ข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ ของจังหวัดนครนายก ปีงบประมาณ ๒๕๖๘

จัดทำโดย สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก
กลุ่มสารสนเทศการเกษตร
ณ สิงหาคม ๒๕๖๘

คำนำ

สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก เป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีบทบาทสำคัญในด้านการจัดทำยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ กำกับการบูรณาการ ดูแล ควบคุม ประสาน ดำเนินงาน ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติงาน พัฒนาข้าราชการและลูกจ้างในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัด เป็นศูนย์ข้อมูลและศูนย์แม่ข่ายข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัด ตลอดจนงานช่วยเหลือเกษตรกรงานภัยพิบัติ การเตือนการระบาดและเฝ้าระวัง และเตือนภัยสินค้าเกษตรในจังหวัด

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๘ สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก ได้ดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัด และกลุ่มจังหวัด เพื่อดำเนินการจัดการข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครนายก เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สมบูรณ์ ทำให้ข้อมูลมีความเป็นเอกภาพ ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารฉบับนี้ จะเป็นข้อมูลเผยแพร่ที่เป็นประโยชน์แก่ส่วนราชการ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจทั่วไป และขอขอบคุณทุกส่วนราชการทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดนครนายก ที่ให้ความร่วมมือด้านข้อมูลมา ณ โอกาสนี้

สิงหาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

⌗ ข้อมูลด้านการเกษตรและสินค้าที่สำคัญของจังหวัดนครนายก

๑. ข้อมูลด้านการเกษตรของจังหวัดนครนายก

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดนครนายก ๑-๕
๒. สภาพการใช้ที่ดินจังหวัดนครนายก ๖-๑๓
๓ ลักษณะภูมิอากาศ ๑๔-๑๕
๔ แหล่งน้ำธรรมชาติ ๑๕-๑๖
๕ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ๑๖-๒๒
๖ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัดนครนายก ๒๒-๒๓
๗ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม ๒๔
๘ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค ๒๔-๒๕
๙ ข้อมูลด่านการักกันของจังหวัด ๒๕
๑๐ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัดนครนายก ๒๕-๒๖
๑๑ ข้อมูลด้านอื่นๆ ๒๖-๒๗

๒. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดนครนายก ๒๗-๔๐

๑. ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๗ ๔๑-๔๖
๒. ด้านการปศุสัตว์ของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๗ ๔๖-๔๙
๓. ด้านการประมงของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๗ ๕๐-๕๔
๔. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) ๕๔
๕. ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรจังหวัดนครนายก ๕๕
๖. สินค้า OTOP ของจังหวัดนครนายก ๕๖
๗. การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวสินค้าเกษตรของจังหวัดนครนายก ๕๗-๖๐
๘. สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๖๐
๙. ข้อมูลอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๗ ๖๑
๑๐. จำนวนปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ ๖๒
๑๑. ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ ๖๒-๖๘

- ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) / ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)
- ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลัก (ศพก.หลัก) และเครือข่าย(ศพก.เครือข่าย)
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน
- ข้อมูลแปลงใหญ่จังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๗
- ข้อมูล Young Smart Farmer / Young Smart Farmer
- พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครนายก
- ข้อมูลตลาดเกษตรกรจังหวัดนครนายก
- ข้อมูลองค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน จังหวัดนครนายก
- แหล่งศึกษาดูงานด้านการเกษตร ของจังหวัดนครนายก / ชุมชนท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไป
และข้อมูลด้านการเกษตรและสหกรณ์ ที่สำคัญของจังหวัดนครนายก

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดนครนายก

๑.๑ ข้อมูลด้านกายภาพของจังหวัดนครนายก

คำขวัญจังหวัดนครนายก

“เมืองในฝันที่ใกล้กรุง ภูเขางาม น้ำตกสวย รวยธรรมชาติ ปราศจากมลพิษ”

วิสัยทัศน์จังหวัดนครนรายก

“นครนายก เมืองน่าอยู่”

๑.๑.๑ ลักษณะทางภูมิศาสตร์

๑) ที่ตั้ง จังหวัดนครนายกมีเนื้อที่ประมาณ ๒,๑๒๒ ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของประเทศไทย ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๑๔ องศาเหนือ และเส้นแวงที่ ๑๐๑ องศาตะวันออก มีระยะทางจากกรุงเทพมหานคร ตามถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๐๕ (รังสิต-นครนายก) เลียบคลองรังสิตผ่านอำเภอองครักษ์ ถึงจังหวัดนครนายก ระยะทาง ๑๐๕ กิโลเมตร ห่างจากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิประมาณ ๑๐๕ กิโลเมตร ท่าอากาศยานดอนเมือง ๘๒ กิโลเมตร ท่าเทียบเรือคลองเตย ๑๒๐ กิโลเมตร ท่าเทียบเรือแหลมฉบัง ๑๖๓ กิโลเมตร

๒) อาณาเขต จังหวัดนครนายกมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสระบุรี และจังหวัดนครราชสีมา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดปราจีนบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดปราจีนบุรี

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดปทุมธานี

๓) ลักษณะภูมิประเทศ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบทางตอนเหนือและตะวันออกเป็นภูเขาสูงชันในเขตอำเภอบ้านนา อำเภอเมืองนครนายก และอำเภอปากพลีส่วนหนึ่งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ซึ่งเป็นเขตรอยต่อกับอีก ๓ จังหวัดได้แก่ จังหวัดสระบุรี จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดปราจีนบุรี มีเทือกเขาติดต่อกับเทือกเขาดงพญาเย็นมียอดเขาสูงที่สุดของจังหวัด คือยอดเขาเขียวมีความสูงจากระดับน้ำทะเล ๑,๓๕๑ เมตร ส่วนทางตอนกลางและตอนใต้เป็นที่ราบอันกว้างใหญ่เป็นส่วนหนึ่งของที่ราบสามเหลี่ยมลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา ที่เรียกว่า “ที่ราบกรุงเทพ” ลักษณะดินเป็นดินปนทราย และดินเหนียวเหมาะแก่การทำนาทำสวนผลไม้และการอยู่อาศัย

๔) ลักษณะดิน จากกองแผนการสำรวจที่ดิน จังหวัดนครนายก ของกองสำรวจดิน กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้จำแนกดินภายในจังหวัดนครนายก ไว้ทั้งหมด ๒๘ ชุดดินและจากการศึกษาข้อมูลของชุดดินเหล่านี้พอจะวิเคราะห์ลักษณะ และคุณสมบัติของทรัพยากรดินนครนายกเป็น ๕ กลุ่มคือ

(๑) ดินที่เกิดจากตะกอนลำน้ำใหม่ (Recent alluvium) บริเวณนี้เป็นที่ราบน้ำท่วมถึง (Flood plain) ปรากฏให้เห็นตามสันดินริมน้ำ และบริเวณแอ่งริมน้ำของแม่น้ำนครนายก และคลองบ้านนาดินที่เกิดบนสันดินริมน้ำ มีเนื้อดินเป็นดินร่วนหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้งเป็นดินลึก

มีการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ดินที่เกิดบริเวณแอ่งริมน้ำ มีเนื้อดินเป็นดินเหนียว เป็นดินลึก มีการระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง ดินที่เกิดจากตะกอนลำน้ำใหม่ มีเนื้อที่ประมาณ ๓๒,๓๖๐ ไร่ หรือปริมาณร้อยละ ๒.๔๔ ของพื้นที่จังหวัด

(๒) ดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนน้ำกร่อย (Brackish water depositse) ในบริเวณที่ราบน้ำท่วมถึงในอดีต (Former tidal flat) ปรากฏให้เห็นอย่างกว้างขวางในที่ลุ่มต่ำตอนใต้ของจังหวัด บริเวณอำเภอองครักษ์ ตอนใต้ของอำเภอเมืองฯ และปากพลี เนื้อดินเป็นดินเหนียว เป็นดินลึก มีการระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำปฏิกิริยาของดินเป็นกรดจัด(ดินเปรี้ยว) บริเวณนี้มีพื้นที่ประมาณ ๖๐๔,๑๗๑ ไร่ หรือ ๔๕.๕๕ เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่จังหวัด

(๓) ดินที่เกิดจากตะกอนลำน้ำค่อนข้างใหม่และตะกอนลำน้ำเก่า (Semi – recent alluvium) พบเป็นแนวกว้างทางตอนกลางของจังหวัดขึ้นไปจรดเทือกเขาทางตอนเหนือ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลานตะพัก ระดับต่ำ เนื้อดินบนเป็นดินทรายหรือทรายแป้ง ดินล่างเป็นดินเหนียว เป็นดินลึก มีการระบายน้ำเลว ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีพื้นที่ปริมาณ ๒๖๐,๖๐๗ ไร่ หรือ ๑๙.๖๕ เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่จังหวัด สำหรับดินบนลานตะพักระดับสูงขึ้นไป เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนเหนียวปนทราย ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายถึงดินเหนียวปนทรายแป้ง มีการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีพื้นที่ประมาณ ๙,๘๑๔ ไร่ หรือ ๐.๗๔ เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่จังหวัด

(๔) ดินที่เกิดจากการสลายตัวผุพังของวัตถุต้นกำเนิดที่สลายตัวอยู่กับที่และวัตถุต้นกำเนิดที่เคลื่อนที่มาทับถมตามแรงโน้มถ่วงของโลก (Residuum and colluvium) บนลานตะพักที่ง่ายต่อการกัดกร่อนและบริเวณ เชิงเขา (Erosion terrace and foot hills) พบกระจายอยู่เป็นแห่ง ๆ และในบริเวณเชิงเขาตอนเหนือของจังหวัด ส่วนใหญ่ เป็นดินค่อนข้างตื้น มีเศษหิน ก้อนกรวด หรือลูกรังปะปนอยู่ มีการระบายน้ำดี ความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง มีพื้นที่ประมาณ ๑๔,๙๘๗ ไร่ หรือ ๑.๑๓ เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่จังหวัด

(๕) ดินที่เกิดจากภูเขา ปกคลุมด้วยหินในยุคต่าง ๆ พบอยู่ทางตอนเหนือของจังหวัด มีพื้นที่ประมาณ ๔๐๑,๑๒๓ ไร่ หรือ ๓๐.๒๔ เปอร์เซ็นต์ ของพื้นที่จังหวัด

แผนที่กลุ่มชุดดินอำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก

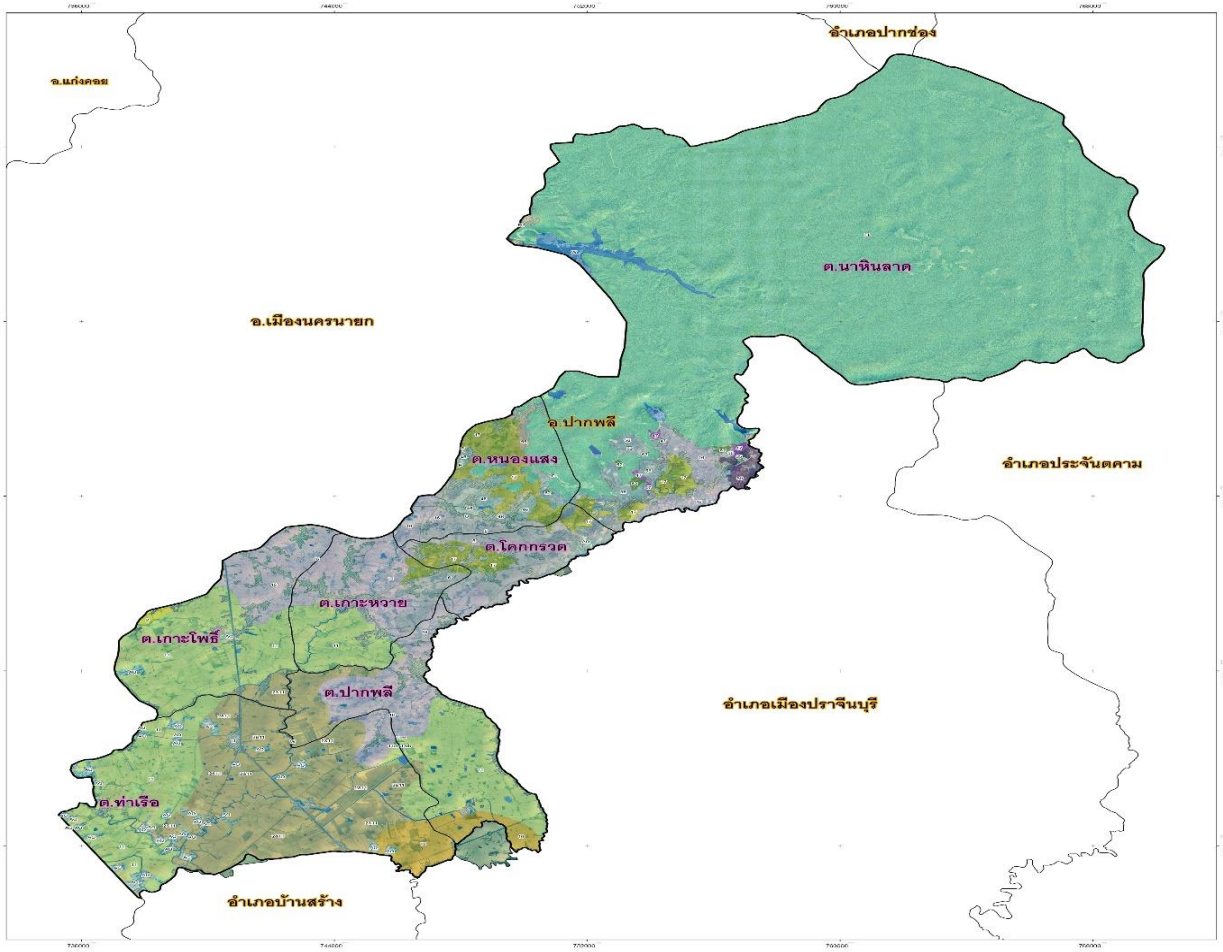

หน่วยแผนที่	คำอธิบายหน่วยแผนที่	เนื้อที่(ไร่)	ร้อยละ
2	กลุ่มชุดดินที่ 2 ดินเหนียวลึกมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก หรือดินเปรี้ยวจัดลึก	298	0.11
2&11	กลุ่มชุดดินที่ 2 ดินเหนียวลึกมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก หรือดินเปรี้ยวจัดลึกคล้ายกับกลุ่มชุดดินที่ 11 ดินเปรี้ยวจั	27,221	9.84
6	กลุ่มชุดดินที่ 6 ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด	8,122	2.94
10	กลุ่มชุดดินที่ 10 ดินเปรี้ยวจัดตื้นที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	4,381	1.58
11	กลุ่มชุดดินที่ 11 ดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	38,964	14.09
11rb	กลุ่มชุดดินที่ 11 ดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ที่มีการยกร่อง	39	0.01
16	กลุ่มชุดดินที่ 16 ดินทรายแป้งลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก	22,883	8.28
17	กลุ่มชุดดินที่ 17 ดินร่วนละเอียดลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก	8,042	2.91
35	กลุ่มชุดดินที่ 35 ดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก	851	0.31
46	กลุ่มชุดดินที่ 46 ดินตื้นถึงก้อนกรวด หรือเศษหินปนลูกรังหนามาก	1,724	0.62
47	กลุ่มชุดดินที่ 47 ดินตื้นถึงชั้นหินพื้น	318	0.11
55	กลุ่มชุดดินที่ 55 ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกิริยาดินเป็นกลาง/เป็นด่าง	313	0.11
56	กลุ่มชุดดินที่ 56 ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด	2,851	1.03
62	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า 35 %	306	0.11
AQ	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	2,678	0.97
FL	พื้นที่ป่า	144,673	52.32
P	บ่อดิน(ลูกรัง)	50	0.02
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	8,287	3.00
W	แหล่งน้ำ	4,526	1.64
รวมทั้งหมด		**276,527**	**100.00**

0 4 8 16 Kilometers

1:45,000

สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก ร่วมกับกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
วันที่ 8 ตุลาคม 2558

แผนที่กลุ่มชุดดินอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

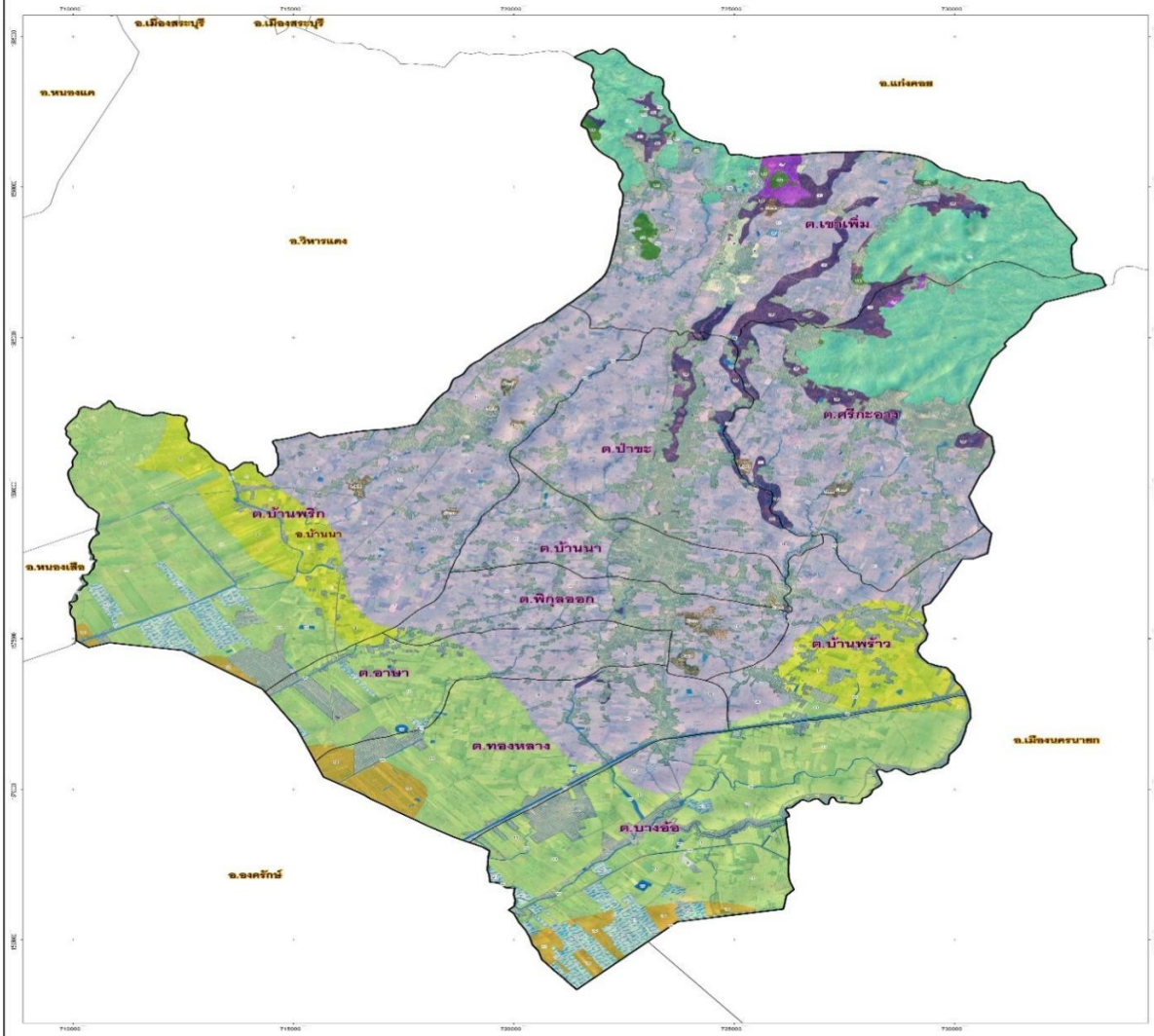

หน่วยแผนที่	คำอธิบายหน่วยแผนที่	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
2	กลุ่มชุดดินที่ 2 ดินเหนียวลึกมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก หรือดินเปรี้ยวจัดลึก	11,672	5.25
10	กลุ่มชุดดินที่ 10 ดินเปรี้ยวจัดตื้นที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	3,732	1.68
11	กลุ่มชุดดินที่ 11 ดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	49,954	22.45
16	กลุ่มชุดดินที่ 16 ดินทรายแป้งลึกมากที่เกิดจากตะกอนลำน้ำ ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก	80,244	36.06
35	กลุ่มชุดดินที่ 36 ดินร่วนละเอียดลึกถึงลึกมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกลางหรือเป็นด่าง	7,499	3.37
47	กลุ่มชุดดินที่ 47 ดินตื้นถึงชั้นหินพื้น	789	0.35
56	กลุ่มชุดดินที่ 56 ดินลึกปานกลางถึงชั้นหินพื้น เศษหินหรือลูกรัง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัด	1,017	0.46
62	พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อนที่มีความลาดชันมากกว่า 35 %	864	0.39
AQ	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	5,273	2.37
Farm	ฟาร์มเลี้ยงสัตว์	1,278	0.57
FL	พื้นที่ป่า	20,504	9.22
P	บ่อดิน(ลูกรัง)	1,008	0.45
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	35,244	15.84
W	แหล่งน้ำ	3,426	1.54
รวมทั้งหมด		**222,504**	**100.00**

0 2.5 5 10 Kilometers

1:30,000

สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก ร่วมกับ
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 กระทร
วันที่ 8 ตุลาคม 2558

แผนที่กลุ่มชุดดินอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

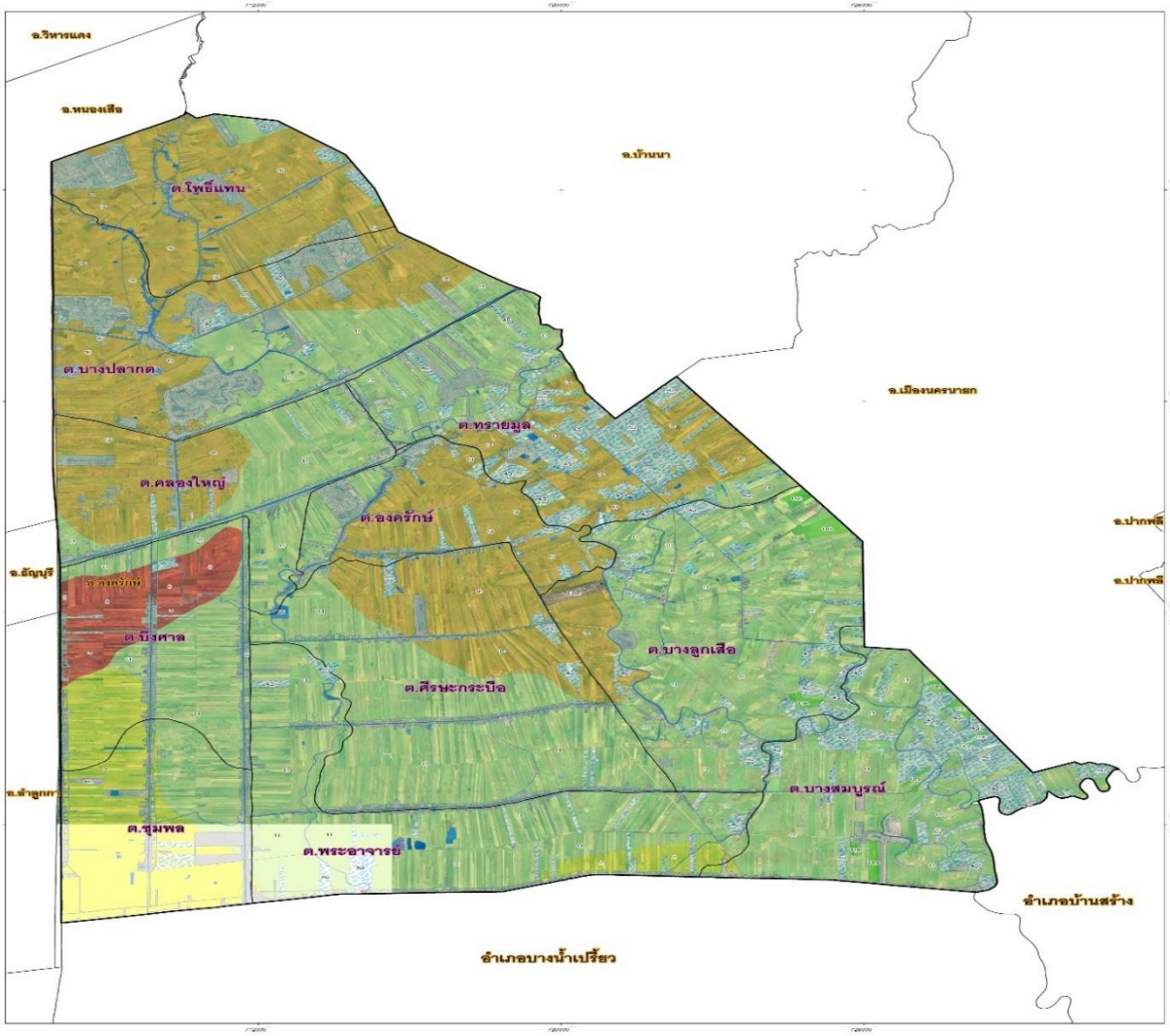

หน่วยแผนที่	คำอธิบายหน่วยแผนที่	เนื้อที่(ไร่)	ร้อยละ
2	กลุ่มชุดดินที่ 2 ดินเหนียวลึกมาก ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมาก หรือดินเปรี้ยวจัดลึก	18,087	5.50
3	กลุ่มชุดดินที่ 3 ดินเหนียวลึกมากที่เกิดจากตะกอนน้ำกร่อย อาจพบชั้นดินเลนของตะกอนน้ำทะเล	7,537	2.29
10	กลุ่มชุดดินที่ 10 ดินเปรี้ยวจัดตื้นที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	82,244	24.96
11	กลุ่มชุดดินที่ 11 ดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล	149,964	45.51
11rb	กลุ่มชุดดินที่ 11 ดินเปรี้ยวจัดลึกปานกลางที่เกิดจากตะกอนน้ำทะเล ที่มีการยกร่อง	1,558	0.47
AQ	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	28,272	8.58
Farm	ฟาร์มเลี้ยงสัตว์	471	0.14
ML	ที่ดินดัดแปลง	101	0.03
P	บ่อดิน(ลูกรัง)	46	0.01
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	33,147	10.06
W	แหล่งน้ำ	8,076	2.45
รวมพื้นที่ทั้งหมด		**329,503**	**100.00**

0 4 8 16 Kilometers

1:36,000

สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก ร่วมกับกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 1 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
วันที่ 8 ตุลาคม 2558

๕) สภาพการใช้ที่ดิน

จังหวัดนครนายกมีเนื้อที่ทั้งหมด ๒,๑๒๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑,๓๒๖,๒๕๐ ไร่ โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร ๖๗๗,๘๗๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๑๐ และเป็นเนื้อที่ป่าไม้ประมาณ ๓๙๗,๓๔๕ ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๙.๙๗ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง ๑๔๖,๔๗๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๐๕ และเนื้อที่อื่น ๆ จำนวน ๑๐๔,๕๕๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๘๘ ของเนื้อที่จังหวัด

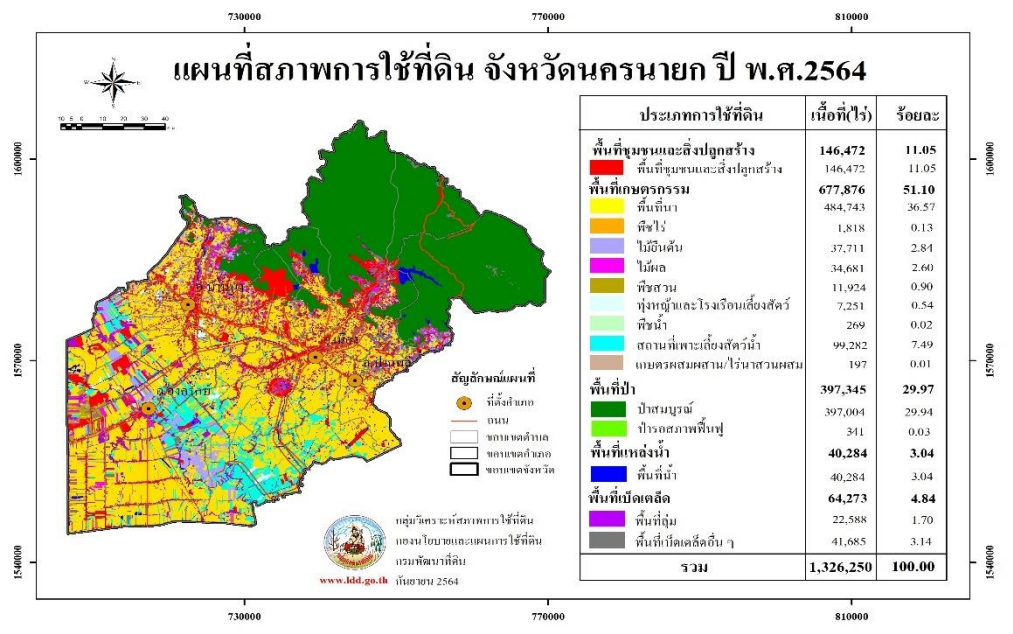

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๔

ตารางที่ ๑ พื้นที่และประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ และ พ.ศ. ๒๕๖๔

ประเภทการใช้ที่ดิน	๒๕๖๒		๒๕๖๔		ร้อยละการเปลี่ยนแปลง
	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ	
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	**๑๔๓,๑๖๖**	**๑๐.๘๐**	**๑๔๖,๔๗๒**	**๑๑.๐๕**	**๒.๓๑**
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๑๔๓,๑๖๖	๑๐.๘๐	๑๔๖,๔๗๒	๑๑.๐๕	๒.๓๑
พื้นที่เกษตรกรรม	**๖๘๑,๔๕๙**	**๕๑.๓๘**	**๖๗๗,๘๗๖**	**๕๑.๑๐**	**-๐.๕๓**
พื้นที่นา	๔๙๒,๙๐๙	๓๗.๑๖	๔๘๔,๗๔๓	๓๖.๕๗	-๑.๖๖
พืชไร่	๑,๖๙๑	๐.๑๒	๑,๘๑๘	๐.๑๓	๗.๕๑
ไม้ยืนต้น	๓๗,๖๓๙	๒.๘๓	๓๗,๗๑๑	๒.๘๔	๐.๑๙
ไม้ผล	๓๓,๗๐๒	๒.๕๔	๓๔,๖๘๑	๒.๖๐	๒.๙๐
พืชสวน	๑๑,๕๘๓	๐.๘๙	๑๑,๙๒๔	๐.๙๐	๒.๙๔
ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๗,๒๐๒	๐.๕๔	๗,๒๕๑	๐.๕๔	๐.๖๘
พืชน้ำ	๒๓๙	๐.๐๒	๒๖๙	๐.๐๒	๑๒.๕๕
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๙๖,๓๓๐	๗.๒๗	๙๙,๒๘๒	๗.๔๙	๓.๐๖
เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๑๖๔	๐.๐๑	๑๙๗	๐.๐๑	๒๐.๑๒
พื้นที่ป่าไม้	**๓๙๗,๖๗๖**	**๒๙.๙๙**	**๓๙๗,๓๔๕**	**๒๙.๙๗**	**-๐.๐๘**
ป่าสมบูรณ์	๓๙๗,๒๕๘	๙๙.๘๙	๓๙๖,๙๒๗	๙๙.๘๙	-๐.๐๘
ป่ารอการฟื้นฟู	๔๑๘	๐.๑๑	๔๑๘	๐.๑๑	๐.๐๐
พื้นที่น้ำ	**๓๘,๗๔๙**	**๒.๙๒**	**๔๐,๒๘๔**	**๓.๐๔**	**๓.๙๖**
พื้นที่น้ำ	๓๘,๗๔๙	๒.๙๒	๔๐,๒๘๔	๓.๐๔	๓.๙๖
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	**๖๕,๒๐๐**	**๔.๙๑**	**๖๔,๒๗๓**	**๔.๘๔**	**-๑.๔๒**
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๖๕,๒๐๐	๔.๙๑	๖๔,๒๗๓	๔.๘๔	-๑.๔๒
รวม	**๑,๓๒๖,๒๕๐**	**๑๐๐**	**๑,๓๒๖,๒๕๐**	**๑๐๐**	

***ที่มา** : กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๕*

จากข้อมูลการใช้ที่ดินรายจังหวัดของกรมพัฒนาที่ดิน พบว่า ในปี ๒๕๖๔ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๒ พื้นที่ทางการเกษตรลดลงเล็กน้อย พื้นที่ป่าไม้ลดลง แสดงว่ามีการขยายตัวของชุมชนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนประชากรของจังหวัดที่เพิ่มขึ้น

แผนที่การใช้ที่ดินอำเภอเมืองนครนายก

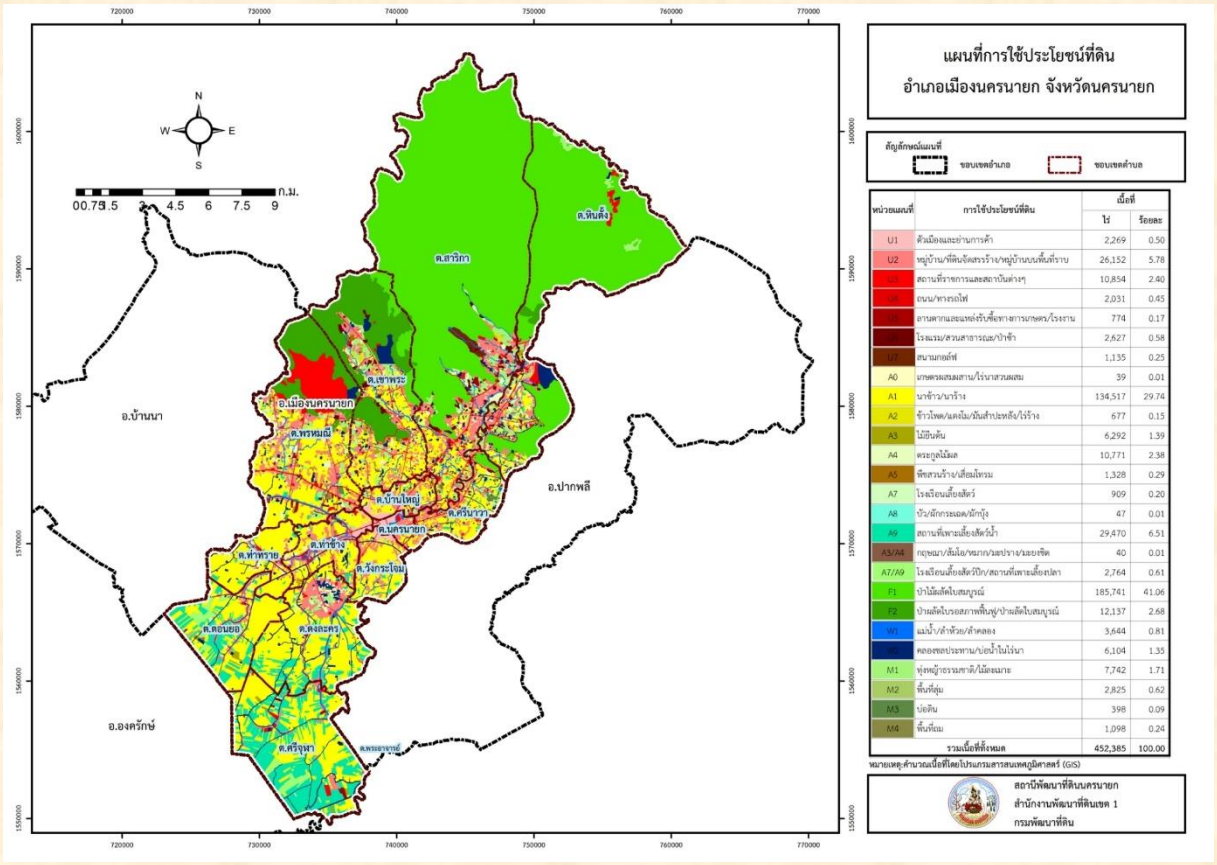

หน่วยแผนที่	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	เนื้อที่ ไร่	เนื้อที่ ร้อยละ
U1	ตัวเมืองและย่านการค้า	2,269	0.50
U2	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง/หมู่บ้านบนพื้นที่ราบ	26,152	5.78
U3	สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆ	10,854	2.40
U4	ถนน/ทางรถไฟ	2,031	0.45
U5	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร/โรงงาน	774	0.17
U6	โรงแรม/สวนสาธารณะ/ป่าช้า	2,627	0.58
U7	สนามกอล์ฟ	1,135	0.25
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	39	0.01
A1	นาข้าว/นาร้าง	134,517	29.74
A2	ข้าวโพด/แตงโม/มันสำปะหลัง/ไร่ร้าง	677	0.15
A3	ไม้ยืนต้น	6,292	1.39
A4	ตระกูลไม้ผล	10,771	2.38
A5	พืชสวนร้าง/เลื่อมโทรม	1,328	0.29
A7	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์	909	0.20
A8	บัว/ผักกระเฉด/ผักบุ้ง	47	0.01
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	29,470	6.51
A3/A4	กล้วย/มะม่วง/ขนุน/หมากเม่า/มะขามป้อม	40	0.01
A7/A9	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์บก/สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	2,764	0.61
F1	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	185,741	41.06
F2	ป่าผลัดใบรอยสภาพพื้นที่/ป่าผลัดใบสมบูรณ์	12,137	2.68
W1	แม่น้ำ/ลำห้วย/ลำคลอง	3,644	0.81
W2	คลองขุดประทาน/บ่อน้ำในไร่นา	6,104	1.35
M1	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ/ไม้ละเมาะ	7,742	1.71
M2	พื้นที่ลุ่ม	2,825	0.62
M3	บ่อดิน	398	0.09
M4	พื้นที่ลาด	1,098	0.24
	รวมเนื้อที่ทั้งหมด	452,385	100.00

หมายเหตุ:คำนวณเนื้อที่โดยโปรแกรมสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)

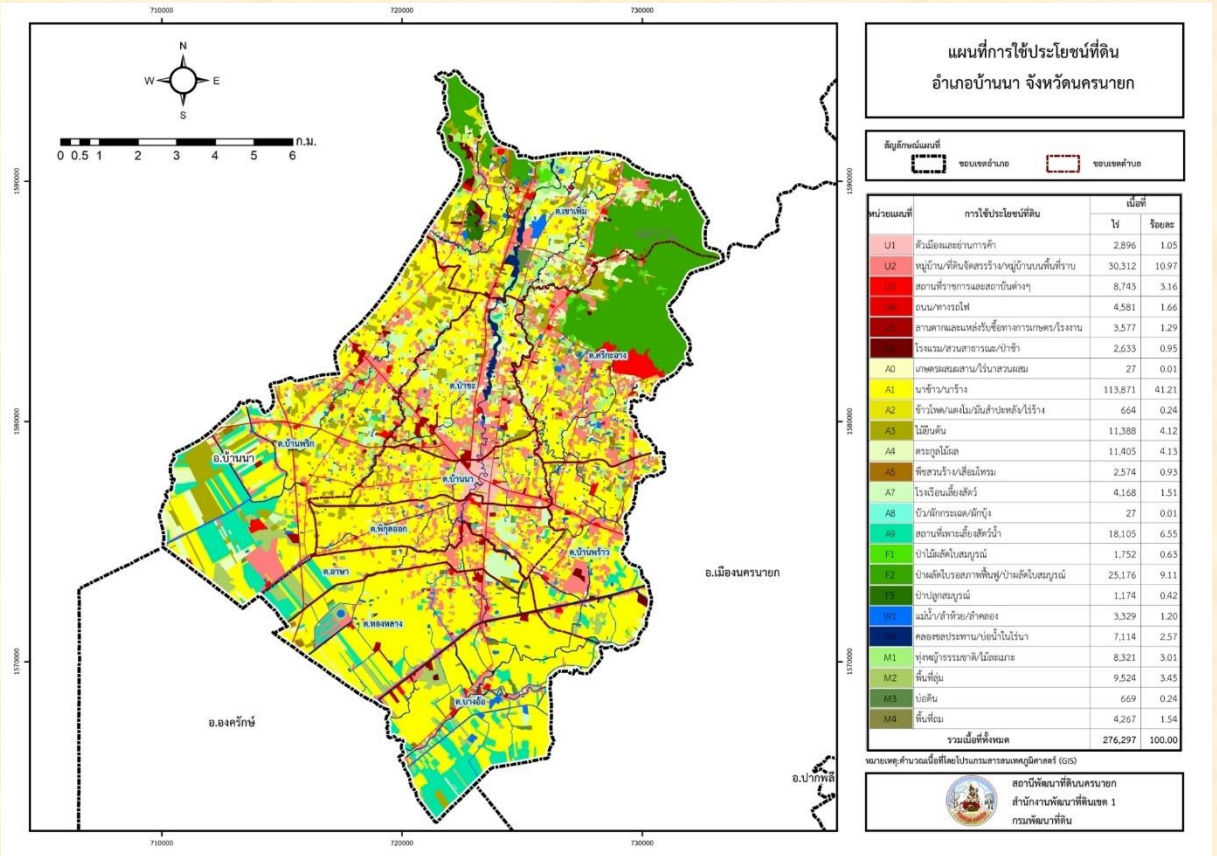

หน่วยแผนที่	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	เนื้อที่ ไร่	เนื้อที่ ร้อยละ
U1	ตัวเมืองและย่านการค้า	2,896	1.05
U2	หมู่บ้าน/ที่ดินจัดสรรร้าง/หมู่บ้านบนพื้นที่ราบ	30,312	10.97
U3	สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆ	8,743	3.16
U4	ถนน/ทางรถไฟ	4,581	1.66
U5	ลานตากและแหล่งรับซื้อทางการเกษตร/โรงงาน	3,577	1.29
U6	โรงแรม/สวนสาธารณะ/ป่าช้า	2,633	0.95
A0	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	27	0.01
A1	นาข้าว/นาร้าง	113,871	41.21
A2	ข้าวโพด/แตงโม/มันสำปะหลัง/ไร่ร้าง	664	0.24
A3	ไม้ยืนต้น	11,388	4.12
A4	ตระกูลไม้ผล	11,405	4.13
A5	พืชสวนร้าง/เลื่อมโทรม	2,574	0.93
A7	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์	4,168	1.51
A8	บัว/ผักกระเฉด/ผักบุ้ง	27	0.01
A9	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	18,105	6.55
F1	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	1,752	0.63
F2	ป่าผลัดใบรอยสภาพพื้นที่/ป่าผลัดใบสมบูรณ์	25,176	9.11
F5	ป่าปลูกสมบูรณ์	1,174	0.42
W1	แม่น้ำ/ลำห้วย/ลำคลอง	3,329	1.20
W2	คลองขุดประทาน/บ่อน้ำในไร่นา	7,114	2.57
M1	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ/ไม้ละเมาะ	8,321	3.01
M2	พื้นที่ลุ่ม	9,524	3.45
M3	บ่อดิน	669	0.24
M4	พื้นที่ลาด	4,267	1.54
	รวมเนื้อที่ทั้งหมด	276,297	100.00

หมายเหตุ:คำนวณเนื้อที่โดยโปรแกรมสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS)

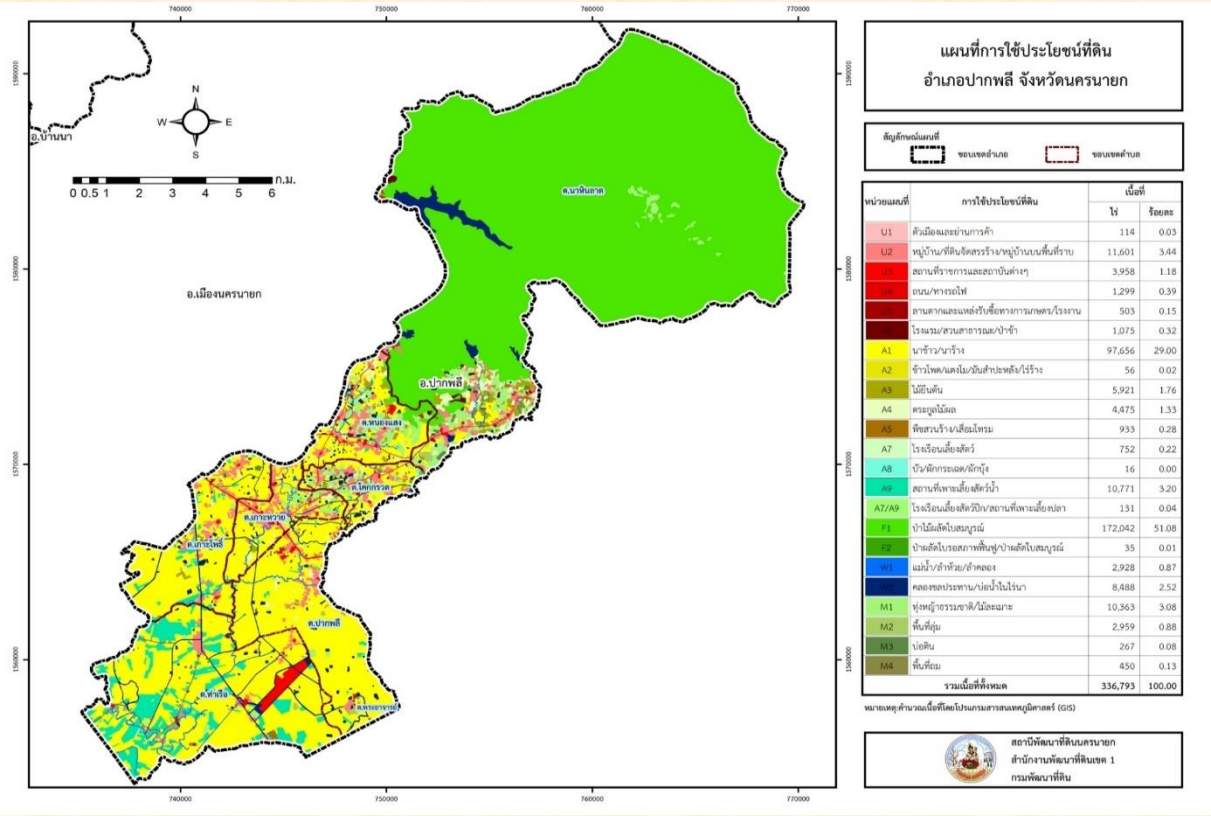

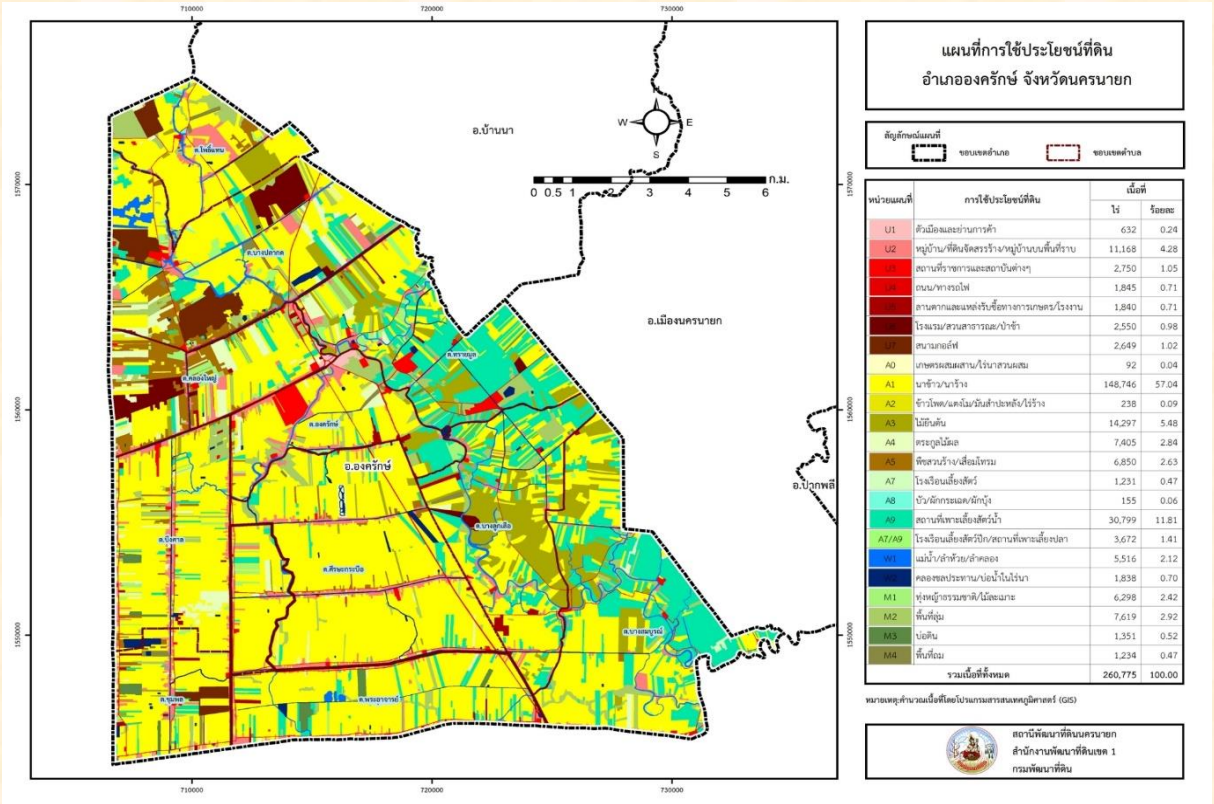

การวิเคราะห์ศักยภาพการใช้พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลักของจังหวัดนครนายก

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญพิจารณาจากพืชที่มีพื้นที่ปลูกมากและมีมูลค่าการส่งออกหรือแปรรูป โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศพืชเศรษฐกิจ ๑๓ ชนิดพืช ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์สับปะรดโรงงาน ลำไย เงาะ ทุเรียน มังคุด มะพร้าว และกาแฟ จากพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจดังกล่าว กรมพัฒนาที่ดินได้กำหนดระดับความเหมาะสมของพื้นที่ปลูกรายจังหวัด

โดยวิเคราะห์จากสภาพพื้นที่ ลักษณะของดิน ปริมาณน้ำฝน แหล่งน้ำชลประทาน ร่วมกับการจัดการพื้นที่และลักษณะรายพืช โดยแบ่งระดับความเหมาะสม เป็น ๔ ระดับ ได้แก่

ระดับที่๑ เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S๑) การปลูกพืชให้ผลตอบแทนสูง

ระดับที่๒ เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S๒) การปลูกพืชให้ผลตอบแทนสูง แต่พบ ข้อจำกัดบางประการซึ่งสามารถบริหารจัดการได้

ระดับที่๓ เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S๓) มีข้อจำกัดการของดินและน้ำ ส่งผลให้ การผลิตพืชให้ผลตอบแทนต่ำ การใช้พื้นที่ต้องใช้ต้นทุนสูงในการจัดการ และมีความเสี่ยงจากน้ำท่วม และขาดน้ำ

ระดับที่๔ เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จังหวัดนครนายก มีพื้นที่พืชเศรษฐกิจสำคัญที่ปลูกมาก ๔ ลำดับแรก ได้แก่ ข้าว ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง และมะพร้าว

จังหวัดนครนายก มีพื้นที่พืชเศรษฐกิจสำคัญที่ปลูกมาก ๔ ลำดับแรก ได้แก่ ข้าว ปาล์มน้ำมัน มันสำปะหลัง และมะพร้าว

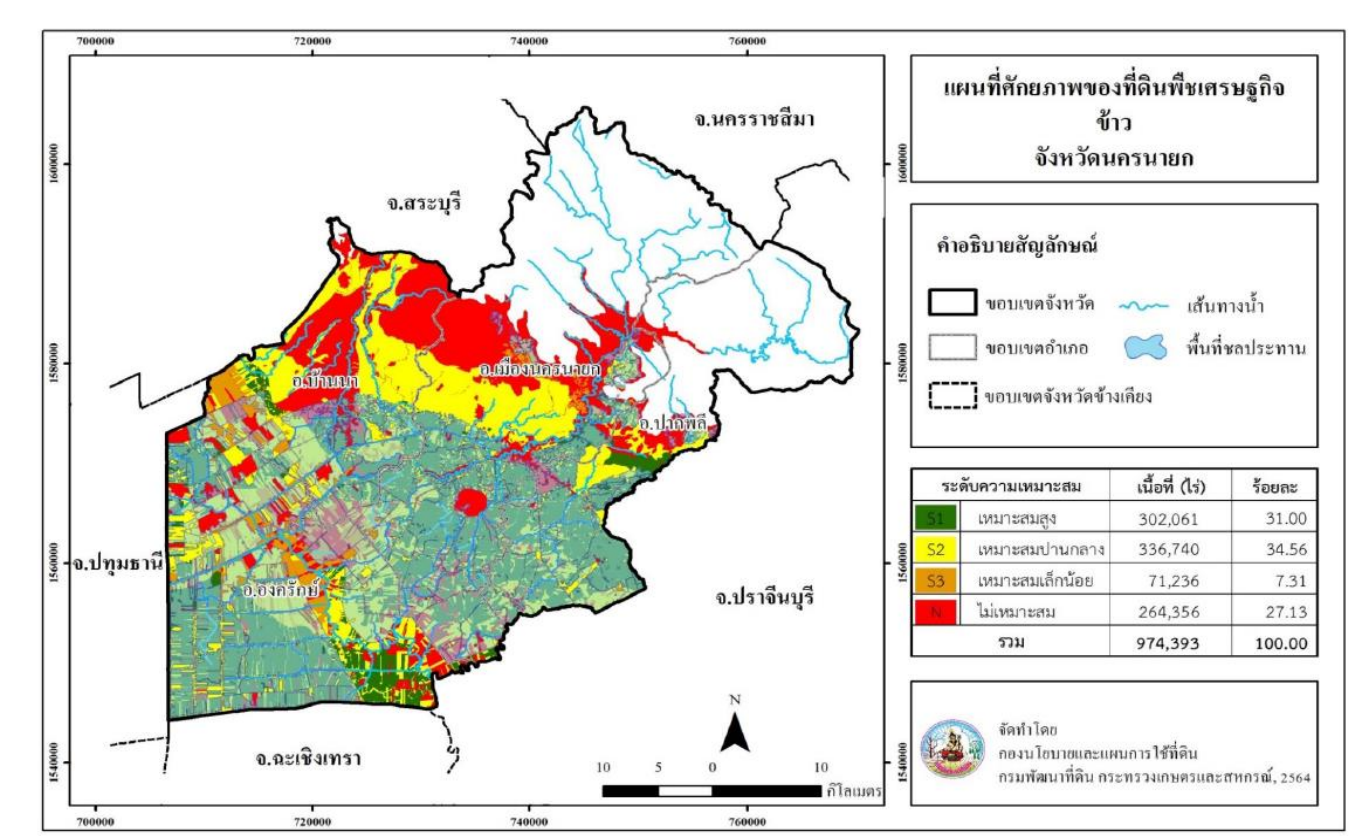

ข้าว

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจมีพื้นที่ความเหมาะสมของจังหวัดนครนายก สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีความเหมาะสมในการปลูกข้าว จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกข้าว

ระดับที่ ๑ เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S๑) มีเนื้อที่ ๓๐๒,๐๖๑ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๐๐ ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวอยู่ในอำเภอองครักษ์ ๑๑๘,๒๔๑ ไร่ อำเภอเมืองนครนายก ๘๙,๐๘๙ ไร่ อำเภอปากพลี ๖๗,๙๕๒ ไร่ และอำเภอบ้านนา ๒๖,๗๗๙ ไร่

ระดับที่ ๒ เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S๒) มีเนื้อที่ ๓๓๖,๗๔๐ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๓๔.๕๖ ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวอยู่ในอำเภอองครักษ์ ๑๑๕,๔๙๒ ไร่ อำเภอเมือง นครนายก ๙๓,๓๔๗ ไร่ อำเภอบ้านนา ๘๗,๐๐๕ ไร่ และอำเภอปากพลี ๔๐,๘๙๖ ไร่

ระดับที่ ๓ เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S๓) มีเนื้อที่ ๗๑,๒๓๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗.๓๑ ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวอยู่ในอำเภอองครักษ์ ๔๑,๕๒๕ ไร่ อำเภอบ้านนา ๑๘,๙๕๖ ไร่ อำเภอเมืองนครนายก ๑๐,๐๒๑ ไร่ และอำเภอปากพลี ๗๓๔ ไร่

ระดับที่ ๔ เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ ๒๖๔,๓๕๖ ไร่

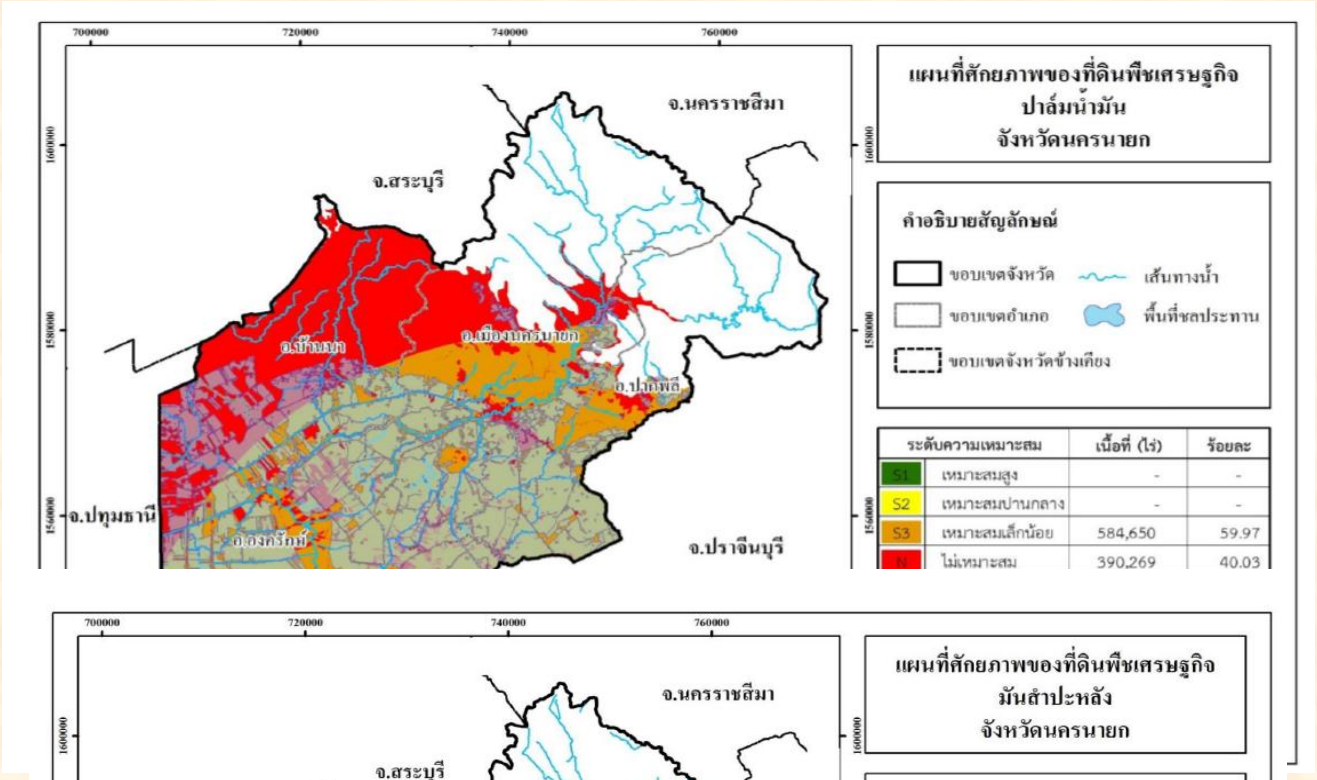

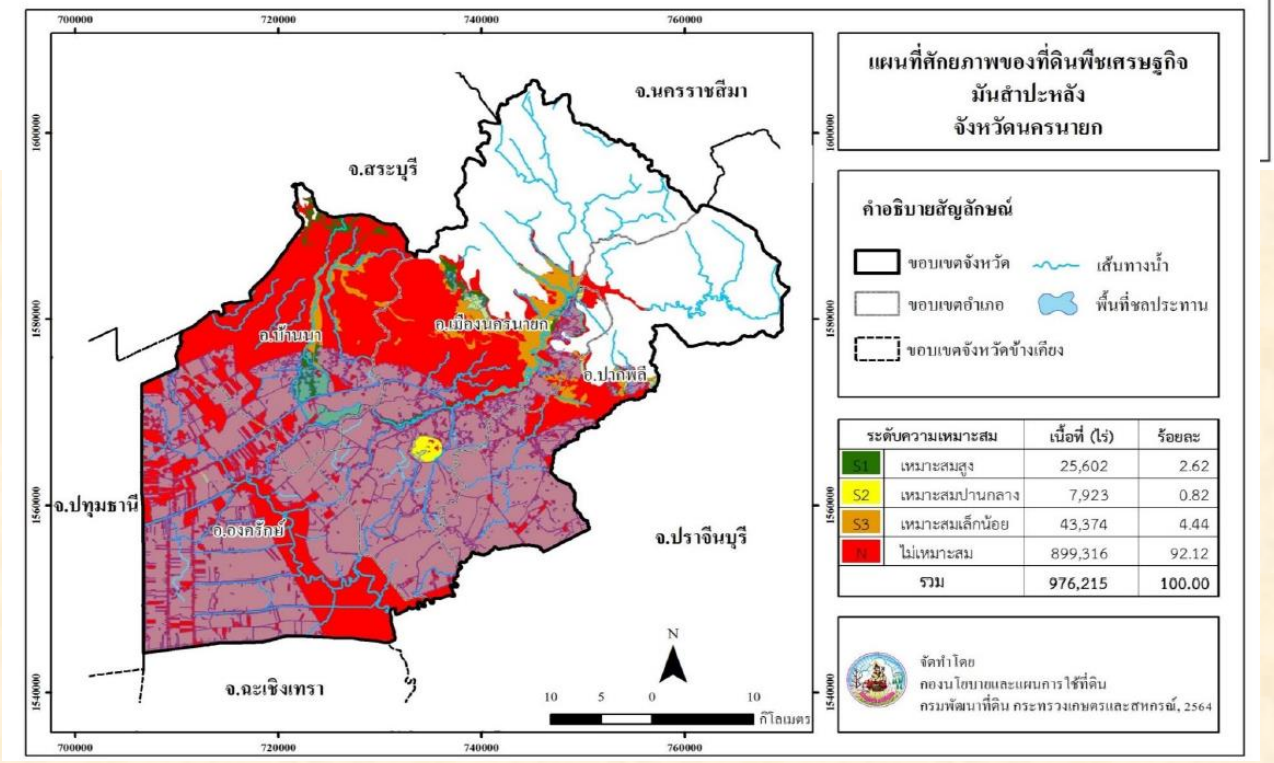

มันสำปะหลัง

มันสำปะหลังเป็นพืชเศรษฐกิจมีพื้นที่ความเหมาะสมของจังหวัดนครนายก จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

ระดับที่ ๑ เป็นพื้นที่ความเหมาะสมสูง (S๑) มีเนื้อที่ ๒๕,๖๐๒ ไร่คิดเป็นร้อยละ ๒.๖๒ ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวอยู่ในอำเภอบ้านนา ๑๖,๙๕๔ ไร่ อำเภอเมืองนครนายก ๘,๒๐๒ ไร่ อำเภอปากพลี ๔๔๑ ไร่ และอำเภอองครักษ์ ๕ ไร่

ระดับที่ ๒ เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S๒) มีเนื้อที่ ๗,๙๒๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๘๒ ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวอยู่ในอำเภอเมืองนครนายก ๖,๗๖๘ ไร่ อำเภอปากพลี ๑,๑๔๓ ไร่ และอำเภอองครักษ์ ๑๒ ไร่

ระดับที่ ๓ เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S๓) มีเนื้อที่ ๔๓,๓๗๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๔๔ ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวอยู่ในอำเภอเมืองนครนายก ๒๗,๘๕๘ ไร่ อำเภอบ้านนา ๑๑,๑๗๕ ไร่ อำเภอปากพลี ๔,๑๔๖ ไร่ และอำเภอองครักษ์ ๑๙๕ ไร่

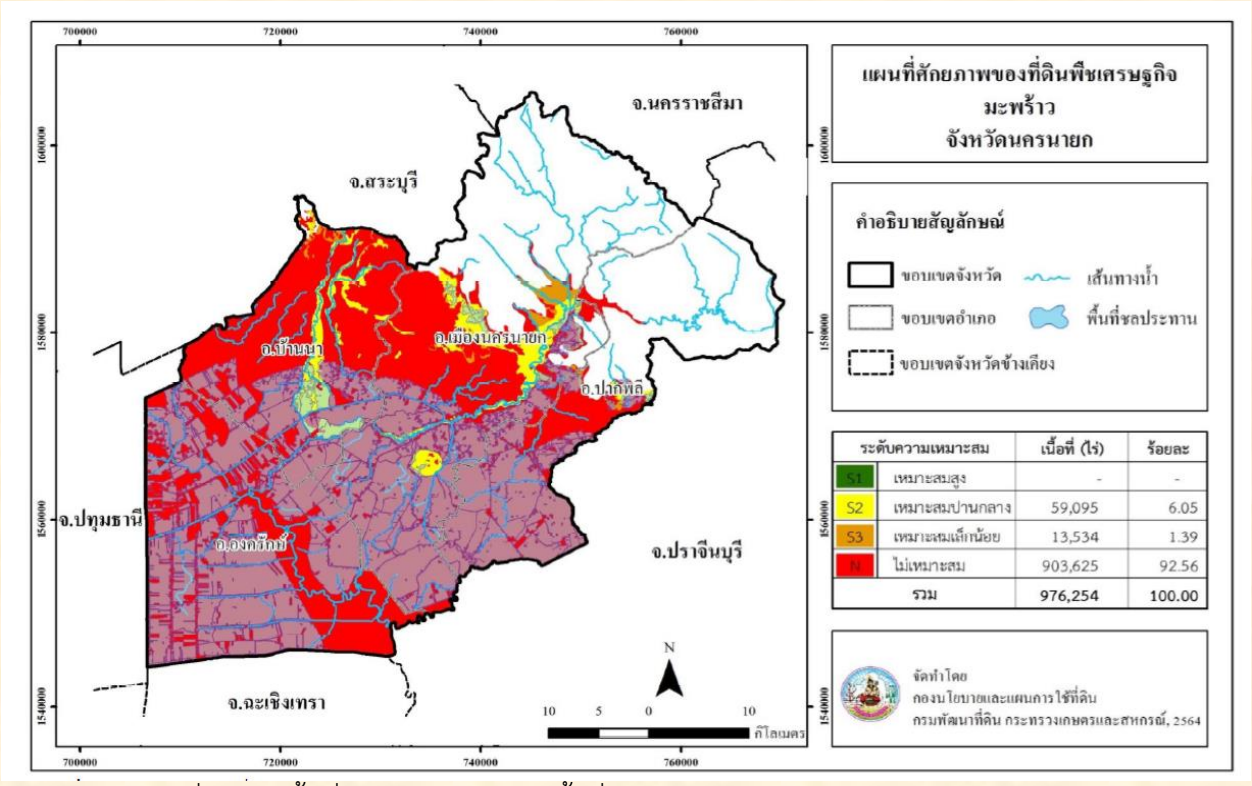

ระดับที่ ๔ เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ ๘๙๙,๓๑๖ ไร่

มะพร้าว

มะพร้าวเป็นพืชเศรษฐกิจมีพื้นที่ความเหมาะสมของจังหวัดนครนายก จากฐานข้อมูลในแผนที่เกษตรเชิงรุก หรือ Agri-Map Online สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

การวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ปลูกมะพร้าว ไม่พบพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสูง (S๑) มีรายละเอียดดังนี้

ระดับที่ ๒ เป็นพื้นที่ความเหมาะสมปานกลาง (S๒) มีเนื้อที่ ๕๙,๐๙๕ ไร่ คิดเป็น ร้อยละ ๖.๐๕ ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน ๙๗๖,๒๕๔ ไร่ กระจายตัวอยู่ในอำเภอเมืองนครนายก ๓๑,๕๗๑ ไร่ อำเภอบ้านนา ๒๕,๗๔๗ ไร่ อำเภอปากพลี ๑,๗๖๐ ไร่ และอำเภอองครักษ์ ๑๗ ไร่

ระดับที่ ๓ เป็นพื้นที่ความเหมาะสมเล็กน้อย (S๓) มีเนื้อที่ ๑๓,๕๓๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๙ ของพื้นที่ศักยภาพของที่ดิน กระจายตัวอยู่ในอำเภอเมืองนครนายก ๙,๙๘๔ ไร่ อำเภอบ้านนา ๒,๑๑๘ ไร่ และอำเภอปากพลี ๑,๔๓๒ ไร่

ระดับที่ ๔ เป็นพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) มีเนื้อที่ ๙๐๓,๖๒๕ ไร่

ปัญหาดินเปรี้ยว

จังหวัดนครนายก มีพื้นที่เป็นดินเปรี้ยว บริเวณอำเภอองครักษ์ อำเภอเมือง อำเภอบ้านนา และอำเภอปากพลี รวมประมาณ ๕๕๔,๐๙๑ ไร่ จากพื้นที่ทั้งหมด ๑,๓๓๘,๒๖๙ ไร่ หรือคิดเป็นพื้นที่ร้อยละ ๔๑.๔๐ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด โดยดินเปรี้ยวจัดมากหรือเป็นกรดจัดมาก (มีปฏิกิริยาความเป็นกรดเป็นด่าง ๔.๐-๕.๐) และมีปริมาณอินทรียวัตถุในดินบนชั้นล่าง น้อยกว่า ๑.๕ % คิดเป็นพื้นที่ร้อยละ ๔๑.๗๘ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด หรือประมาณ ๕๕๔,๐๙๑ ไร่ โดยแยกเป็น

- รุนแรงมาก ๑๕.๑๖ % หรือคิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๒๐๑,๑๐๔ ไร่
- รุนแรงปานกลาง ๒๓.๒๖ % หรือคิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๓๐๘,๕๔๑ ไร่
- รุนแรงน้อย ๓.๓๕ % หรือคิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๔๔,๔๔๖ ไร่

นอกจากนี้ พบว่า ดินขาดความอุดมสมบูรณ์และมีปริมาณอินทรียวัตถุในดินน้อยกว่า ๑.๕ % มีพื้นที่ร้อยละ ๖๙.๘๕ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด หรือประมาณ ๙๒๖,๔๔๐ ไร่ , ดินมีอินทรียวัตถุน้อยกว่า ๑.๕ % มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีพื้นที่ร้อยละ ๑๖.๔๒ ของพื้นที่ทั้งจังหวัดหรือคิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๒๑๗,๘๒๑ ไร่ , ดินมีอินทรียวัตถุในดินล่างน้อยกว่า ๑.๕ % มีพื้นที่ร้อยละ ๑๑.๖๕ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด หรือคิดเป็นพื้นที่ประมาณ ๑๕๔,๕๒๘ ไร่ และดินมีความลาดเทสูง มีการชะล้างพังทลายของดินสูง มีพื้นที่ร้อยละ ๓๐.๑๕ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด หรือคิดเป็นพื้นที่ ๓๙๙,๘๑๐ ไร่

แนวทางแก้ปัญหา ส่งเสริมให้เกษตรกรนำความรู้วิชาการและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยร่วมกัน เพื่อปรับปรุงคุณภาพดิน เช่น การผลิตพืชที่สอดคล้องกับสภาพของดิน การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การเก็บเกี่ยวที่มีคุณภาพ เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไร่ แนวทางการจัดการดินเปรี้ยวจัดให้เหมาะสมในการปลูกพืชนั้น จะต้องพิจารณาจากสภาพปัญหาและข้อจำกัดต่างๆ ของดินเปรี้ยวจัดร่วมกับการพิจารณาชนิดของพืชที่จะทำการปลูกและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ความรู้และประสบการณ์หลายๆ ด้านเกี่ยวกับการจัดการด้านดิน จัดการด้านน้ำ และจัดการด้านพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่นั้นๆ โดยอาจจะเลือกใช้วิธีการจัดการด้านดิน การจัดการด้านน้ำ หรือการจัดการด้านพืชอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทำควบคู่กันไปตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่และความรุนแรงของปัญหาที่เกิดขึ้น ในการดำเนินการแก้ไขและบรรเทาปัญหาที่ผ่านมามีการสนับสนุนปูนมาร์ล ให้แก่เกษตรกร เพื่อปรับปรุงสภาพดิน ตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ ถึง ๒๕๖๑ รวม ๙๑,๓๒๐ ไร่ การแก้ไขปัญหาในพื้นที่ได้มีการส่งเสริมให้ความรู้แก่เกษตรกรในการปรับปรุงคุณภาพดิน เช่น การผลิตพืชที่สอดคล้องกับสภาพของดิน การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ การเก็บเกี่ยวที่มีคุณภาพ เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มปริมาณผลผลิตต่อไร่ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการผลิต เป็นต้น ซึ่งตามหลักวิชาการโดยข้อมูลจากสำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัด การปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดสามารถดำเนินการได้ผลในระยะสั้นหรือเรียกได้ว่าปรับปรุงได้ทันที และจำเป็นต้องดำเนินการก่อนการดำเนินการอื่น ๆ หากจะทำการเกษตรกรรมส่วนการเพิ่มปริมาณอินทรียวัตถุ จำเป็นต้องเร่งดำเนินการเช่นเดียวกัน แต่จำเป็นต้องดำเนินการใส่ในปริมาณมาก ๑-๓ ตัน/ ไร่/ ปี อย่างต่อเนื่องอย่างน้อย ๓-๔ ปี หลังจากนั้นก็ยังจำเป็นต้องรักษาปริมาณอินทรียวัตถุในดินไว้ในทุกรูปแบบรวมทั้งต้องคอยเพิ่มเติมอินทรียวัตถุส่วนที่ ขาดให้แก่ดินอยู่เสมอด้วย เพื่อรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดินไว้ในลักษณะการเกษตรยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ สามารถเพาะปลูกพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

พื้นที่ดินเปรี้ยวจังหวัดนครนายก

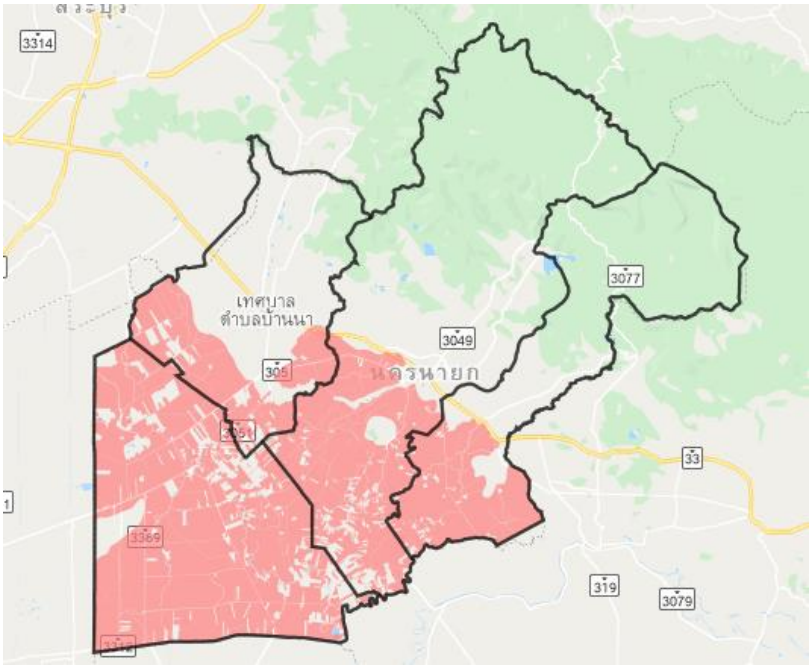

ที่มา : https://agri-map-online.moac.go.th/

จังหวัดนครนายกดำเนินการแก้ไขปัญหาดินเปรี้ยว โดยกรมพัฒนาที่ดิน มอบหมายสถานีพัฒนาที่ดินนครนายก ดำเนินการตาม**โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพพื้นที่ทุ่งรังสิต** เป็นการนำพื้นที่ทุ่งรังสิตให้กลับมาใช้ประโยชน์ให้เต็มประสิทธิภาพและยั่งยืน ในเขตพื้นที่ ๗ จังหวัด ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัดปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา นครนายก สระบุรี กรุงเทพมหานคร ฉะเชิงเทรา และปราจีนบุรี มีเนื้อที่ทั้งสิ้น ๒,๓๘๕,๘๓๔ ไร่ หรือ ๓,๘๑๗.๓๓ ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่ราบลุ่มภาคกลาง ลักษณะคล้ายอ่างน้ำ มีปัญหาหลักเป็นดินเปรี้ยว ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ น้ำท่วมขัง และการใช้ที่ดินผิดประเภท อาชีพหลักของเกษตรกรในบริเวณนี้ คือ การทำนาข้าว บริเวณพื้นที่ทุ่งรังสิต ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมสำหรับการทำการเกษตร ดังนั้น การส่งเสริมให้เกษตรกรทำการเกษตรในพื้นที่ทุ่งรังสิต จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการศึกษาสภาพปัญหาทรัพยากรดิน และประเมินศักยภาพของดิน กำหนดแนวทางการจัดการดิน การจัดการน้ำ และเลือกพันธุ์พืชปลูกที่มีคุณภาพสูง ทนต่อสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ได้ดี ตลอดจนการบูรณาการวิธีการต่างๆ เข้าด้วยกันอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการที่เหมาะสมต่อการทำการเกษตร

จังหวัดนครนายก มีเนื้อที่โครงการทุ่งรังสิตฯ ๖๗๕,๕๕๕ ไร่ หรือร้อยละ ๒๘.๓๒ ครอบคลุมพื้นที่ ๓ อำเภอ ได้แก่ อำเภอองครักษ์ ๓๒๖,๕๗๐ ไร่, อำเภอบ้านนา ๑๗๕,๗๓๕ ไร่ และอำเภอเมืองนครนายก ๑๗๓,๒๕๐ ไร่

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีเป้าหมายในการดำเนินการ ๑,๐๐๐ ไร่ ในพื้นที่ ตำบลศีรษะกระบือ อำเภอองครักษ์ โดยดำเนินการสาธิตและส่งเสริมการจัดระบบโครงสร้างพื้นฐานการพัฒนาพื้นที่ทุ่งรังสิต จำนวน ๑,๐๐๐ ไร่ สาธิตและส่งเสริมการปรับปรุงและแก้ไขดินเปรี้ยว (ปูนมาร์ล) จำนวน ๖๕๐ ไร่ และสาธิตและส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสดเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน จำนวน ๘๐๐ ไร่

แผนการดำเนินงานในพื้นที่จังหวัดนครนายก ๒๕๖๓ - ๒๕๗๒

ปี	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙	๒๕๗๐	๒๕๗๑	๒๕๗๒
ตำบล/อำเภอ	ทองหลาง อ.บ้านนา	ดงละคร อ.เมืองนครนายก	ศีรษะกระบือ อ.องครักษ์	ดอนยอ อ.เมืองนครนายก	บ้านพริก อ.บ้านนา	บ้านพร้าว อ.บ้านนา	คลองใหญ่ อ.องครักษ์	ชุมพล อ.องครักษ์	โพธิ์แทน อ.องครักษ์	บึงศาล อ.องครักษ์
เนื้อที่/ไร่	๓,๐๐๐	๒,๐๐๐	๑,๐๐๐	๖๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐	๑,๐๐๐

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๑.๑.๒ ลักษณะภูมิอากาศ

๑) ฤดูกาล

จังหวัดนครนายก อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุมที่พัดปกคลุมประเทศไทย ๒ ชนิด มรสุมภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัดปกคลุมตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ลมนี้พัดพาความหนาวเย็นจากประเทศจีนเข้ามาสู่ประเทศไทยในช่วงฤดูหนาว ทำให้จังหวัดนครนายกประสบกับภาวะอากาศหนาวเย็น และแห้งแล้งส่วนมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งพัดปกคลุมในช่วงฤดูฝน ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้เป็นสวนใหญ่และเป็นลมที่พัดผ่านทะเลนำความชื้นและไอน้ำเข้าสู่จังหวัด ทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตกโดยทั่วไป ในฤดูร้อนจะมีอุณหภูมิสูงประมาณ ๓๙.๔๑ องศาเซลเซียส โดยฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์และสิ้นสุดประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ระยะนี้จะมีอากาศร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป โดยเฉพาะเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี อุณหภูมิสูงสุดวัดได้ ๓๙.๔๑ องศาเซลเซียส ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่สรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ซึ่งจะนำความชื้นจากทะเลอันดามันพัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่ภาคตะวันออก ทำให้อากาศจะชุมชื้นและมีฝนตกชุกทั่วไป ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๘๐๐ มิลลิเมตร ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงของมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่มีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่ในบางปีฤดูหนาวของจังหวัดนครนายกอาจล่าช้าไปบ้างขึ้นอยู่กับอิทธิพลของความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ปกคลุมประเทศไทย ถ้าความกดอากาศสูงจากประเทศจีนแผ่ลงมาช้าอากาศก็จะหนาวเย็นช้า ฤดูหนาวของจังหวัดอาจจะเริ่มในราวเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป ทั้งนี้ จังหวัดนครนายกมีอุณหภูมิเฉลี่ยในปี ๒๕๖๗ (มกราคม – ธันวาคม) เฉลี่ย ๒๙.๖๔ องศาเซลเซียส ซึ่งมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๗.๓๘ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๒.๗๓ องศาเซลเซียส โดยมีค่าความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยร้อยละ ๗๐

๒) ปริมาณน้ำฝน

ตารางที่ ๑ ปริมาณน้ำฝนของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๗ **หน่วย : ม.ม.**

ปี	ปริมาณน้ำฝน													
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวมทั้งปี	เฉลี่ย
๒๕๖๓	๐.๕	๐.๐	๒.๗	๓๒.๕	๘๐.๕	๑๖๔.๒	๑๒๙.๕	๒๖๓.๔	๒๔๐.๔	๖๓.๘	๕.๗	๐.๐	๙๘๓.๒	๘๑.๙๓
๒๕๖๔	๐.๐	๐.๐	๕๕.๔	๕๖.๖	๐.๔	๑๙๔.๘	๑๑๔.๐	๓๒๒.๖	๔๙๑.๔	๒๓๘.๔	๕.๙	๑๘.๒	๑,๔๙๗.๗	๑๒๔.๘๑
๒๕๖๕	๐.๐	๐.๔	๓๔.๖	๑๙๘.๔	๖๗.๙	๑๐๑.๒	๒๘๗.๐	๔๔๓.๘	๒๕๕.๙	๑๙๙.๑	๓๔.๕	๐.๑	๑,๖๒๒.๙	๑๓๕.๒๔
๒๕๖๖	๑๗๘.๙	๘๙.๖	๑๗๐.๘	๕๙.๙	๒๑๘.๖	๒๑๘.๖	๒๓๒.๖	๒๙๐.๖	๔๒๒.๑	๔๙๒.๗	๘๔.๖	๐.๐	๒,๓๒๖.๑	๑๙๓.๘๔
๒๕๖๗	๒.๕	๓๓.๑	๑๕.๔	๑๑๓.๐	๒๘๒.๒	๔๖๙.๙	๓๔๓.๗	๖๖๒.๓	๘๑๓.๔	๒๑๑.๔	๕๑.๐	๑๑.๐	๓๐๐๒.๙	๒๕๐.๒๔

ที่มา : สถานอุตุนิยมวิทยานครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๗

จากตารางจะเห็นว่า ปี ๒๕๖๗ มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย จำนวน ๒๕๐.๒๔ มิลลิเมตร เพิ่มขึ้นจากปีก่อน จำนวน ๕๖.๔๐ มิลลิเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๗.๔๖ เนื่องจากลักษณะอากาศทั่วไป ในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน ๒๕๖๗ บริเวณประเทศไทยจะมีฝนตกชุกหนาแน่นและต่อเนื่อง โดยส่วนใหญ่ จะมีฝนฟ้าคะนองร้อยละ ๖๐ - ๘๐ ของพื้นที่ กับมีฝนหนักหลายพื้นที่และหนักมากในบางแห่ง ซึ่งจะก่อให้เกิด สภาวะน้ำท่วมฉับพลัน น้ำป่าไหลหลาก รวมทั้งน้ำล้นตลิ่งในบางแห่ง เนื่องจากมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุม ทะเลอันดามันและประเทศไทย จะกลับมามีกำลังแรงและต่อเนื่อง ประกอบกับร่องมรสุมจะเลื่อนกลับลงมาพาดผ่านบริเวณประเทศไทยตอนบนในบางช่วง ส่วนในเดือนตุลาคม บริเวณภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปริมาณและการกระจายของฝนจะ ลดลงและเริ่มจะมีอากาศหนาวเย็นในตอนเช้า ส่วนภาคกลาง ภาคตะวันออกและ

ภาคใต้ ยังคงมีฝนฟ้าคะนอง ร้อยละ ๖๐-๘๐ ของพื้นที่ กับมีฝนตกหนักหลายพื้นที่และหนักมากบางแห่ง ทั้งนี้เนื่องจากบริเวณความกดอากาศสูง จากประเทศจีนจะเริ่มแผ่ลงมาปกคลุมภาคตะวันออกเฉียงเหนือและตอนบนของภาคเหนือ ประกอบกับในบางช่วง จะมีร่องมรสุมพาดผ่านภาคกลางตอนล่าง ภาคตะวันออกและภาคใต้ตอนบน นอกจากนี้ มรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่ พัดปกคลุมประเทศไทย จะเริ่มเปลี่ยนเป็นมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุม

๓) อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

ตารางที่ ๔ อุณหภูมิของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๗ **หน่วย : เซลเซียส**

ปี	อุณหภูมิ												
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	เฉลี่ย
๒๕๖๓	๒๙.๑	๓๐.๘	๓๑.๑	๓๒.๕	๓๑.๐	๒๙.๗	๒๙.๓	๒๘.๓	๒๘.๓	๒๙.๘	๒๘.๘	๒๗.๗	๒๙.๗
๒๕๖๔	๒๙.๔	๒๙.๙	๓๐.๙	๓๑.๔	๓๑.๐	๒๙.๑	๒๙.๓	๒๗.๙	๒๘.๔	๒๖.๘	๒๘.๕	๒๘.๒	๒๙.๓
๒๕๖๕	๒๖.๑	๒๗.๗	๓๐.๓	๒๙.๗	๓๐.๕	๓๐.๐	๒๘.๕	๒๘.๓	๒๗.๕	๒๗.๘	๒๘.๑	๒๖.๖	๒๘.๔
๒๕๖๖	๒๗.๓	๒๗.๙	๒๙.๓	๒๙.๓	๒๘.๓	๒๘.๙	๒๘.๓	๒๗.๕	๒๖.๘	๒๗.๑	๒๗.๘	๒๕.๙	๒๗.๙
๒๕๖๗	๒๒.๗	๒๔.๖	๒๖.๙	๒๘.๒	๒๗.๓	๒๕.๔	๒๕.๑	๒๕.๓	๒๔.๔	๒๕.๖	๒๕.๒	๒๕.๓	๒๕.๕

ที่มา : สถานอุตุนิยมวิทยานครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๗

จากตารางจะเห็นว่า ปี ๒๕๖๗ มีอุณหภูมิ ๒๕.๕ องศาเซลเซียส ลดลงจากปีก่อน จำนวน ๒.๔ องศาเซลเซียส เนื่องจากเนื่องจากในปี ๒๕๖๗ นี้ มีฝนตกชุกและหนาแน่น ทำให้อุณหภูมิของอากาศต่ำกว่าปี ๒๕๖๖

๑.๑.๓ แหล่งน้ำธรรมชาติ

แม่น้ำนครนายก มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดนครนายกในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ไหลลงมาทางทิศใต้ผ่านทางตอนบนของอำเภอเมืองนครนายกและอำเภอปากพลี แล้วไหลลงไปทางทิศตะวันตกผ่านทางตอนกลางของอำเภอเมืองนครนายก ตอนล่างของอำเภอบ้านนาและไหลวกลงไปทางทิศใต้อีกครั้งผ่านอำเภอองครักษ์ไปบรรจบกับแม่น้ำปราจีนบุรี เป็นแม่น้ำบางปะกงที่ตำบลบางแตน อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี แม่น้ำสายนี้มีความยาวประมาณ ๑๓๐ กิโลเมตร ปริมาณน้ำไหลนองสูงสุดในฤดูฝนประมาณ ๓๐๐ ลูกบาศก์เมตร/วินาที ในฤดูแล้งระดับน้ำในแม่น้ำนครนายกลดลงมาก ทำให้การปลูกพืชฤดูแล้งในเขตโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก ซึ่งอาศัยน้ำต้นทุนจากแม่น้ำนครนายกกระทำได้ไม่เต็มที่

ตารางที่ ๓ ข้อมูลแหล่งน้ำธรรมชาติ

ชื่อลำน้ำ	ต้นกำเนิด	สถานที่ที่ลำน้ำไหลลงมาบรรจบกับแม่น้ำนครนายก
คลองสาริกา	เขาสาริกา อ.เมืองนครนายก	บ้านหินลาด ต.สาริกา อ.เมืองนครนายก
คลองวังตะไคร้	เขาอินทนี อ.เมืองนครนายก	บ้านดง ต.สาริกา อ.เมืองนครนายก
คลองนางรอง	เขาเขียว อ.ปากพลี	บ้านดง ต.สาริกา อ.เมืองนครนายก
คลองท่าด่าน	คลองสมอปูนไหลมารวมกับคลองสามสิบ บริเวณคลองปูน อ.ปากพลี เป็นคลองท่าด่าน	บ้านท่าด่าน ต.หินตั้ง อ.เมืองนครนายก

ชื่อลำน้ำ	ต้นกำเนิด	สถานที่ที่ลำน้ำไหลลงมาบรรจบกับแม่น้ำนครนายก
คลองสำพุงแห้ง	เขามดดำ เขาแก้ว อ.เมืองนครนายก คลองบางกระทุ่ม คลองสายท่าแห้ง	บ้านสวนหงส์ ต.สาริกา อ.เมืองนครนายก
คลองบางหอย	คลองแขมโค้ง ไหลมารวมกันบริเวณบ้านบางหอย อ.ปากพลี	บ้านปากคลองบางหอย ต.บางสมบูรณ์ อ.องครักษ์
คลองพระอาจารย์ คลองบางเม่า, คลองบางอีกาว หรือลำผักบุ้ง	คลองโพธิ์ไหลมารวมกับคลองหน้ากระดานเป็นคลองบางเม่า, คลองบางอีกาวหรือลำผักบุ้ง	วัดจันทร์เรือง ต.บางสมบูรณ์ อ.องครักษ์

ที่มา : โครงการชลประทานนครนายก ปี ๒๕๖๗

๑.๑.๔ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

ทรัพยากรป่าไม้ ในปี ๒๕๖๕ จังหวัดนครนายกมีพื้นที่ทั้งหมด ๑,๓๓๘,๕๐๓ ไร่ หรือ ๒,๑๒๒ ตารางกิโลเมตร เป็นพื้นที่ป่าไม้ตามกฎหมายทั้งหมด ๔๐๒,๐๔๖.๘๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๔ ของพื้นที่จังหวัดนครนายก มีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าจากปี ๒๕๖๔ (๔๐๑,๖๓๐.๙๗ ไร่) พื้นที่ป่าเพิ่มขึ้น ๔๑๕.๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๐ ของพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมดในจังหวัดนครนายก

ตารางแสดงการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ ปี ๒๕๖๑-๒๕๖๕

ปี พ.ศ.	พื้นที่ป่า (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่ทั้งหมด	อัตราการเปลี่ยนแปลง
๒๕๖๑	๔๐๒,๐๔๖.๘๖	๓๐.๐๑	-
๒๕๖๒	๔๐๑,๖๓๐.๙๗	๒๙.๙๘	-๐.๐๓
๒๕๖๓	๔๐๑,๗๕๖.๙๒	๓๐.๐๒	+๐.๐๔
๒๕๖๔	๔๐๑,๓๐๓.๘๒	๓๐.๐๑	-๐.๐๑
๒๕๖๕	๔๐๑,๖๗๒.๖๘	๓๐.๐๔	+๐.๐๓

โดยพบพื้นที่ป่าไม้บริเวณอำเภอเมืองนครนายก อำเภอบ้านนา และอำเภอปากพลี ชนิดที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ป่าเบญจพรรณ ป่าดิบแล้ง และป่าดิบเขา พันธุ์ไม้สำคัญที่พบส่วนใหญ่ เช่น ไม้มะค่าโมง ไม้ประดู่ ไม้ตะแบก ไม้ตะเคียนหนู ไม้แดง และไม้ยางนา เป็นต้น

ที่มา : สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้

จากบทสรุปสำหรับผู้บริหาร โครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทยตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๕ สามารถพิจารณาเป็นสองช่วงเวลา เนื่องจากมาตราส่วน ที่ใช้ในการปฏิบัติงานมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ ก่อนปี พ.ศ.๒๕๔๓ ข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ของกรมป่าไม้ ถูกจัดทำขึ้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลภาพดาวเทียมที่มาตราส่วน ๑ : ๑๕๐,๐๐๐ ภายหลังจาก ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ มีการเปลี่ยนแปลงมาตราส่วนที่ใช้สำหรับการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้เป็น ๑ : ๕๐,๐๐๐ และมีการนำ ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic information system : GIS) มาใช้ในการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย ดังนั้น ผลจากการกำหนดมาตราส่วนของภาพดาวเทียมที่แตกต่างกันดังกล่าว ทำให้ตัวเลขพื้นที่ป่าไม้ของประเทศมีความแตกต่างกันชัดเจน ดังนี้

ช่วงที่ ๑ (ระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ - ๒๕๔๑ รวมระยะเวลา ๒๖ ปี) พื้นที่ป่าไม้ลดลง จาก ๑๓ ๘,๕๖๖,๘๗๕.๐๐ ไร่ ใน ปี พ.ศ. ๒๕๑๖ เหลือ ๘๑,๐๗๖,๒๕๐.๐๐ ไร่ ใน ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ หรือคิดเป็นอัตราการลดลงของพื้นที่ป่าไม้เท่ากับ ๒,๒๑๑,๑๗๗.๘๘ ไร่ต่อปี

ช่วงที่ ๒ (ระหว่าง ปี พ.ศ. ๒๕๔๓ – ๒๕๖๕ รวมระยะเวลา ๒๓ ปี) พื้นที่ป่าไม้ลดลงจาก ๑๐๖,๓๑๙,๒๓๗.๕๐ ไร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๔๓ เหลือ ๑๐๒,๒๑๒,๔๓๔.๓๗ ไร่ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ หรือคิดเป็นอัตราลดลง ๔,๑๐๖,๘๐๓.๑๓ ไร่ต่อปี

<u>สำหรับจังหวัดนครนายก</u>หากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ป่าไม้ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๔ และ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ พบว่า พื้นที่ป่าไม้ในรอบหนึ่งปีที่ผ่านมาเพิ่มขึ้น ๔๑๕.๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๐ ของพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมดในจังหวัดนครนายก แต่ถ้าดูในภาพรวมของภาคตะวันออก ๒ (๕ จังหวัด) พบว่าพื้นที่ป่าไม้ในหนึ่งปีมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมากหรือกล่าวได้ว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง

ตารางการเปลี่ยนแปลงข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๔ และ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ ภาคตะวันออก ๒ (๕ จังหวัด)

จังหวัด	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ป่า ๒๕๖๕		พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)		การเปลี่ยนแปลง(+/-)	
		พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ	ปี พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๖๔	ปี พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕	ไร่	ร้อยละ
ปราจีนบุรี	๓,๑๔๐,๙๘๓	๘๙๖,๘๙๑.๑๖	๒๘.๕๕	๘๙๖,๘๓๗.๗๘	๘๙๖,๘๙๑.๑๖	+๕๓.๓๘	+๐.๐๑
นครนายก	๑,๓๓๘,๕๐๓	๔๐๒,๐๔๖.๘๖	๓๐.๐๔	๔๐๑,๖๓๐.๙๗	๔๐๒,๐๔๖.๘๖	+๔๑๕.๙๐	+๐.๑๐
สระแก้ว	๔,๒๖๙,๓๒๙	๙๔๐,๖๒๑.๗๘	๒๒.๐๓	๙๔๑,๐๙๕.๐๗	๙๔๐,๖๒๑.๗๘	-๔๗๓.๒๙	-๐.๐๕
จันทบุรี	๔,๐๐๙,๖๐๒	๑,๒๙๒,๖๙๕.๗๗	๓๒.๒๔	๑,๒๙๗,๙๒๙.๕๙	๑,๒๙๒,๖๙๕.๗๗	-๕,๐๓๑.๘๒	-๐.๓๙
ตราด	๑,๗๙๑,๕๗๘	๕๕๗,๒๙๓.๘๔	๓๑.๑๑	๕๕๙,๙๔๒.๙๕	๕๕๗,๒๙๓.๘๔	-๒,๖๔๙.๑๑	-๐.๔๗
รวม	**๑๔,๕๔๙,๙๙๕**	**๔,๐๘๙,๕๔๙**	**๒๘.๗๙๔๐๐**	**๔,๐๙๗,๔๓๖**	**๔,๐๘๙,๕๔๙**	**-๗,๖๘๕**	**-๐.๘๐**

จังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยพึ่งพาอาศัยทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำตก ภูเขา และป่าไม้ โดยมีอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่เป็นศูนย์กลาง ปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้ยังคงมีอยู่ในพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่ตะเข็บรอยต่อของแนวเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ นอกจากนี้มีปัญหาเรื่องการลักลอบเข้าไปเก็บหาของป่า เช่นไม้กฤษณา กล้วยไม้ เป็นต้น แต่ไม่รุนแรงมานัก

ส่วนพื้นที่ป่าไม้ ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๘๔ มีปัญหาในการเข้าไปครอบครองทำประโยชน์แทบทุกพื้นที่ โดยเฉพาะป่าไม้ถาวรตามมติ ค.ร.ม. กำหนดให้เป็นพื้นที่ป่าไม้ของชาติ เหตุผลสำคัญเนื่องจากแนวเขตที่กำหนดไว้ไม่ชัดเจน ไม่มีรั้วหรือหลักเขต ประชาชนทั่วไปไม่สามารถรู้ได้ส่าแนวเขตดังกล่าวเริ่มต้นที่ไหน อย่างไร และสาเหตุมาจากความต้องการที่ดินทำกินของประชาชนโดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นพื้นที่ป่า (ไม่มีเอกสารสิทธิ์)

สำหรับพื้นที่ป่าไม้ในเขตที่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดให้ใช้ประโยชน์ในราชการทหารนั้น มีการบุกรุกครอบครองเข้าไปทำประโยชน์มาก ไม่เฉพาะแต่พื้นที่ราบเท่านั้น ยังมีการบุกรุกเข้าไปทำประโยชน์ในพื้นที่บริเวณลาดเขา และเขาสูง สาเหตุประการสำคัญเนื่องจากขาดการดูแลรักษาจากหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดนครนายก มีทั้งพื้นที่ป่าที่เป็นผืนใหญ่ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า อยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และพื้นที่ป่าตามภูเขาที่มีความลาดชันค่อนข้างสูง ดังนี้

- ป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำนวน ๓๔๐,๕๗๕ ไร่ หรือ ๕๔๔.๗๒ ตารางกิโลเมตร
- ป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๐๘ และวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๓๖ จำนวน ๑๗,๗๑๐ ไร่ หรือ ๒๘.๓๓๖ ตารางกิโลเมตร
- ป่าไม้ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ (พื้นที่ป่าตามภูเขาที่มีความลาดชันค่อนข้างสูง) จำนวน ๑๐,๙๗๖ ไร่ หรือ ๑๗.๕๖๒ ตารางกิโลเมตร
- ป่าบริเวณเขาชะโงกในราชการกระทรวงกลาโหม จำนวน ๕๑,๙๒๑ ไร่ หรือ ๘๓.๐๗๔ ตารางกิโลเมตร

<u>หมายเหตุ</u> : ได้เพิกถอนพื้นที่ป่าไม้ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่บางส่วนเพื่อทำโครงการเขื่อนคลองท่าด่านกันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครนายก ประมาณ ๑,๙๒๕ – ๑ - ๗๓ ไร่ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ปลูกป่าเพิ่มเติม

ตารางจำนวนพื้นที่ปลูกป่าเพิ่มเติม

ปี พ.ศ.	ชื่อโครงการ	จำนวนพื้นที่ (ไร่/ตร.กม.)
๒๕๖๓	๑. โครงการปลูกป่าและป้องกันไฟป่า ๗๖ จังหวัด	๓๐ ไร่ / ๐.๐๔๘ ตร.กม.
๒๕๖๓	๒. โครงการป่าชุมชนส่งเสริมการปลูกป่าชุมชนตามโครงการปลูกป่าป้องกันไฟป่า	๑๐ ไร่ / ๐.๐๑๖ ตร.กม.
๒๕๖๕	๓. ปลูกป่าแบบจิตอาสา (ปลูกป่าในพื้นที่ป่าชุมชน)	๓๓.๑๑ ไร่ / ๐.๐๕๒๙๗๖ ตร.กม.

ส่วนปัญหาพื้นที่ป่าในจังหวัดนครนายก พบว่า มีสภาพป่าเสื่อมโทรม ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง สืบเนื่องมาจากมีการบุกรุกแผ้วถางป่า และเกิดปัญหาไฟป่า

นอกจากนี้ จังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดหนึ่งที่ประสบกับปัญหาช้างป่าออกหากินนอกพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จากข้อมูลสถิติของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ปีพ.ศ. ๒๕๖๖ ระหว่าง เดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ – เดือนเมษายน ๒๕๖๖ จังหวัดนครนายก ได้พบช้างป่าออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่) ซึ่งถือเป็นพื้นที่เสี่ยงภัยจากช้างป่า จำนวน ๒ อำเภอ ๕ ตำบล ๑๘ หมู่บ้าน พบว่ามีช้างป่าออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่) ท้องที่จังหวัดนครนายก ประมาณ ๕๐ ตัว ทั้งสิ้น จำนวน ๑,๖๕๔ ครั้ง พบปรากฏ ตัวมากที่สุดในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๔๕๒ ครั้ง รองลงมาคือ ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๔๐๑ ครั้ง ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๒๗๕ ครั้ง ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๒๐๔ ครั้ง ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๑๕๑ ครั้ง ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๑๑๒ ครั้ง และปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๕๙ ครั้ง ตามลำดับ ผลผลิตทางการเกษตรของราษฎรที่เสียหายจากกรณี ช้างป่าออกหากิน ได้แก่ กล้วย ขนุน หมาก ส้มโอ มะปราง มะพร้าว ฯลฯ ในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๖

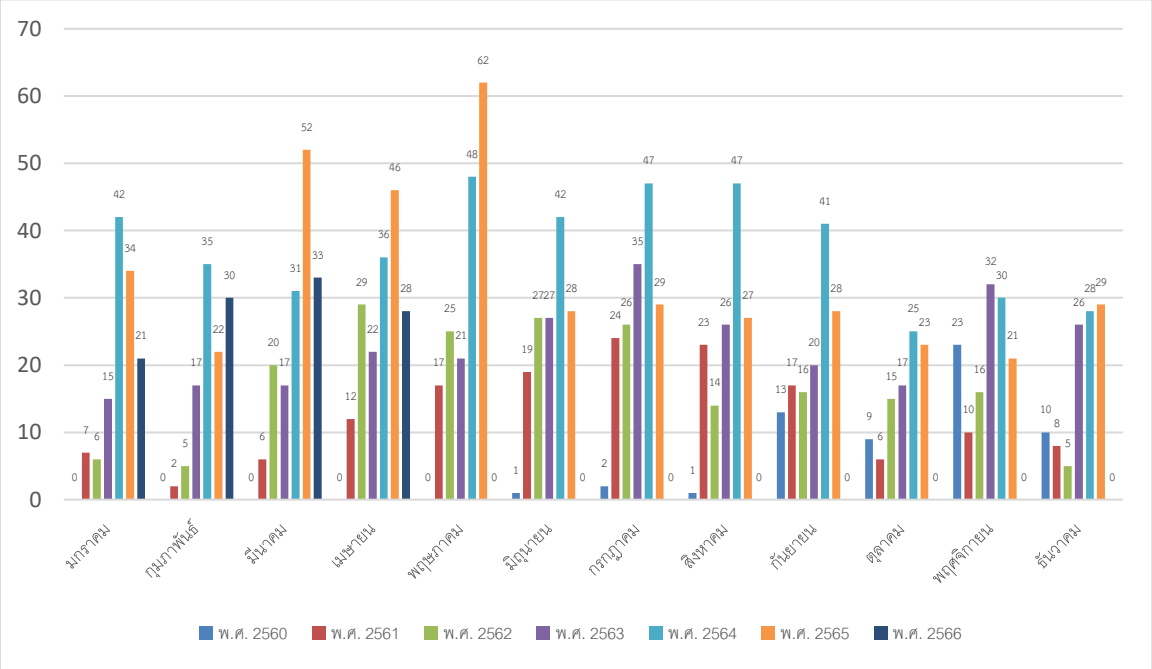

แผนภาพ สถิติช้างป่าออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ (อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่) ท้องที่จังหวัดนครนายก ระหว่างเดือนมิถุนายน ๒๕๖๐ – เดือนเมษายน ๒๕๖๖

ในการแก้ไขและบรรเทาปัญหาจะมีชุดผลักดันช้างป่าออกนอกพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จำนวน ๒ ชุด ทำหน้าที่ออกติดตามและเฝ้าระวังสัตว์ป่าออกนอกพื้นที่ โดยชุดเคลื่อนที่เร็วจากหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ที่ ๑๒ (ด่านเนินหอม) ร่วมกับชุดเจ้าหน้าที่จากจุดสกัด วังบอน เข้าสำรวจ และ ตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่ ตำบลนาหินลาด อำเภอปากพลี และชุดเคลื่อนที่เร็วจากหน่วยพิทักษ์อุทยาน แห่งชาติเขาใหญ่ที่ ๑๓ (นางรอง) เข้าสำรวจ และตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่ ตำบลสาริกา อำเภอเมืองนครนายก ทำการเฝ้าระวังและติดตามช้างป่า เพื่อผลักดันช้างป่าที่ออกนอกพื้นที่ให้กลับเข้าพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่

และจังหวัดนครนายกได้จัดทำแผนการจัดการช้างป่าออกนอกพื้นที่อนุรักษ์ (อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่) จังหวัดนครนายก ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

ด้านสิ่งแวดล้อม

๑) สถานการณ์มลพิษทางน้ำ

จังหวัดนครนายกมีแม่น้ำหลักที่สำคัญ ๑ สาย ได้แก่ แม่น้ำนครนายก มีการเฝ้าระวังคุณภาพแม่น้ำนครนายก โดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๗ (สระบุรี) มีการตรวจวัดคุณภาพน้ำตั้งแต่ บริเวณปากแม่น้ำนครนายก อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ถึง บริเวณคลองท่าด่าน ตำบลหินตั้ง อำเภอเมืองจังหวัดนครนายก โดยมีสถานีตรวจวัด ๕ สถานี ดังนี้

๑. NY๐๑ ปากแม่น้ำนครนายก อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี

๒. NY๐๒ สามแพร่งองครักษ์ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก

๓. NY๐๓ วัดอัมพวัน อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

๔. NY๐๔ สะพานนครนายก อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

๕. NY๐๕ คลองท่าด่าน อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก

สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๗ ได้ดำเนินการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำแม่น้ำนครนายก โดยทำการเก็บตัวอย่างน้ำครั้งที่ ๑ ในเดือนธันวาคม ๒๕๖๔ ครั้งที่ ๒ ในเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ ครั้งที่ ๓ ในช่วงเดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕ และครั้งที่ ๔ ในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๖๕ เมื่อนำผลการตรวจวิเคราะห์มาประเมินคุณภาพน้ำโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน พบว่า ผลการตรวจวัดคุณภาพน้ำของแม่น้ำนครนายกโดยรวม ตลอดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ มีคุณภาพน้ำจัดอยู่ในคุณภาพน้ำประเภทที่ ๓ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ สามารถใช้ในการเกษตร และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อการอุปโภคและบริโภค โดยต้องผ่านการฆ่าเชื้อโรคตามปกติและผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพน้ำเป็นพิเศษก่อน

สำหรับดัชนีคุณภาพน้ำที่เป็นปัญหาสำคัญ ได้แก่ ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (Dissolved Oxygen: DO) และค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand) โดยแหล่งกำเนิดน้ำเสียที่สำคัญ ได้แก่ ชุมชน เกษตรกรรม และการปศุสัตว์ ซึ่งผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำแม่น้ำนครนายก โดยสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๗ สระบุรี ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๔ ครั้ง รายละเอียด ดังนี้

- ครั้งที่ ๑ เดือนธันวาคม ๒๕๖๔ พบว่าคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ค่าดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index: WQI) มีค่า ๖๐ พารามิเตอร์ที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (Dissolved Oxygen: DO) ค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (BOD) ค่าการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ค่าการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) และแอมโมเนีย ($NH_๓$) ไม่เป็นไปมาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ ๓

- ครั้งที่ ๒ เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ พบว่าคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ค่าดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index: WQI) มีค่า ๖๙ พารามิเตอร์ที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (Dissolved Oxygen: DO) จัดอยู่ในมาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ ๓

- ครั้งที่ ๓ เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๕ พบว่าคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ค่าดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index: WQI) มีค่า ๖๔ พารามิเตอร์ที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ ค่าออกซิเจนละลายน้ำ(Dissolved Oxygen: DO) และค่าความสกปรกในรูปสารอินทรีย์ (Biochemical Oxygen Demand) จัดอยู่ในมาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ ๓

- ครั้งที่ ๔ เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๕ พบว่าคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์พอใช้ ค่าดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index: WQI) มีค่า ๖๓ พารามิเตอร์ที่บ่งชี้ถึงปัญหาคุณภาพน้ำ คือ ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (Dissolved Oxygen: DO) ค่าการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (TCB) ค่าการปนเปื้อนของแบคทีเรียกลุ่มฟีคอลโคลิฟอร์ม (FCB) จัดอยู่ในมาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินประเภทที่ ๔ รายละเอียดดังตาราง

ตารางผลการตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำแม่น้ำนครนายก ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

แม่น้ำนครนายก	ค่าเฉลี่ยของคุณภาพน้ำที่สำคัญ					คุณภาพน้ำ
	DO (มิลลิกรัม/ลิตร)	BOD (มิลลิกรัม/ลิตร)	TCB (MPN/๑๐๐มล.)	FCB (MPN/๑๐๐มล.)	NH_3 (มิลลิกรัม/ลิตร)	
ครั้งที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๖๔	๔.๘	๓.๑	๑๒,๒๖๖	๒,๐๔๐	๐.๒๕	เสื่อมโทรม
ครั้งที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕	๔.๗	๑.๓	๒,๘๕๘	๑,๓๓๘	๐.๑๙	พอใช้
ครั้งที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕	๔.๖	๑.๘	๖,๘๖๐	๑,๐๐๒	๐.๑๒	พอใช้
ครั้งที่ ๔ กรกฎาคม-สิงหาคม ๒๕๖๕	๔.๖	๑.๔	๘,๘๗๘	๑,๖๓๑.๕	๐.๒๕	พอใช้
ค่าเฉลี่ย	**๓.๘๕**	**๑.๙**	**๗,๗๑๕.๕**	**๙๒๕.๕**	**๐.๒๐**	**พอใช้**
มาตรฐานแหล่งน้ำประเภท ๓*	≥ ๔.๐๐	≤ ๒.๐๐	≤ ๒๐,๐๐๐	≤ ๔,๐๐๐	≤ ๐.๕๐	
มาตรฐานแหล่งน้ำประเภท ๒*	≥ ๖.๐๐	≤ ๑.๕๐	≤ ๕,๐๐๐	≤ ๑,๐๐๐	≤ ๐.๕๐	

หมายเหตุ : * มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๘ พ.ศ.๒๕๓๗

ที่มา : สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๗ สระบุรี, ๒๕๖๔๕

การดำเนินงาน

จังหวัดนครนายก จัดทำการศึกษาโครงการ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม (น้ำเสียและมูลฝอย) จังหวัดนครนายก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยมีการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการน้ำเสียในพื้นที่จังหวัดนครนายก พบว่า น้ำเสียจากชุมชนเป็นแหล่งกำเนิดหลัก โดยเฉพาะในชุมชนเทศบาลซึ่งมีประชากรค่อนข้างหนาแน่น น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมต่าง ๆ จะถูกรวบรวมในท่อระบายน้ำ และระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะโดยไม่ผ่านการบำบัดน้ำเสีย เป็นเหตุให้แหล่งน้ำเสื่อมโทรม โดยพื้นที่ที่มีความเร่งด่วนของปัญหาน้ำเสียอันดับที่ ๑ ได้แก่ เทศบาลเมืองนครนายก อันดับที่ ๒ เทศบาลตำบลบ้านนา และเทศบาลตำบลองครักษ์ ตามลำดับ

สำหรับเป้าหมายเพื่อก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป้าหมายภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ในการจัดลำดับความสำคัญพื้นที่เป้าหมายในการจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ปี พ.ศ. ๒๕๖๓-๒๕๘๐ ดังนี้

ตารางเป้าหมายสำหรับการจัดการน้ำเสียชุมชนในพื้นที่จังหวัดนครนายก

ลำดับ	ลุ่มน้ำ	หน่วยงาน	ระยะปานกลาง ระยะที่ ๑ (๒๕๖๖-๒๕๗๐)	ระยะปานกลางระยะที่ ๒ (๒๕๗๑-๒๕๗๕)
๑.	บางปะกง	เทศบาลตำบลท่าช้าง	√	
		อบต.ท่าทราย		√
๒.	ปราจีนบุรี	เทศบาลเมืองนครนายก	√	
		เทศบาลตำบลบ้านนา	√	
		เทศบาลตำบลองครักษ์	√	
		อบต.ท่าช้าง	√	
		เทศบาลตำบลเกาะหวาย		√
รวม			**๕ แห่ง**	**๒ แห่ง**

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ, ๒๕๖๓

๒) สถานการณ์มลพิษทางอากาศ

มลพิษทางอากาศส่วนใหญ่ของจังหวัดนครนายก เกิดขึ้นในบางพื้นที่ที่มีชุมชนอยู่หนาแน่น เช่น บริเวณริมถนน บริเวณใกล้เคียงโรงงานอุตสาหกรรม และสถานประกอบการ หรือโรงงานที่มีการเผาไหม้ของเชื้อเพลิง/เครื่องจักร หรือกิจกรรมที่ก่อให้เกิดไอระเหยของสารเคมี หรือกิจการที่ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นการเผาขยะมูลฝอยชุมชนของชาวบ้าน รวมทั้งการเผาพืชไร่ และการเผาป่า ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาความเดือดร้อนรำคาญต่อประชาชน และอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในระยะยาวได้

เนื่องจากจังหวัดนครนายก ยังไม่มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรมควบคุมมลพิษ จึงใช้เครื่องตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{๒.๕}$) ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำนวน ๖ เครื่อง ติดตั้งบริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายก สำนักสาธารณสุขจังหวัดนครนายก สาธารณสุขอำเภอเมืองนครนายก สาธารณสุขอำเภอเมืองบ้านนา สาธารณสุขอำเภอเมืององครักษ์ และสาธารณสุขอำเภอเมืองปากพลี ซึ่งจากผลการติดตามสถานการณ์และคุณภาพอากาศของเครื่องตรวจวัดวัดฝุ่นละอองขนาดเล็ก ($PM_{๒.๕}$) ดังกล่าวในปี พ.ศ. ๒๕๖๖ พบว่ามีปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) ในเดือนมกราคม ๒๕๖๕ มีค่าเฉลี่ยเกินมาตรฐาน (เริ่มมีผลต่อสุขภาพ) จำนวน ๘ วัน ในเดือนกุมภาพันธ์ มีค่าเฉลี่ยเกินมาตรฐาน (เริ่มมีผลต่อสุขภาพ) จำนวน ๑๐ วัน และเดือนมีนาคม มีค่าเฉลี่ยเกินมาตรฐาน (เริ่มมีผลต่อสุขภาพ) จำนวน ๑๙ วัน ในเวลา ๒๔ ชั่วโมง ไม่เกิน ๕๐ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ($\mu g/m^{๓}$) โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปกติ ไม่มีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนสาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการเผาในพื้นที่โล่ง (นาข้าว)

ตารางคุณภาพอากาศของเครื่องตรวจวัดฝุ่นละอองขนาดเล็ก บริเวณศาลากลางจังหวัดนครนายก ระหว่างเดือนมกราคม-มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ลำดับ	เดือน	จำนวนวันที่ค่าฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) เกินค่ามาตรฐาน
๑.	มกราคม	๘
๒.	กุมภาพันธ์	๑๐
๓.	มีนาคม	๑๙
ค่าเฉลี่ย		**๑๒.๓**

ที่มา : ศูนย์ข้อมูลการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๖๖

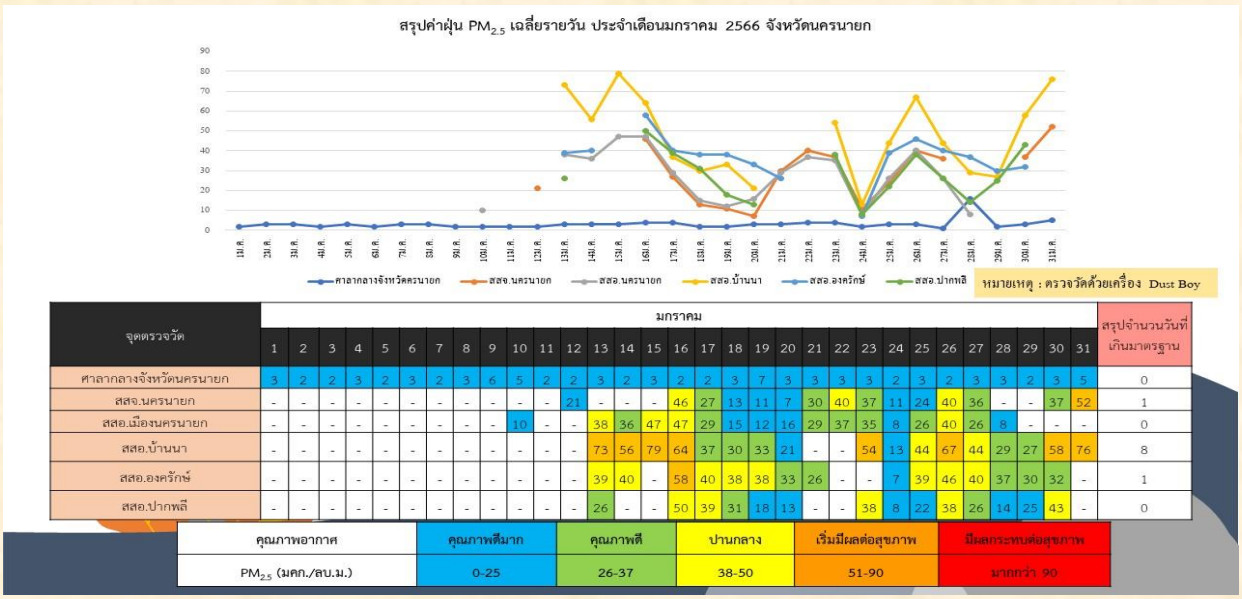

รูปผลการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM๒.๕) เดือนมกราคม ๒๕๖๖

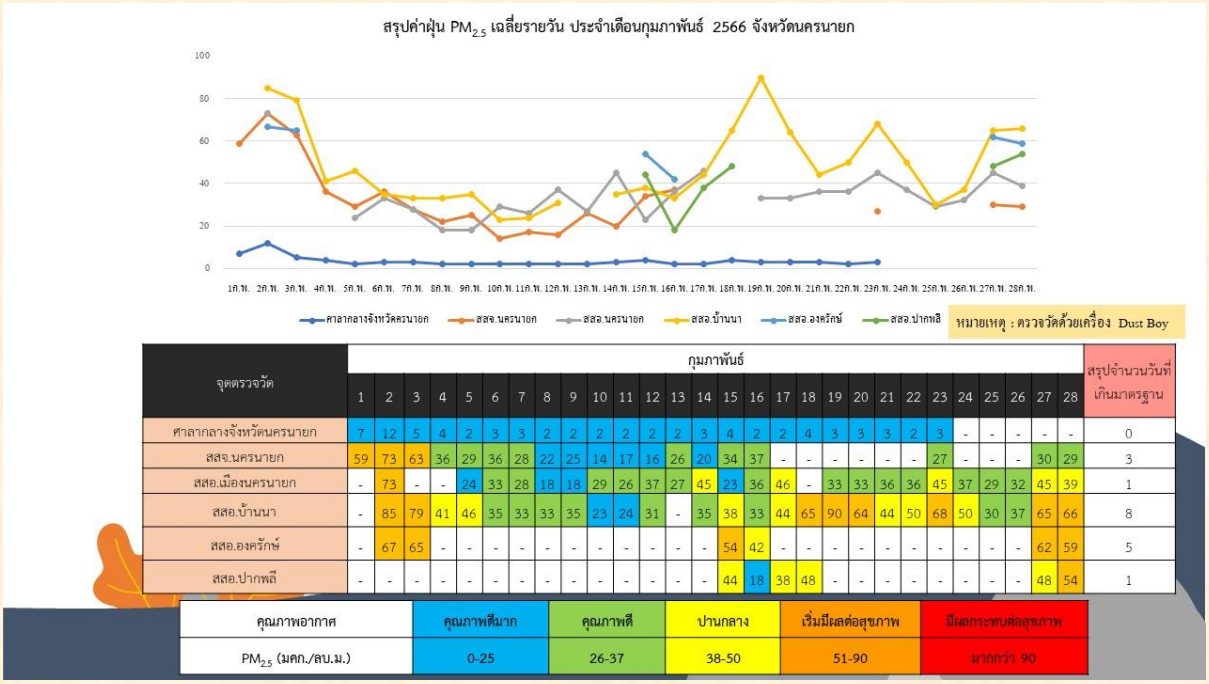

จุดตรวจวัด	กุมภาพันธ์ 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	สรุปจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน
ศาลากลางจังหวัดนครนายก	7	12	5	4	2	3	3	2	2	2	2	2	2	3	4	2	2	4	3	3	3	2	3	-	-	-	-	-	0
สสจ.นครนายก	59	73	63	36	29	36	28	22	25	14	17	16	26	20	34	37	-	-	-	-	-	-	27	-	-	-	30	29	3
สสอ.เมืองนครนายก	-	73	-	-	24	33	28	18	18	29	26	37	27	45	23	36	46	-	33	33	36	36	45	37	29	32	45	39	1
สสอ.บ้านนา	-	85	79	41	46	35	33	33	35	23	24	31	-	35	38	33	44	65	90	64	44	50	68	50	30	37	65	66	8
สสอ.องครักษ์	-	67	65	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	62	59	5
สสอ.ปากพลี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44	18	38	48	-	-	-	-	-	-	-	-	48	54	1

คุณภาพอากาศ	คุณภาพดีมาก	คุณภาพดี	ปานกลาง	เริ่มมีผลต่อสุขภาพ	มีผลกระทบต่อสุขภาพ
$PM_{2.5}$ (มคก./ลบ.ม.)	0-25	26-37	38-50	51-90	มากกว่า 90

รูปผลการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

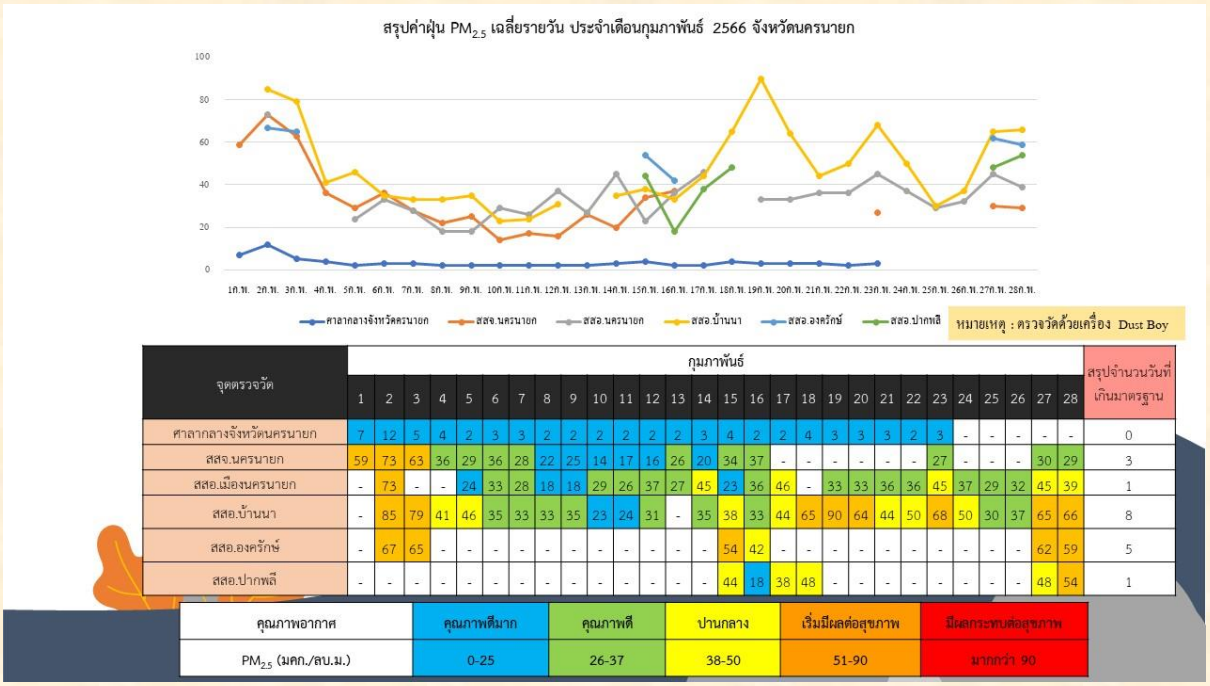

จุดตรวจวัด	กุมภาพันธ์ 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	สรุปจำนวนวันที่เกินมาตรฐาน
ศาลากลางจังหวัดนครนายก	7	12	5	4	2	3	3	2	2	2	2	2	2	3	4	2	2	4	3	3	3	2	3	-	-	-	-	-	0
สสจ.นครนายก	59	73	63	36	29	36	28	22	25	14	17	16	26	20	34	37	-	-	-	-	-	-	27	-	-	-	30	29	3
สสอ.เมืองนครนายก	-	73	-	-	24	33	28	18	18	29	26	37	27	45	23	36	46	-	33	33	36	36	45	37	29	32	45	39	1
สสอ.บ้านนา	-	85	79	41	46	35	33	33	35	23	24	31	-	35	38	33	44	65	90	64	44	50	68	50	30	37	65	66	8
สสอ.องครักษ์	-	67	65	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	54	42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	62	59	5
สสอ.ปากพลี	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	44	18	38	48	-	-	-	-	-	-	-	-	48	54	1

คุณภาพอากาศ	คุณภาพดีมาก	คุณภาพดี	ปานกลาง	เริ่มมีผลต่อสุขภาพ	มีผลกระทบต่อสุขภาพ
$PM_{2.5}$ (มคก./ลบ.ม.)	0-25	26-37	38-50	51-90	มากกว่า 90

รูปผลการตรวจวัดปริมาณฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{๒.๕}$) เดือนมีนาคม ๒๕๖๖

๑.๒ ข้อมูลด้านการปกครองของจังหวัดนครนายก

๑.๒.๑ การแบ่งเขตการปกครอง จังหวัดนครนายกแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๔ อำเภอ ๔๑ ตำบล ๔๐๘ หมู่บ้าน ๖ เขตเทศบาล ๑ เทศบาลเมือง (เทศบาลเมืองนครนายก) ๕ เทศบาลตำบล (เทศบาลตำบลท่าช้าง , เทศบาลตำบลเกาะหวาย,เทศบาลตำบลองครักษ์ , เทศบาลตำบลบ้านนา ,เทศบาลตำบลพิกุลออก) และ ๓๙ องค์การบริหารส่วนตำบล

อำเภอเมืองนครนายก จำนวน ๑๓ ตำบล ประกอบด้วย ตำบลนครนายก ตำบลท่าช้าง ,ตำบลบ้านใหญ่ ,ตำบลวังกระโจม ,ตำบลท่าทราย ,ตำบลดอนยอ ,ตำบลศรีจุฬา , ตำบลดงละคร

ตำบลศรีนาวา ,ตำบลสาริกา ,ตำบลหินตั้ง ,ตำบลเขาพระ ,ตำบลพรหมณี ๑๒๖ หมู่บ้าน ๒ เขตเทศบาล ๑๒ องค์การบริหารส่วนตำบล

อำเภอปากพลี จำนวน ๗ ตำบล ประกอบด้วย ตำบลปากพลี ,ตำบลเกาะหวาย ,ตำบลเกาะโพธิ์ ,ตำบลโคกกรวด ,ตำบลท่าเรือ ,ตำบลหนองแสง ,ตำบลนาหินลาด ๕๐ หมู่บ้าน ๑ เขตเทศบาล ๗ องค์การบริหารส่วนตำบล

อำเภอบ้านนา จำนวน ๑๐ ตำบล ประกอบด้วย ตำบลบ้านนา ,ตำบลบ้านพร้าว , ตำบลบ้านพริก ,ตำบลอาษา ,ตำบลทองหลาง ,ตำบลบางอ้อ ,ตำบลพิกุลออก ,ตำบลป่าขะ ,ตำบลเขาเพิ่ม , ตำบลศรีกะอาง ๑๑๕ หมู่บ้าน ๒ เขตเทศบาล ๙ องค์การบริหารส่วนตำบล

อำเภอองครักษ์ จำนวน ๑๑ ตำบล ประกอบด้วย ตำบลองครักษ์ ,ตำบลพระอาจารย์ ,ตำบลบึงศาล ,ตำบลศีรษะกระบือ ,ตำบลโพธิ์แทน ,ตำบลบางสมบูรณ์ ,ตำบลทรายมูล ,ตำบลบางปลากด , ตำบลบางลูกเสือ ,ตำบลชุมพล ,ตำบลคลองใหญ่ ๑๑๖ หมู่บ้าน ๑ เทศบาล ๑๑ องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ ๔ การแบ่งเขตการปกครองของจังหวัดนครนายก

อำเภอ	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ	จำนวน				
			ตำบล	หมู่บ้าน	เทศบาลเมือง/ตำบล	อบต.	อบจ.
จังหวัดนครนยก พื้นที่ ๔ อำเภอ	๑,๓๒๖,๒๕๐	๑๐๐	๔๑	๔๐๘	๑ เทศบาลเมือง/ ๕ เทศบาลตำบล	๓๙	๑
๑) เมืองนครนายก	๔๕๕,๐๖๒	๓๔.๓๑	๑๓	๑๒๕	๑ เทศบาลเมือง / ๑ เทศบาลตำบล	๑๒	-
๒) ปากพลี	๓๒๔,๔๓๘	๒๔.๔๘	๗	๕๒	๑ เทศบาลตำบล	๗	-
๓) บ้านนา	๓๐๔,๐๐๐	๒๒.๙๒	๑๐	๑๑๕	๒ เทศบาลตำบล	๙	-
๔) องครักษ์	๒๔๒,๗๕๐	๑๘.๓๐	๑๑	๑๑๖	๑ เทศบาลตำบล	๑๑	-

ที่มา: ที่ทำการปกครองจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

๑.๒.๒ โครงสร้างประชากร เมื่อวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗ จังหวัดนครนายก มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๒๓๔,๖๓๖ คน เป็นชาย ๑๑๖,๔๙๙ คน เป็นหญิง ๑๑๘,๑๓๗ คน โดยอำเภอเมืองนครนายก มีจำนวนประชากรมากสุดจำนวน ๘๕,๑๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๓๑ ของจำนวนประชากรทั้งหมด

ตารางที่ ๕ จำนวนประชากรของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๗

อำเภอ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวมประชากร (คน)	จำนวนครัวเรือน	ร้อยละ		
					ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวมประชากร (คน)
เมืองนครนายก	๔๒,๖๘๓	๔๒,๕๐๙	๘๕,๑๙๒	๓๖,๑๙๙	๕๐.๑๐	๔๙.๙๐	๑๐๐
ปากพลี	๑๐,๘๔๒	๑๑,๕๔๕	๒๒,๓๘๗	๘,๘๘๓	๔๘.๔๓	๕๑.๕๗	๑๐๐
บ้านนา	๓๒,๐๗๓	๓๒,๒๔๙	๖๔,๓๒๒	๒๔,๘๑๐	๔๙.๘๖	๕๐.๑๔	๑๐๐
องครักษ์	๓๐,๙๐๑	๓๑,๘๓๔	๖๒,๗๓๕	๒๓,๐๑๑	๔๙.๒๖	๕๐.๗๔	๑๐๐
รวม	๑๑๖,๔๙๙	๑๑๘,๑๓๗	๒๓๔,๖๓๖	๙๒,๙๐๓	๔๙.๖๕	๕๐.๓๕	๑๐๐

ที่มา: ที่ทำการปกครองจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

๑.๓ ข้อมูลด้านสังคมและวัฒนธรรม

จังหวัดนครนายก ประกอบด้วยบุคคลหลายเชื้อชาติ ได้แก่ ไทย จีน พวน ลาว มอญ ญ้อ และหลายศาสนา ได้แก่ ศาสนาพุทธ อิสลาม และคริสต์ จากความหลากหลายดังกล่าว จึงทำให้วัฒนธรรมประเพณีในแต่ละท้องถิ่นของชาวจังหวัดนครนายก มีวัฒนธรรมย่อย ๆ ที่แตกต่างจากจังหวัดอื่นๆ วัฒนธรรม และประเพณีเหล่านั้นเป็นสภาพสะท้อนที่ชัดเจน ถึงพฤติกรรมการดำรงชีวิต ค่านิยม ทัศนคติ รวมทั้งยังเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการตัดสินใจของผู้บริหารในการพิจารณา เข้าไปพัฒนาชุมชนแต่ละแห่งอย่างถูกต้อง วัฒนธรรมและประเพณีของชาวจังหวัดนครนายกคงจะเป็นวัฏจักรในรอบ ๑๒ เดือน ของการดำรงชีวิตในแนวเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ อาทิเช่นการก่อพระทรายข้าวเปลือก ประเพณีตักบาตรเทโวโรณะ ประเพณีสู่ข้าวขวัญ ประเพณีบุญข้าวจี่ ประเพณีบุญข้าวเกรียบ ประเพณีบุญมาฆบูชา ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีแห่ดอกไม้ และการไหว้ผีมอญของชาวมอญ พิธีทำบุญกลางบ้าน ก่อพระทรายและขนทรายเข้าวัด ทำบุญเข้าพรรษา ประเพณีสารทพวน ไหว้หัวแม่บันได ประเพณีสารทไทย และสารทลาว ทำบุญออกพรรษา กวนข้าวสับปิ แห่มานข้าว เทศน์มหาชาติ ทำบุญข้าวหลาม แห่ข้าวพันก้อน ประเพณีลอยกระทง และประเพณีไหว้โอ่งน้ำ เป็นต้น

๑.๔ ข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภค

๑.๔.๑ การคมนาคม จังหวัดนครนายก มีเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักของประเทศ รวมทั้งอยู่บนเส้นทางไปสู่ชายแดนไทย – กัมพูชา ซึ่งเป็นประตูเศรษฐกิจสู่อินโดจีนทางด้านตะวันออก เส้นทางการคมนาคมที่สำคัญของจังหวัด ดังนี้

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓ (ถนนสุวรรณศร) แยกจากถนนพหลโยธินที่ตำบลหินกองจังหวัดสระบุรีผ่านอำเภอบ้านนา – เข้าจังหวัดนครนายก – จังหวัดปราจีนบุรีไปสิ้นสุดที่ชายแดนไทย-กัมพูชาอำเภออรัญประเทศจังหวัดสระแก้ว
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๐๕ จากรังสิต-จังหวัดนครนายก
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๒๒๒ จากอำเภอบ้านนา – อำเภอแก่งคอย - จังหวัดสระบุรี
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๐๗๖ สายนครนายก-บ้านสร้าง – จังหวัดปราจีนบุรี
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๕๔๑ เข้าอำเภอองครักษ์ – อำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา

การรถไฟแห่งประเทศไทยได้ก่อสร้างทางรถไฟ สายแก่งคอย-คลองสิบเก้าเชื่อมระหว่างภาคเหนือ/ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปสู่พื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกเพื่อรับส่งสินค้า โดยผ่านจังหวัดนครนายกในเขตอำเภอบ้านนาและอำเภอองครักษ์ และมีโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ขนาดรางมาตรฐานเป็นรถไฟความเร็วปานกลางถึงความเร็วสูงจาก แก่งคอย ฉะเชิงเทรา-มาบตาพุด โดยผ่านพื้นที่จังหวัดนครนายกเพราะก่อสร้างตามแนวรถไฟสายแก่งคอย-คลองสิบเก้า

การทางพิเศษแห่งประเทศไทยได้ดำเนินโครงการทางพิเศษสายฉลองรัช-นครนายก-สระบุรีเป็นทางยกระดับโดยมีจุดเชื่อมต่อกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๐๕ ที่ มศว.องครักษ์ และทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๓๓ ที่บริเวณอำเภอบ้านนา

๑.๔.๒ การจำหน่ายกระแสไฟฟ้าของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๖ แยกเป็นรายอำเภอ

ตารางที่ ๖ การจำหน่ายกระแสไฟฟ้าของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๖

	การจำหน่ายกระแสไฟฟ้า (กิโลวัฒน์/ชั่วโมง)					
อำเภอ	ยอดรวม	ที่อยู่อาศัย	สถานธุรกิจและอุตสาหกรรม	สถานที่ราชการและสาธารณะ	อื่นๆ	จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า (ราย)
เมืองนครนายก	๑๙,๒๐๔,๕๒๙.๘๖	๗,๕๘๙,๘๗๑.๗๑	๑๐,๖๔๙,๖๑๒.๖๙	๗๙๐,๘๒๓.๖๖	๑๗๔,๒๒๑.๘๐	๔๐,๖๑๓
ปากพลี	๒,๔๒๕,๕๗๒.๔๙	๑,๖๕๖,๔๐๕.๖๐	๖๒๒,๔๔๒.๗๕	๑๒๐,๖๒๗.๑๔	๒๖,๐๙๗.๐๐	๑๐,๑๘๗
บ้านนา	๑๕,๓๔๗,๔๐๖.๙๓	๕,๑๑๓,๐๘๔.๓๐	๙,๖๒๖,๒๙๗.๖๙	๕๓๑,๒๒๙.๙๘	๗๖,๗๙๔.๙๖	๒๕,๘๘๖
องครักษ์	๑๖,๖๑๗,๕๗๒.๘๓	๓,๖๕๕,๓๐๒.๓๘	๑๒,๔๗๒,๕๕๗.๙๘	๓๘๒,๕๒๙.๖๒	๑๐๗,๑๔๒.๘๕	๑๙,๒๓๗
รวม	**๕๓,๕๙๕,๐๔๒.๑๑**	**๑๘,๐๑๔,๖๖๓.๙๙**	**๓๓,๓๗๐,๙๑๑.๑๑**	**๑,๘๒๕,๒๑๐.๔๐**	**๓๘๔,๒๕๖.๖๑**	**๙๕,๙๒๓**

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๖

๑.๔.๓ อัตราการผลิตและการใช้น้ำประปาในจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๕ – ๒๕๖๖

ตารางที่ ๗ การประปาส่วนภูมิภาคสาขานครนายก

พ.ศ.	กำลังการผลิต	จำนวนผู้ใช้	ที่อยู่อาศัย	ธุรกิจ	ส่วนราชการ	รัฐวิสาหกิจ
๒๕๖๕	๑๐๐๐ ลบ.ม./ชม.	๑๕,๓๓๖	๑๓,๒๕๐	๑,๘๗๘	๑๙๑	๑๗
๒๕๖๖	๑๐๐๐ ลบ.ม./ชม.	๑๖,๑๓๔	๑๓,๘๘๘	๒,๐๔๕	๑๘๖	๑๕

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาคสาขานครนายก ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๖

ตารางที่ ๘ การประปาส่วนภูมิภาคสาขาบ้านนา

พ.ศ.	กำลังการผลิต	จำนวนผู้ใช้	ที่อยู่อาศัย	ธุรกิจ	ส่วนราชการ	รัฐวิสาหกิจ
๒๕๖๕	๗๐๐ ลบ.ม./ชม.	๙,๒๓๘	๗,๙๘๑	๑,๑๔๒	๑๐๑	๑๔
๒๕๖๖	๗๓๐ ลบ.ม./ชม.	๙,๖๒๗	๘,๒๖๗	๑,๒๔๘	๙๙	๑๓

ที่มา : การประปาส่วนภูมิภาคสาขาบ้านนา ข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๖

๑.๔.๔ ข้อมูลด่านการกักกันของจังหวัด

มีด่าน ☐ ศุลกากร ที่ตั้ง....ประเภท ....(ด่านชายแดน ท่าเรือ ท่าอากาศยาน คนเดินเท้า อื่นๆ)

☐ ตรวจพืช ที่ตั้ง.... มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☐ ไม่มี ☐ มี
ที่ตั้งสถานกักกันพืช ☐ ไม่มี ☐ มี

☐ ตรวจประมง ที่ตั้ง... มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น ☐ ไม่มี ☐ มี
ที่ตั้งสถานกักกันสัตว์น้ำ ☐ ไม่มี ☐ มี

☑ ตรวจปศุสัตว์ ที่ตั้งตำบลป่าขะ อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก
มีห้องปฏิบัติการตรวจเบื้องต้น☐ ไม่มี ☐ มี ที่ตั้งสถานกักกันสัตว์(ด้านกักกันสัตว์นครนายก) ☐ ไม่มี ☑ มี

๑.๕ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัดนครนายก

ปี ๒๕๖๓ จังหวัดนครนายก มีผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด มูลค่า ๓๑,๑๕๘ ล้านบาท แยกเป็นภาคการเกษตร จำนวน ๖,๙๖๒ ล้านบาท และมูลค่านอกภาคเกษตร จำนวน ๒๔,๑๙๗ ล้านบาท โดยสาขาหลักที่มีมูลค่าสูงที่สุด ๕ อันดับ ได้แก่ ๑.สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง ๒.สาขาการศึกษา ๓.สาขาการขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์ ๔.สาขาการบริหารราชการการป้องกันประเทศและ การประกันสังคมภาคบังคับ ๕.สาขาการผลิต

ตารางที่ ๙ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดนครนายก (GPP) ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท)			
	พ.ศ.๒๕๖๐ (๒๐๑๗)	พ.ศ.๒๕๖๑ (๒๐๑๘)	พ.ศ.๒๕๖๒ (๒๐๑๙)	พ.ศ.๒๕๖๓ (๒๐๒๐)
ภาคเกษตร	**๕,๔๗๓**	**๖,๒๑๔**	**๖,๖๗๘**	**๖,๙๖๒**
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๕,๔๗๓	๖,๒๑๔	๖,๖๗๘	๖,๙๖๒
ภาคนอกเกษตร	**๒๐,๘๗๔**	**๒๓,๗๓๓**	**๒๔,๑๔๔**	**๒๔,๑๙๗**
ภาคอุตสาหกรรม	**๓,๗๑๓**	**๓,๗๖๖**	**๓,๖๗๕**	**๓,๖๘๖**
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๑๘	๑๘	๒๐	๑๙
การผลิต	๒,๙๓๘	๓,๐๕๔	๒,๙๒๑	๒,๘๗๐
การไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำและระบบปรับอากาศ	๕๙๕	๕๓๗	๕๙๓	๖๒๔
การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	๑๖๓	๑๕๗	๑๔๑	๑๗๓

สาขาการผลิต	มูลค่า (ล้านบาท)			
	พ.ศ.๒๕๖๐ (๒๐๑๗)	พ.ศ.๒๕๖๑ (๒๐๑๘)	พ.ศ.๒๕๖๒ (๒๐๑๙)	พ.ศ.๒๕๖๓ (๒๐๒๐)
ภาคบริการ	**๑๗,๑๖๐**	**๑๙,๙๖๖**	**๒๐,๔๖๙**	**๒๐,๕๑๑**
การก่อสร้าง	๒,๑๙๘	๒,๑๗๕	๒,๑๗๒	๒,๓๕๙
การขายส่ง และการขายปลีก การซ่อมยานยนต์ และจักรยานยนต์	๒,๘๖๖	๓,๒๕๒	๓,๔๔๖	๓,๕๕๔
การขนส่ง และสถานที่เก็บสินค้า	๘๗๗	๙๐๙	๑,๐๐๕	๘๙๙
ที่พักโรงแรม และบริการด้านอาหาร	๑,๑๘๐	๑,๓๓๕	๑,๔๙๑	๑,๑๒๙
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	๒๑๗	๒๔๙	๓๐๖	๓๐๒
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	๑,๕๑๘	๑,๖๐๗	๑,๖๓๖	๑,๖๑๕
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	๑,๑๙๒	๑,๑๕๔	๑,๑๔๘	๑,๓๐๖
กิจกรรมวิชาชีพ วิทยาศาสตร์และเทคนิค	๒๓	๒๒	๒๘	๒๙
กิจกรรมทางการบริหารและบริการสนับสนุน	๓๔๖	๓๗๓	๒๖๒	๑๔๕
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคม ภาคบังคับ	๓,๑๑๔	๓,๓๒๕	๓,๔๗๙	๓,๔๓๑
การศึกษา	๑,๗๗๒	๓,๕๗๓	๓,๓๙๒	๓,๖๖๒
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	๑,๔๔๒	๑,๕๗๐	๑,๖๕๙	๑,๖๕๒
ศิลปะ ความบันเทิงและนันทนาการ	๑๒๔	๑๔๔	๑๖๓	๑๔๗
กิจกรรมการบริการด้านอื่น ๆ	๒๙๑	๒๗๗	๒๘๔	๒๘๑
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Products)	**๒๖,๓๔๗**	**๒๙,๙๔๗**	**๓๐,๘๒๒**	**๓๑,๑๕๘**
รายได้ต่อหัว (Baht) (GPP Per Capita, Baht)	**๑๐๒,๑๐๕**	**๑๑๕,๖๑๖**	**๑๑๘,๕๑๗**	**๑๑๙,๓๐๔**
จำนวนประชากร (๑,๐๐๐ คน)	**๒๕๘**	**๒๕๙**	**๒๖๐**	**๒๖๑**

ที่มา สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ณ วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

๑.๖ ข้อมูลด้านอื่นๆ

๑.๖.๑ การท่องเที่ยว

ภาพรวมสถิตินักท่องเที่ยว ในปี ๒๕๖๒ มีจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยว/นักทัศนาจร) ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจำนวน ๓,๐๖๕,๒๗๗ คน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ เพียงเล็กน้อย ๘,๑๙๗ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๐.๒๗ โดยมีผู้เยี่ยมเยือนชาวไทยเพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๓๑ ส่วนผู้เยี่ยมเยือนชาวต่างชาติลดลงร้อยละ ๓.๗๒ และมีแนวโน้มจะลดลงอีกในปี ๒๕๖๓ เนื่องจากเกิดสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ทั่วโลก ซึ่งทุกประเทศจะมีมาตรการควบคุมประชาชนไม่ให้เดินทางข้ามจังหวัดและออกนอกประเทศ

ตารางที่ ๑๐ จำนวนผู้เยี่ยมเยือน (นักท่องเที่ยว/นักทัศนาจร) รายได้ ค่าใช้จ่ายจากการท่องเที่ยว และจากการจำหน่ายสินค้า ปี ๒๕๕๙ -๒๕๖๓

รายการ	ประจำปี							
	๒๕๕๙ (๒๐๑๖)	๒๕๖๐ (๒๐๑๗)	ร้อยละ (พ/ล)	๒๕๖๑ (๒๐๑๘)	ร้อยละ (พ/ล)	๒๕๖๒ P (๒๐๑๙)	ร้อยละ (พ/ล)	๒๕๖๓ *ครึ่งปีแรก (๒๐๒๐)
ผู้เยี่ยมเยือน (คน)								
ชาวไทย (Thai)	๒,๗๑๑,๘๑๘	๒,๘๖๓,๒๒๙	๕.๕๘	๓,๐๒๗,๗๓๐	๕.๗๕	๓,๐๓๗,๐๒๐	๐.๓๑	๖๙๑,๕๓๘*
ชาวต่างชาติ (Foreigners)	๒๖,๘๕๙	๒๗,๘๒๖	๓.๖๐	๒๙,๓๕๐	๕.๔๘	๒๘,๒๕๗	-๓.๗๒	๔,๑๕๒*

รายการ	ประจำปี							
	๒๕๕๙ (๒๐๑๖)	๒๕๖๐ (๒๐๑๗)	ร้อยละ (พ/ล)	๒๕๖๑ (๒๐๑๘)	ร้อยละ (พ/ล)	๒๕๖๒ P (๒๐๑๙)	ร้อยละ (พ/ล)	๒๕๖๓ *ครึ่งปีแรก (๒๐๒๐)
รวม	**๒,๗๓๘,๖๗๗**	**๒,๘๙๑,๐๕๕**	**๕.๒๗**	**๓,๐๕๗,๐๘๐**	**๕.๔๓**	**๓,๐๖๕,๒๗๗**	**๐.๒๗**	**๖๙๕,๖๙๐***
รายได้จากนักท่องเที่ยว (ล้านบาท)								
ชาวไทย (Thai)	๖,๑๔๐.๙๔	๖,๗๔๖.๓๐	๙.๘๖	๗,๓๕๖.๙๐	๙.๐๕	๗,๕๘๖.๓๒	๓.๑๒	๒,๐๖๕.๒๙*
ชาวต่างชาติ(Foreigners)	๘๙.๖๒	๙๗.๙๑	๙.๒๕	๑๐๔.๗๑	๖.๙๕	๑๐๔.๓๔	-๐.๓๕	๑๑.๒๗*
รวม	**๖,๒๓๐.๕๖**	**๖,๘๔๔.๒๑**	**๙.๘๕**	**๗,๔๖๑.๖๑**	**๙.๐๒**	**๗,๖๙๐.๖๖**	**๓.๐๗**	**รวม**
รายได้จากการจำหน่ายสินค้า (ล้านบาท)	๑,๑๓๐.๕๗	๑,๓๔๓.๐๐	๑๘.๗๙	๑,๓๘๐.๐๐	๒.๗๖	๙๒๖.๐๐	- ๓๒.๘๙	-

ที่มา : สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครนายก ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๓

๑.๖.๒ แรงงาน

ปี ๒๕๖๖ จังหวัดนครนายกมีผู้มีงานทำ ทั้งสิ้นจำนวน ๑๕๓,๕๕๑ คน โดยทำงานภาคการเกษตร จำนวน ๓๖,๘๐๔ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๓.๙๗ ของผู้มีงานทำทั้งหมด และผู้ทำงานนอกภาคเกษตร จำนวน ๑๑๖,๗๔๗ คน หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๖.๐๓ ของผู้มีงานทำทั้งหมด

๒. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญของจังหวัดนครนายก

๒.๑ ครัวเรือนเกษตรกร

ปี ๒๕๖๗ จังหวัดนครนายก มีครัวเรือนเกษตรกรรม จำนวน ๑๙,๕๖๙ ครัวเรือน หรือเท่ากับร้อยละ ๒๑.๐๖ ของครัวเรือนทั้งหมด (๙๒,๙๐๓ ครัวเรือน ณ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗) โดยสรุปดังนี้

ตารางที่ ๑๑ จำนวนครัวเรือนเกษตรกรของจังหวัดนครนายก

อำเภอ	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (ครัวเรือน)					
	ปี ๒๕๖๒	ปี ๒๕๖๓	ปี ๒๕๖๔	ปี ๒๕๖๕	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗
เมืองฯ	๘,๒๓๔	๘,๒๙๐	๘,๓๙๔	๗,๙๘๕	๗,๕๓๘	๖,๒๙๙
ปากพลี	๓,๕๙๒	๓,๖๕๑	๓,๗๔๕	๓,๖๐๖	๓,๔๙๒	๒,๙๗๘
บ้านนา	๗,๐๖๑	๗,๑๕๙	๗,๒๖๓	๕,๘๙๖	๕,๔๓๙	๔,๕๓๑
องครักษ์	๖,๙๘๐	๖,๗๙๘	๖,๘๓๗	๖,๔๕๓	๖,๒๖๖	๕,๗๖๑
รวม	**๒๕,๘๖๗**	**๒๕,๘๙๘**	**๒๖,๒๓๙**	**๒๓,๙๔๐**	๒๒,๗๓๕	๑๙,๕๖๙

ที่มา ครัวเรือนทั้งหมด อ้างอิง กรมการปกครอง ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗
ครัวเรือนเกษตรกร อ้างอิง ผลการขึ้น ทบก.ปี ๒๕๖๕ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๗

๒.๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

ตารางที่ ๑๒ การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดนครนายก

ข้อมูลการใช้ที่ดินเพื่อการเกษตรแยกตามรายอำเภอ จังหวัดนครนายก

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด	รวมพื้นที่ทำการเกษตร		พื้นที่ทำการเกษตร (ร้อยละของพื้นที่เกษตร)									
				ที่นา		ไม้ผล		ไม้ยืนต้น		พืชไร่		เกษตรอื่นๆ	
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร
เมืองนครนายก	๔๕๕,๐๖๓	๑๘๙,๙๓๘	๔๑.๗๔	๑๓๖,๐๗๔	๒๙.๙๐	๑๑,๒๓๙	๒.๔๗	๔,๕๓๒	๑.๐๐	๘๘๓	๐.๑๙	๓๗,๒๑๐	๘.๑๘
ปากพลี	๒๔๒,๗๕๐	๑๐๒,๒๒๔	๔๒.๑๑	๘๕,๑๐๓	๓๕.๐๖	๓,๖๔๕	๑.๕๐	๒,๙๗๘	๑.๒๓	๕๔	๐.๐๒	๑๐,๔๔๔	๔.๓๐

อำเภอ	พื้นที่ทั้งหมด	รวมพื้นที่ทำการเกษตร		พื้นที่ทำการเกษตร (ร้อยละของพื้นที่เกษตร)									
				ที่นา		ไม้ผล		ไม้ยืนต้น		พืชไร่		เกษตรอื่นๆ	
		จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร	จำนวน (ไร่)	ร้อยละพื้นที่เกษตร
บ้านนา	๓๒๔,๔๓๘	๑๔๖,๑๐๐	๔๕.๐๓	๑๐๒,๒๙๑	๓๑.๕๓	๑๑,๑๐๖	๓.๔๒	๑๐,๗๗๘	๓.๓๒	๖๔๘	๐.๒๐	๒๑,๒๗๗	๖.๕๖
องครักษ์	๓๐๓,๙๙๙	๒๓๙,๖๑๔	๗๘.๘๒	๑๖๑,๒๗๕	๕๓.๐๕	๘,๖๙๑	๒.๘๖	๑๙,๔๒๓	๖.๓๙	๒๓๓	๐.๐๘	๔๙,๙๙๒	๑๖.๔๔
รวม	**๑,๓๒๖,๒๕๐**	**๖๗๗,๘๗๖**	**๕๑.๑๐**	**๔๘๔,๗๔๓**	**๓๖.๕๗**	**๓๔,๖๘๑**	**๒.๖๐**	**๓๗,๗๑๑**	**๒.๘๔**	**๑,๘๑๘**	**๐.๑๓**	**๑๑๘,๙๒๓**	**๘.๙๖**

ที่มา : สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๘

เกษตรอื่นๆ หมายถึง พืชสวน ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ พืชน้ำ สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม

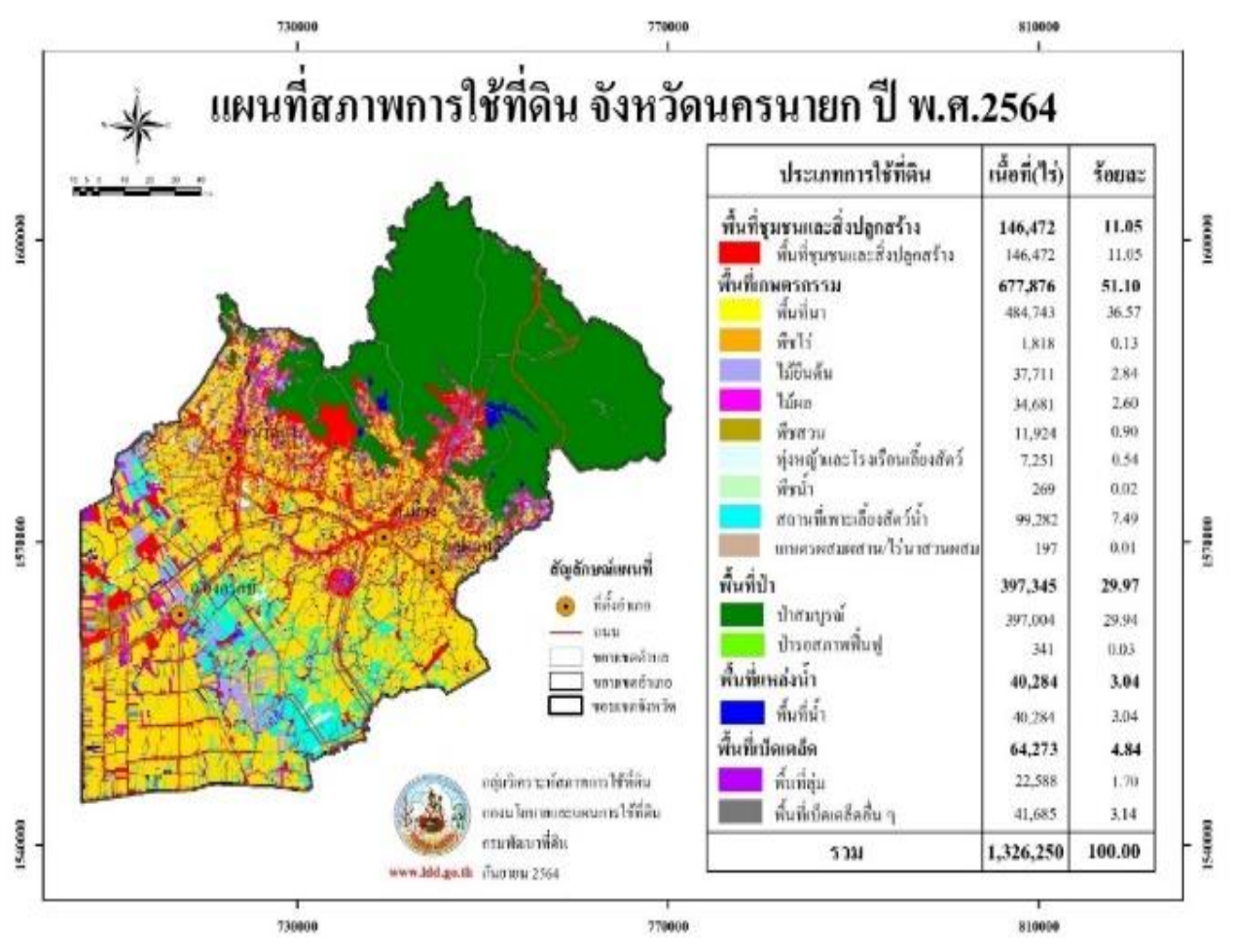

๒.๓ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

๒.๓.๑ ข้อมูลชลประทานนครนายก

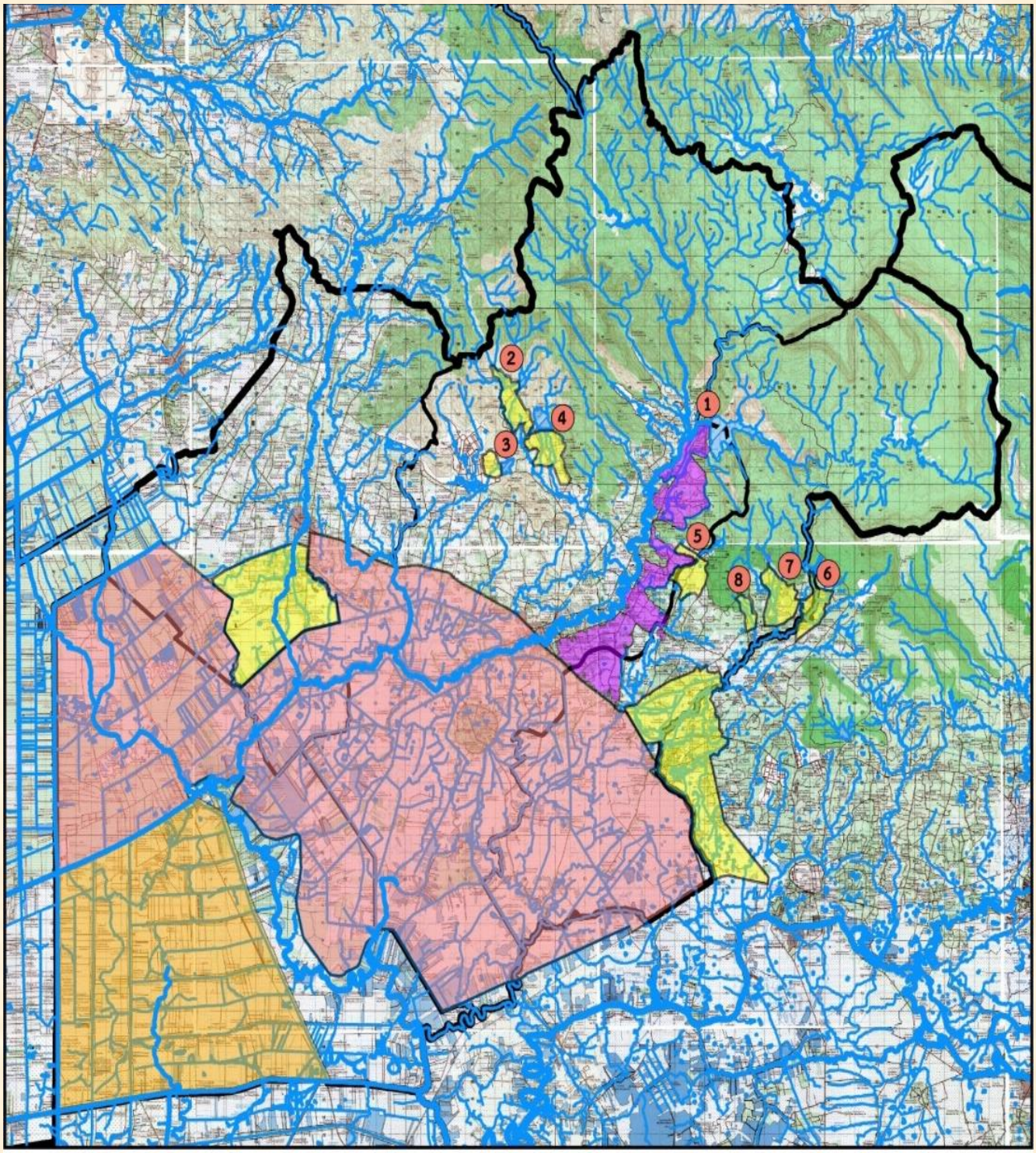

ภาพแผนที่ จุดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในจังหวัดนครนายกสถานการณ์แหล่งน้ำ

จังหวัดนครนายกมีเขตลุ่มน้ำที่สำคัญ คือ แม่น้ำนครนายก ซึ่งมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาเขียว และเขาใหญ่ที่กั้นเขตระหว่างอำเภอเมืองนครนายก กับอำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ไหลผ่านตัวเมืองไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ เข้าเขตอำเภอบ้านนา และอำเภอองครักษ์ไปบรรจบกับแม่น้ำบางปะกงที่ตำบลบางแตน อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี เรียกว่า “ปากน้ำโยธกา” แม่น้ำนครนายกยาวประมาณ ๑๓๐ กิโลเมตร มีเขื่อนขนาดใหญ่ คือ เขื่อนขุนด่านปราการชล ซึ่งมีความจุที่ระดับน้ำสูงสุด ๒๒๕ ล้านลูกบาศก์เมตร และแหล่งน้ำประเภทต่าง ๆ เช่น อ่างเก็บน้ำจำนวน ๘ แห่ง ซึ่งมีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ ๑ อ่าง ขนาดกลาง ๗ อ่าง และฝายคอนกรีต ๑ ฝาย ที่ให้ความอุดมสมบูรณ์แก่การเกษตรในจังหวัด

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร แผนที่แสดงจุดแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรในจังหวัดนครนายก

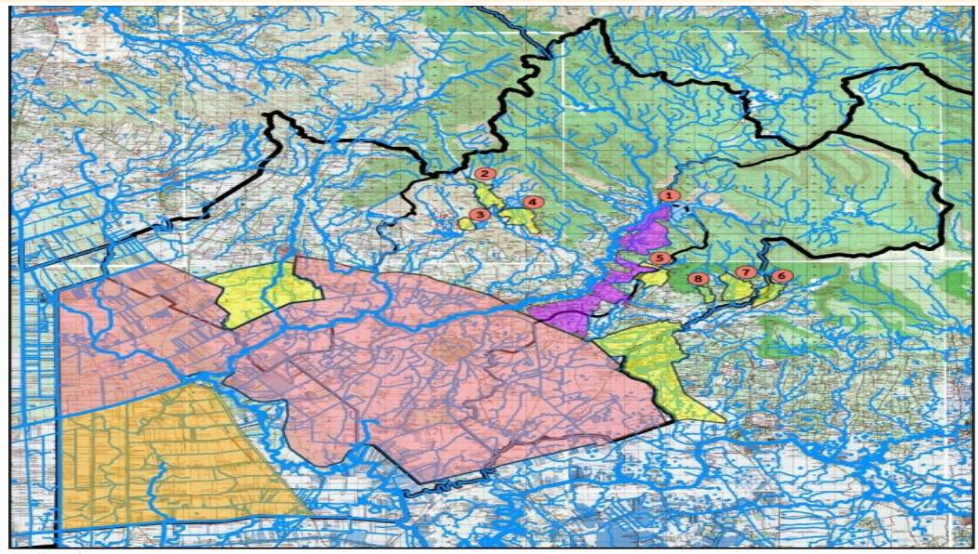

สัญลักษณ์

โครงการชลประทานนครนายก พื้นที่ 43,992 ไร่	1 เขื่อนขุนด่านปราการชล	224.000 ล้าน ลบ.ม.	5 อ่างเก็บน้ำคลองสีเสียด	1.140 ล้าน ลบ.ม
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาขุนด่านปราการชล พื้นที่ 18,280 ไร่	2 อ่างเก็บน้ำทรายทอง	2.000 ล้าน ลบ.ม.	6 อ่างเก็บน้ำวังบอน	7.600 ล้าน ลบ.ม
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก พื้นที่ 340,563 ไร่	3 อ่างเก็บน้ำคลองโบด	4.250 ล้าน ลบ.ม.	7 อ่างเก็บน้ำวังม่วง	0.800 ล้าน ลบ.ม
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษารังสิตใต้ พื้นที่ 96,618 ไร่	4 อ่างเก็บน้ำห้วยปรือ	8.800 ล้าน ลบ.ม.	8 อ่างเก็บน้ำคลองกลาง	3.100 ล้าน ลบ.ม

ตารางที่ ๑๓ จำนวนแหล่งน้ำ จำแนกตามประเภทของแหล่งน้ำ ปี พ.ศ.๒๕๖๕

ลำดับ	อำเภอ	ประเภทแหล่งน้ำ						
		อ่าง [๑] เก็บน้ำ	ฝาย คอนกรีต	ทำนบ	สระ หนองบึง	คู คลอง	บ่อ บาดาล	บ่อน้ำ ตื้น
๑	เมืองนครนายก	๔	๑	๑	-	๘๔	๒๙๔	๒,๕๖๘
๒	บ้านนา	-	-	-	-	๖๐	๔๑๑	๔,๔๑๐
๓	ปากพลี	๔	-	-	๗	๖๖	๑๒๙	๕๕๒
๔	องครักษ์	-	-	-	-	๙๗	๑๒๗	๕๕๙
รวม		**๘**	**๑**	**๑**	**๗**	**๓๐๗**	**๙๖๑**	**๘,๐๘๙**

หมายเหตุ : [๑] ขนาดใหญ่ ๑ ขนาดกลาง ๗ *ที่มา : สำนักงานชลประทานจังหวัดนครนายก*

จังหวัดนครนายก ดำเนินการด้านชลประทาน ดังนี้

๑. โครงการชลประทานขนาดใหญ่ ประกอบด้วย

- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก มีพื้นที่ชลประทาน จำนวน ๓๔๐,๕๖๓ ไร่
- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษารังสิตใต้ มีพื้นที่ชลประทาน จำนวน ๙๖,๖๑๘ ไร่
- โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล มีพื้นที่ชลประทาน จำนวน ๒๐,๐๐๐ ไร่

๒. โครงการชลประทานขนาดกลาง ตามแนวพระราชดำริ ประกอบด้วย

- อ่างเก็บน้ำห้วยปรือ มีพื้นที่ชลประทานในเขตความรับผิดชอบจำนวน ๓,๕๗๐ไร่
- อ่างเก็บน้ำคลองโบด มีพื้นที่ชลประทานในเขตความรับผิดชอบ จำนวน ๑,๐๐๐ ไร่
- อ่างเก็บน้ำทรายทอง มีพื้นที่ชลประทานในเขตความรับผิด จำนวน ๒,๗๐๐ ไร่
- อ่างเก็บน้ำคลองสีเสียด มีพื้นที่ชลประทานในเขตความรับผิดชอบ จำนวน ๓,๐๐๐ ไร่
- อ่างเก็บน้ำบ้านวังม่วง มีพื้นที่ชลประทานในเขตความรับผิดชอบ จำนวน ๖๕๐ ไร่
- อ่างเก็บน้ำคลองวังบอน มีพื้นที่ชลประทานในเขตความรับผิดชอบ จำนวน ๒,๖๒๐ ไร่
- อ่างเก็บน้ำคลองกลาง มีพื้นที่ชลประทานในเขตความรับผิดชอบ จำนวน ๓,๒๐๐ ไร่

๓. โครงการชลประทานประเภทประตูระบายน้ำ

- ประตูระบายน้ำคลองบ้านนา มีพื้นที่ชลประทานในเขตความรับผิดชอบ จำนวน ๓,๒๐๐ไร่
- ประตูระบายน้ำคลองยาง มีพื้นที่ชลประทานในเขตความรับผิดชอบ จำนวน ๕,๗๐๐ ไร่

๔. โครงการชลประทานขนาดเล็ก ๑๑๐ โครงการ พื้นที่รับประโยชน์ ๑๐๒,๐๐๐ ไร่ ซึ่งได้ถ่ายโอนภารกิจไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้ว

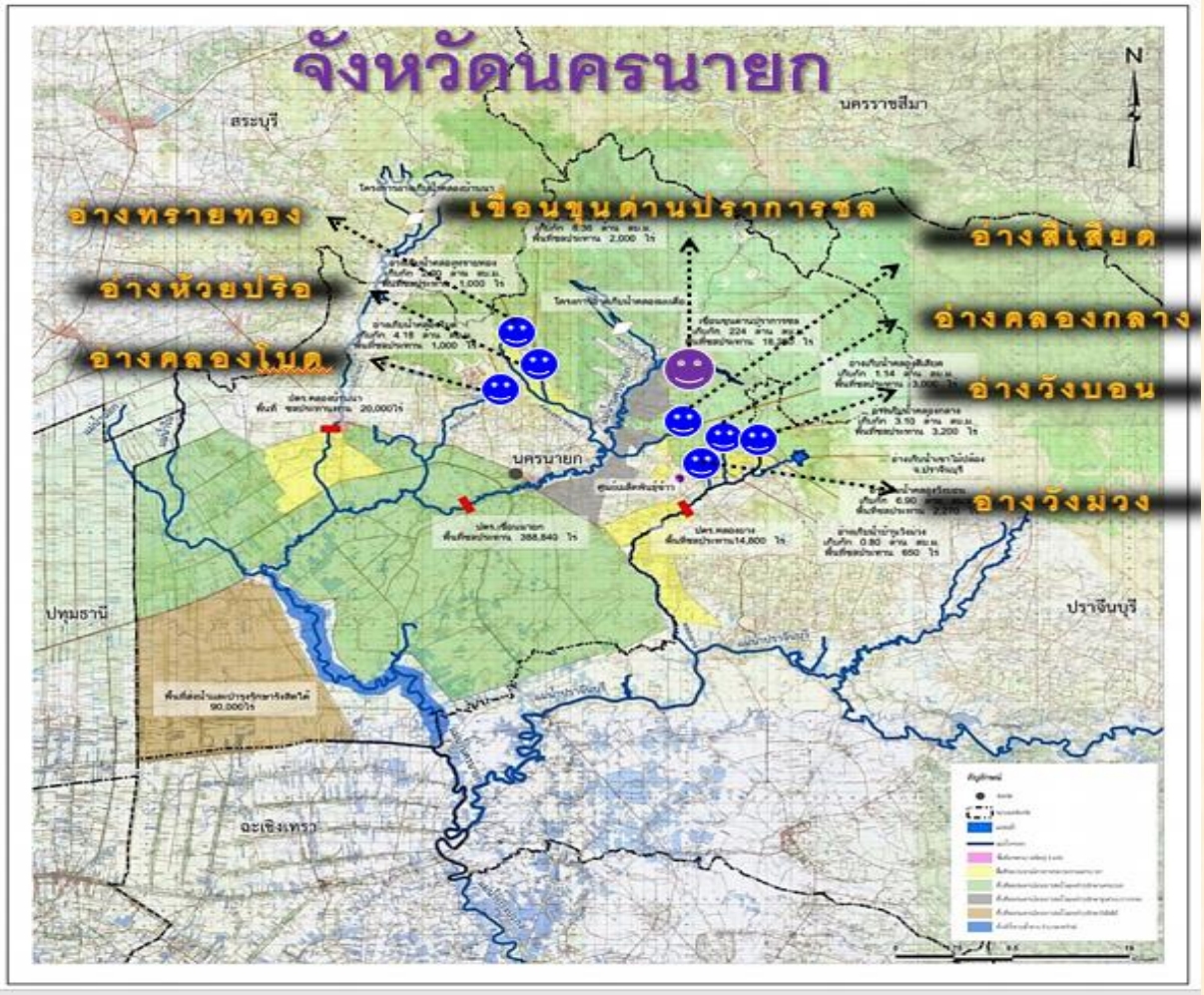

ภาพลำน้ำและระบบลำน้ำ จังหวัดนครนายก

ที่มา : โครงการชลประทานนครนายก

ตารางที่ ๑๔ โครงการชลประทานในจังหวัดนครนายก

ที่	โครงการ	ตำบล	อำเภอ	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)	ปีก่อสร้าง	
	โครงการชลประทานขนาดใหญ่					**เริ่ม**	**เสร็จ**
๑	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก	ท่าช้าง	เมือง	-	๓๔๐,๕๖๓	๒๔๗๖	๒๔๙๘
๒	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาเขื่อนขุนด่านปราการชล	หินตั้ง	เมือง	๒๒๔.๐๐	๑๘,๒๘๐	๒๕๔๐	๒๕๔๖
	รวมโครงการชลประทานขนาดใหญ่			**๒๒๔.๐๐**	**๓๕๘,๘๔๓**		
	โครงการชลประทานขนาดกลาง						
๑	ปตร.คลองบ้านนา	พิกุลออก	บ้านนา		๑๘,๖๓๑	๒๕๒๒	๒๕๒๔
๒	ปตร.คลองยาง	โคกกรวด	ปากพลี		๑๖,๔๘๒	๒๕๓๔	๒๕๓๖
๓	อ่างเก็บน้ำบ้านวังม่วง	นาหินลาด	ปากพลี	๐.๘๐	๕๐๗	๒๕๔๑	๒๕๔๓
๔	อ่างเก็บน้ำคลองวังบอน	พิกุลออก	บ้านนา	๗.๖๐	๑,๒๓๙	๒๕๒๐	๒๕๒๔
๕	อ่างเก็บน้ำคลองกลาง	นาหินลาด	ปากพลี	๓.๑๐	๒,๔๙๑	๒๕๓๘	๒๕๓๙
๖	อ่างเก็บน้ำคลองสีเสียด	หนองแสง	ปากพลี	๑.๑๔	๒,๑๔๓	๒๕๓๘	๒๕๓๙
๗	อ่างเก็บน้ำคลองโบด	เขาพระ	เมือง	๔.๒๕		๒๕๒๕	๒๕๓๗
๘	อ่างเก็บน้ำทรายทอง	เขาพระ	เมือง	๒.๐๐	๖๔๔	๒๕๒๕	๒๕๒๖
๙	อ่างเก็บน้ำห้วยปรือ	เขาพระ	เมือง	๘.๘๗	๑,๘๕๕	๒๕๒๕	๒๕๓๑
	รวมโครงการชลประทานขนาดกลาง			**๒๗.๗๖**	**๔๓,๙๙๒**		
	รวม ใหญ่+กลาง			**๒๕๑.๗๖**	**๔๐๒,๘๓๕**		

ที่มา : โครงการชลประทานนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕

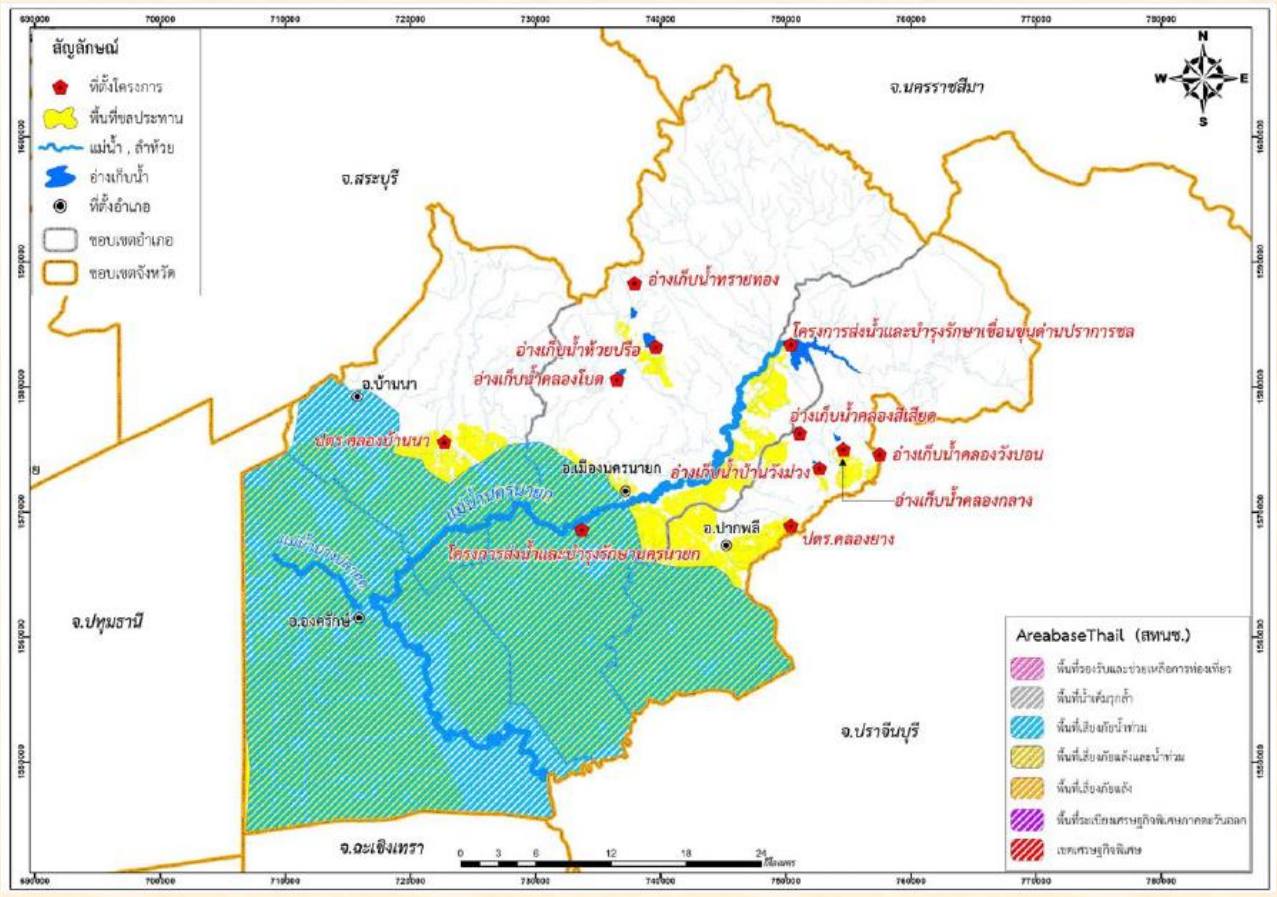

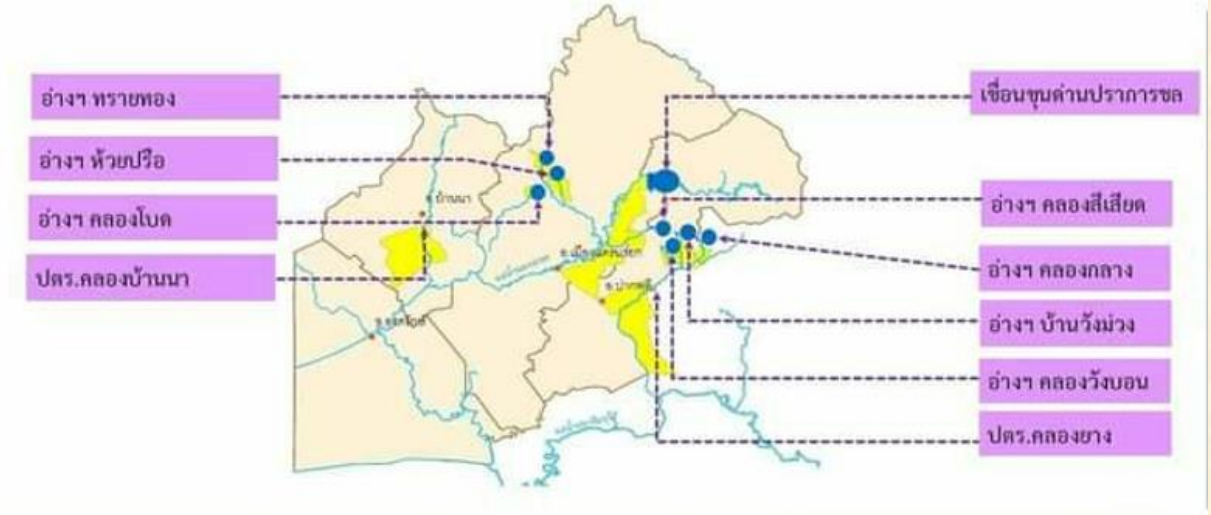

ภาพโครงการชลประทานขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ในปัจจุบัน จังหวัดนครนายก

ตารางที่ ๑๕ ความจุอ่างเก็บน้ำ/เขื่อน จังหวัดนครนายก

อ่างเก็บน้ำ/เขื่อน	ที่ตั้ง	* พื้นที่ชลประทาน(ไร่)	ความจุ ล้าน ลบ.ม.
เขื่อนขุนด่านปราการชล	อ.เมืองนครนายก	๑๘,๒๘๐	๒๒๔.๐๐
อ่างเก็บน้ำทรายทอง	อ.เมืองนครนายก	๖๔๔	๒.๐๐
อ่างเก็บน้ำคลองโบด	อ.เมืองนครนายก	๑,๐๐๐	๔.๒๕
อ่างเก็บน้ำห้วยปรือ	อ.เมืองนครนายก	๑,๘๕๕	๘.๘๗
อ่างเก็บน้ำคลองสีเสียด	อ.ปากพลี	๒,๑๔๓	๑.๑๔
อ่างเก็บน้ำบ้านวังม่วง	อ.ปากพลี	๕๐๗	๐.๘
อ่างเก็บน้ำวังบอน	อ.ปากพลี	๑,๒๓๙	๗.๖๐
อ่างเก็บน้ำคลองกลาง	อ.ปากพลี	๒,๔๙๑	๓.๑๐
รวม		**๒๘,๑๕๙**	**๒๕๑.๗๖**

ที่มา : โครงการชลประทานนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕

ตารางที่ ๑๖ พื้นที่ในเขตชลประทานจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๕

โครงการ	**** พื้นที่ชลประทาน (ไร่)**	**ความสามารถในการส่งน้ำฤดูแล้ง**
	ปี ๒๕๖๕	**ปี ๒๕๖๕**
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก	๓๔๐,๕๖๓	๑๑๐,๐๐๐
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาขุนด่านนครนายก	๑๘,๒๘๐	๑๘,๐๐๐
โครงการชลประทานนครนายก	๔๓,๙๙๒	๒๐,๐๐๐
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษารังสิตใต้	๙๖,๖๑๘	๘๖,๐๐๐ (ใช้น้ำจากเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์)
รวม	**๔๙๙,๔๕๓**	**๒๓๔,๐๐๐**

ที่มา : โครงการชลประทานนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๕
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. ๒๕๖๗

หมายเหตุ ตารางที่ ๑๖ เครื่องหมาย * หมายถึง เป็นพื้นที่ส่งน้ำของอ่างเก็บน้ำ/เขื่อน
ตารางที่ ๑๗ เครื่องหมาย ** หมายถึง พื้นที่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานชลประทาน ที่ดูแลในเขตพื้นที่จังหวัดนครนายก

ภาพพื้นที่ชลประทานจังหวัดนครนายก

➢ **ระบบชลประทาน** จังหวัดนครนายก มีระบบชลประทานแบ่งเป็น ๖ โซน ดังนี้

โซนที่ ๑ (ต้นแม่น้ำนครนายก) วังตะไคร้ นางรอง สาริกา เขื่อนขุนด่านปราการชล ต้นกำเนิดแม่น้ำนครนายก เริ่มจากคลองสมอปูนเขตพื้นที่อุทยานเขาใหญ่ จังหวัดปราจีนบุรีไหลเข้าเขื่อนขุนด่านปราการชล โดยสายหลักเขื่อนขุนด่านปราการชล (สายที่ ๑) ไหลมาร่วมกับ น้ำตกนางรอง (สายที่ ๒) บริเวณตำบลหินตั้ง หมู่ที่ ๑ และไหลมาบรรจบกับน้ำตกวังตระไคร้ บริเวณตำบลสาริกา เป็นจุดเริ่มต้นแม่น้ำนครนายก ไหลผ่านพื้นที่ตำบลสาริกา ตำบลหินตั้ง ตำบลบ้านใหญ่ ตำบลศรีนาวา เขตเทศบาลเมืองนครนายก ตำบลวังกระโจม ตำบลท่าช้าง อำเภอเมืองนครนายก โดยมีจุดวัดระดับน้ำ อยู่บริเวณ วัดเขานางบวช อัตราไหลของน้ำ ๒๒๗.๗๐ ลบ.ม./ วินาที และไหลผ่านตัวเมืองนครนายก (เขตเทศบาลเมืองนครนายก) ผ่านเขื่อนนายก (ท่าหุบ) และไหลผ่านประตูระบายน้ำ - คลองเหมือง ตำบลวังกระโจม อำเภอเมืองนครนายก หน่วยงานที่รับผิดชอบโครงการชลประทานนครนายก และโครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก

โซนที่ ๒ คลองเหมือง บางหอย เริ่มจากประตูระบายน้ำคลองเหมือง แยกเป็น ๒ สาย สายที่ ๑ คลองส่งน้ำฝั่งซ้ายสายที่ ๑ ผ่านตำบลวังกระโจม อำเภอเมืองนครนายก ตำบลเกาะโพธิ์ ตำบลปากพลี ตำบลท่าเรือ อำเภอปากพลี ออกประตู ระบายน้ำลำบัวลอย โดยประตูระบายน้ำคลองเหมือง มีอัตราไหลของน้ำ ๑๒๐ ลบ.ม./วินาที และไหลมารวมกันที่บริเวณประตูระบายน้ำ บางหอย สายที่ ๒ ไหลผ่านตำบลดงละคร และประตูระบายน้ำศรีจุฬา ตำบลศรีจุฬา อำเภอเมืองนครนายก และตำบลท่าเรือ อำเภอปากพลี โดยระบายน้ำออกประตูระบายน้ำบางหอย ตำบลศรีจุฬา เข้าเขตอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี ประตูระบายน้ำบางหอยอัตราไหลของน้ำ ๑๒๐ ลบ.ม./วินาที หน่วยงานที่รับผิดชอบ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายกในส่วนนี้ยังมีน้ำที่ไหลมาจากอ่างเก็บน้ำวังบอน ที่ไหลลงคลองยาง ไหลผ่านตำบลหนองแสง ตำบลนาหินลาด อำเภอปากพลี ไหลผ่านคลองท่าแดง และไหลลงทุ่งบางหอย ตำบลท่าเรือ อำเภอปากพลี ออกประตูระบายน้ำลำบัวลอย เข้าสู่เขตปราจีนบุรีทางคลองสาระพี ลงแม่น้ำปราจีนบุรี

โซนที่ ๓ คลองระพีพัฒน์ เริ่มจากแม่น้ำเจ้าพระยาและแยกเข้าคลองรังสิตประยูรศักดิ์ ผ่านประตูน้ำจุฬาลงกรณ์ จังหวัดปทุมธานีเข้าสู่คลองระพีพัฒน์ โดยมีอัตราไหลของน้ำ ๓๑ ลบ.ม./ วินาที และไหลมารวมกับแม่น้ำนอก แม่น้ำใน(แม่น้ำบางปลากด) โดยผ่านประตูน้ำอุโมงค์ ในเขตพื้นที่ตำบลทรายมูล อำเภอองครักษ์เข้าสู่คลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา(คลอง ๒๙) และไหลลงคลอง ๑๕ ในเขตตำบลคลองใหญ่ และระบายน้ำเข้าคลอง ๑๔, ๑๕ , ๑๖ จากนั้นไหลมารวมกันที่ คลองหกวาสายล่าง เพื่อระบายออกทางอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ในส่วนของประตูระบายน้ำเสาวภาผ่องศรี เขตเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอ

องครักษ์ ได้รับน้ำจากประตูระบายน้ำอุโมงค์ ไหลเข้าสู่คลองรังสิตประยูรศักดิ์ และระบายน้ำเข้าคลอง ๑๔, ๑๕ , ๑๖ ไหลลงคลองหกวาสายล่าง ประตูระบายน้ำสมบูรณ์ (โยธกา) เช่นเดียวกัน บริเวณที่น้ำไหลผ่านตำบลคลองใหญ่ ตำบลองครักษ์ ตำบลบึงศาล ตำบลศีรษะกระบือ ตำบลพระอาจารย์ อำเภอองครักษ์ โดยมีอัตราการไหลของน้ำ ดังนี้ คลอง ๑๔ อัตราไหลของน้ำ ๑๕ ลบ.ม./วินาที, คลอง ๑๕ อัตราไหลของน้ำ ๑๕ ลบ.ม./วินาที, คลอง ๑๖ อัตราไหลของน้ำ ๓๐ ลบ.ม./วินาที, คลอง ๑๗ อัตราไหลของน้ำ๓๐ ลบ.ม. วินาที, คลองหกวา อัตราไหลของน้ำ๗๐ ลบ.ม./วินาที หน่วยงานที่รับผิดชอบ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษารังสิตใต้

โซนที่ ๔ ประตูหนองหมู แม่น้ำนอก แม่น้ำใน จากแม่น้ำป่าสัก(เขื่อนป่าสักชลสิทธิ์) ก่อนจะลงแม่น้ำเจ้าพระยาต้องผ่านเขื่อนพระราม ๖ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากนั้นก็เข้าคลองระพีพัฒน์ (คลองหกวาสายบน) ลงประตูระบายน้ำหนองหมู อำเภอหนองแค และส่วนหนึ่งรับน้ำจากอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี ไหลผ่านแม่น้ำในผ่านประตูระบายน้ำคลอง ๓๒ และประตูระบายน้ำคลอง แม่น้ำในผ่านเขต ตำบลบ้านพริก อำเภอบ้านนา ตำบลโพธิ์แทน ตำบลบางปลากด ตำบลคลองใหญ่ อำเภอองครักษ์ โดยมีอัตราไหลของน้ำ ๓๐ ลบ.ม./ วินาที และระบายน้ำผ่านทางประตูระบายน้ำอุโมงค์ (แม่น้ำบางปลากด) อัตราไหลของน้ำ ๖๐ ลบ.ม./วินาที ลงแม่น้ำนครนายก และระบายผ่านทาง คลอง ๒๙ โดยมีอัตราไหลของน้ำ ๓๐ ลบ.ม./วินาที ลงคลองรังสิตประยูรศักดิ์ หน่วยงานที่รับผิดชอบ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก

โซนที่ ๕ คลองบ้านนา คลองห้วยถ่าน เริ่มต้นจากน้ำตกเจ็ดคต อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ไหลผ่านตำบลเขาเพิ่มเป็นจุดเริ่มต้นของคลองบ้านนา ตำบลเขาเพิ่ม ตำบลป่าขะ ตำบลบ้านนา ตำบลพิกุลออก ตำบลอาษา และไหลผ่านประตูระบายน้ำ คลองบ้านนา อัตราไหลของน้ำ ๑๕๐ ลบ.ม./วินาที และในเขตพื้นที่ยังมีคลองห้วยถ่านรับน้ำจากคลองบ้านนา และน้ำไหลหลากจากเขตสระบุรี โดยไหลผ่านตำบลศรีกะอาง ตำบลบ้านพร้าว และตำบลพรหมณี ลงคลองสายใหญ่ฝั่งขวา (คลอง ๒๙) หน่วยงานที่รับผิดชอบ โครงการชลประทานนครนายก

โซนที่ ๖ แม่น้ำนครนายก (ปลายแม่น้ำนครนายก) เริ่มต้นจากประตูระบายน้ำอุโมงค์ ในกรณีที่เปิดประตูระบายน้ำเสาวภาผ่องศรี เขตเทศบาลตำบลองครักษ์ อำเภอองครักษ์ ไหลเข้าสู่คลองรังสิตประยูรศักดิ์ และไหลออกแยกซ้าย มารวมกับแม่น้ำนครนายกบริเวณตำบลทรายมูล ไหลผ่านตำบลทรายมูล ตำบลบางลูกเสือ ตำบลบางสมบูรณ์ โดยมีอัตราไหลของน้ำ ๓๐๐ ลบ.ม./วินาที โดยระบายน้ำไปบรรจบกับประตูระบายน้ำสมบูรณ์ (โยธกา) ซึ่งระบายน้ำจากคลองหกวาสายล่างลงแม่สู่แม่น้ำนครนายก เขตอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา หน่วยงานที่รับผิดชอบ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก

จากข้อมูลความต้องการใช้น้ำของจังหวัดนครนายกในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ประเมินความต้องการใช้น้ำจากกิจกรรมหลักที่สำคัญ ๔ ประเภท คือ ความต้องการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ความต้องการน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศน์ท้ายน้ำ ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตร และความต้องการน้ำเพื่ออุตสาหกรรม

- ความต้องการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคประเมินจากจำนวนประชากรกับอัตราการใช้น้ำของประชากรโดยทำการประเมินความต้องการในอนาคต ๕ และ ๑๐ ปี และ ๒๐ ปี จากการวิเคราะห์แนวโน้มของปริมาณประชากร โดยมีรายละเอียดดังนี้ ความต้องการใช้น้ำเพื่ออุปโภคบริโภคในปัจจุบัน เท่ากับ ๑๔.๒๐ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี และจะเพิ่มเป็น ๑๔.๕๑ ๑๔.๘๓ และ ๑๕.๔๘ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี ในระยะ ๕ และ ๑๐ ปี และ ๒๐ ปี ตามลำดับ
- ความต้องการใช้น้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศน์ท้ายน้ำ ประเมินโดยการเปรียบเทียบความต้องการน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศน์ท้ายน้ำของลุ่มน้ำหลัก โดยเปรียบเทียบพื้นที่ของจังหวัดนครนายกกับพื้นที่ลุ่มน้ำที่มีพื้นที่ครอบคลุมจังหวัดนครนายก จากผลการประเมินความต้องการใช้น้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศน์ท้ายน้ำจังหวัดนครนายก เท่ากับ ๑๑๗.๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี
- ความต้องการใช้น้ำเพื่อการเกษตร ประเมินจากพื้นที่เกษตรกรรมฤดูฝนและฤดูแล้งทั้งในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทาน กับอัตราการใช้น้ำเพื่อการเพาะปลูกต่อไร่ โดยความต้องการน้ำเพื่อการเกษตรในเขตชลประทานประเมินจากพื้นที่ชลประทานที่มีในปัจจุบันและแผนในอนาคตจากการพัฒนาพื้นที่ชลประทาน ซึ่งฤดูฝนเพาะปลูกเต็มพื้นที่ ส่วนฤดูแล้งพื้นที่เพาะปลูกร้อยละ ๓๕ ของพื้นที่ชลประทาน ความต้องการน้ำเพื่อการเกษตรนอกเขตชลประทานประเมินจากพื้นที่เพาะปลูกนอกเขตชลประทานในปัจจุบัน

และคาดการณ์ว่าพื้นที่เพาะปลูกโดยรวมไม่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ผลการประเมินความต้องการใช้น้ำเพื่อการเกษตรสรุปได้ดังนี้ ความต้องการใช้น้ำเพื่อการเกษตร เท่ากับ ๘๔๘.๑๙ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี และความต้องการน้ำเพื่อการเกษตรจะเพิ่มเป็น ๘๔๘.๑๙ , ๘๖๑.๘๔ และ ๘๖๑.๘๔ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี ในระยะ ๕ , ๑๐ และ ๒๐ ปี ตามลำดับ

- ความต้องการน้ำเพื่อการอุตสาหกรรมเป็นรายจังหวัด โดยประเมินจากจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมที่ขึ้นทะเบียนกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม กับอัตราการใช้น้ำของโรงงานอุตสาหกรรมขนาดต่าง ๆ แยกตามกำลังการผลิต (กำลังม้า) รวมถึงอัตราการใช้น้ำของนิคมอุตสาหกรรมโดยคิดเป็นต่อพื้นที่ โดยทำการประเมินความต้องการในอนาคต ๕ , ๑๐ และ ๒๐ ปี จากการวิเคราะห์แนวโน้มของการเจริญเติบโตด้านอุตสาหกรรมและแผนการพัฒนานิคมอุสาหกรรม โดยมีรายละเอียดดังนี้ ความต้องการใช้น้ำเพื่ออุตสาหกรรม เท่ากับ๓.๙๘ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี และจะเพิ่มเป็น ๔.๑๘ , ๔.๓๘ และ ๔.๗๗ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี ในระยะ ๕, ๑๐ และ ๒๐ ปี ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๗ ความต้องการน้ำด้านต่าง ๆ และการคาดการณ์ในอนาคต จังหวัดนครนายก

ที่	กิจกรรม	ความต้องการน้ำ (ล้าน ลบ.ม./ปี)			
		๒๕๖๐	๒๕๖๕	๒๕๗๐	๒๕๘๐
๑	อุปโภค+บริโภค	๑๔.๒๐	๑๔.๕๑	๑๔.๘๓	๑๕.๔๘
๒	รักษาระบบนิเวศน์	๑๑๗.๔๐	๑๑๗.๔๐	๑๑๗.๔๐	๑๑๗.๔๐
๓	การเกษตร				
	-ในเขตชลประทาน	๕๗๑.๑๐	๕๗๑.๑๐	๕๘๔.๗๕	๕๘๔.๗๕
	-นอกเขตชลประทาน	๒๗๗.๐๙	๒๗๗.๐๙	๒๗๗.๐๙	๒๗๗.๐๙
	-รวม	๘๔๘.๑๙	๘๔๘.๑๙	๘๖๑.๘๔	๘๖๑.๘๔
๔	อุตสาหกรรม	๓.๙๘	๔.๑๘	๔.๓๘	๔.๗๗
	รวม	**๙๘๓.๗๗**	**๙๘๔.๒๗**	**๙๙๘.๔๔**	**๙๙๙.๔๙**

ที่มา : รายงานแผนหลักการพัฒนาลุ่มน้ำ จังหวัดนครนายก สำนักบริหารโครงการกรมชลประทาน, ธันวาคม ๒๕๖๕

➢ **ด้านทรัพยากรน้ำในแผ่นดิน**

๑) ทรัพยากรน้ำ

จังหวัดนครนายกมีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สาคัญ ดังนี้

๑. ๑) แม่น้ำบางปลากด เกิดจากลำน้ำเล็ก ๆ สองสายใน อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี คือ ลำน้ำนอก และลำน้ำใน ไหลผ่าน ตำบลบางปลากด อำเภอองครักษ์ ไปสบกับแม่น้ำนครนายก ที่อำเภอองครักษ์ ในฤดูแล้งมีปริมาณน้ำน้อย

๑.๒) แม่น้ำนครนายก เป็นแม่น้ำสายสำคัญ มีต้นน้ำจากภูเขาในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก ไหลผ่านน้ำตกเหวนรก ซึ่งในช่วงต้นน้ำมีชื่อเรียกว่า “คลองท่าด่าน” ถูกกั้นโดยเขื่อนขุนด่านปราการชล นอกจากนี้ แม่น้ำนครนายกยังเป็นเส้นแบ่งระหว่างอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก และอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา และอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี สุดท้ายจึงไหลไปบรรจบกับแม่น้ำปราจีนบุรีที่ปากน้ำโยธะกาเป็นแม่น้ำบางปะกง

สถานการณ์ แหล่งน้ำสำคัญในเขตจังหวัดนครนายกมีเขตลุ่มน้ำสำคัญอยู่สามแห่งคือ

๑. ลุ่มน้ำนครนายก ต้นกำเนิดจากห้วยต่าง ๆ เช่น คลองท่าด่าน ห้วยนางรอง ห้วยสมพุง คลองมะเดื่อ ห้วยสาริกา ห้วยน้ำริน ห้วยแม่ป่าน เป็นต้น ซึ่งต้นน้ำอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ลำน้ำช่วงบนถึงน้ำตกเหวนรก เรียกว่า คลองสมอปูน ลงมาถึงบริเวณบ้านท่าด่านเรียกว่า คลองท่าด่าน แล้วไหลผ่านอำเภอเมือง นครนายก อำเภอปากพลีตอนบน และอำเภอองครักษ์ เรียกว่า แม่น้ำนครนายก แล้วไหลไปบรรจบแม่น้ำบางปะกง ที่ตำบลบางแตน อำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี เรียกว่า ปากน้ำโยทะกา มีความยาวประมาณ ๑๓๐ กิโลเมตร ไหลจากทิศตะวันออกไปทิศตะวันตก มีขนาดพื้นที่ลุ่มน้ำเหนือน้ำตกเหวนรกประมาณ ๑๕๐ ตารางกิโลเมตร มีปริมาณน้ำไหลผ่านในบริเวณลำคลองสมอปูน เหนือน้ำตกเหวนรกประมาณ ๒๔๐ ล้านลูกบาศก์เมตร จะเกิดในเดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม ส่วนใหญ่ไหลลงแม่น้ำลำคลองหรือก่อให้เกิดอุทกภัย

ลุ่มน้ำนครนายกมีโครงการนำน้ำมาใช้ประโยชน์อยู่สามโครงการ คือ โครงการท่าด่าน เป็นการนำน้ำในคลองท่าด่านมาใช้ประโยชน์โดยสร้างฝายคอนกรีตเสริมเหล็ก สูง ๑๐ เมตร ยาว ๘๐ เมตร ปิดกั้นคลองด่านที่บ้านท่าด่าน ตำบลหินตั้ง อำเภอเมือง ฯ เพื่อให้เป็นอาคารทดน้ำเข้าสู่ระบบส่งน้ำของโครงการท่าด่าน ส่งเข้าหล่อเลี้ยงพื้นที่ชลประทานในช่วงฤดูฝนประมาณ ๘,๐๐๐ ไร่ ส่วนในฤดูแล้งปริมาณน้ำมีน้อยมาก ไม่เพียงพอที่จะปลูกพืช นอกจากให้ราษฎรใช้เพื่ออุปโภคและบริโภคเท่านั้น โครงการดังกล่าวเป็นโครงการพระราชดำริ เริ่มสร้างเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๐ เสร็จเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๓ งบประมาณ ๘๑ ล้านบาท

โครงการพัฒนาลุ่มน้ำสาขาแม่น้ำนครนายก เป็นโครงการพระราชดำริ ที่สร้างทำนบดินปิดกั้นลำน้ำสาขา แม่น้ำนครนายก จำนวนสามสายคือ คลองทรายทอง คลองห้วยปรือ และคลองโบด ในตำบลเขาพระ และตำบลพราหมณี อำเภอเมืองนครนายก เพื่อเป็นอ่างกักเก็บน้ำสามแห่ง คือ อ่างเก็บน้ำทรายทอง มีความจุ ๒ ล้านลูกบาศก์เมตร อ่างเก็บน้ำห้วยปรือ มีความจุ ๘๓ ล้านลูกบาศก์เมตร และอ่างเก็บน้ำคลองโบด มีความจุ ๔.๓ ล้านลูกบาศก์เมตร สามารถส่งเลี้ยงพื้นที่ชลประทานท้ายอ่างเก็บน้ำ ทั้งสามแห่ง จำนวน ๔,๐๐๐ ไร่ เป็นแหล่งน้ำต้นทุน เพื่ออุปโภคและบริโภคของโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และสำรองไว้ให้การประปานครนายก เพื่อเป็นน้ำดิบ จำนวน ๒ ล้านลูกบาศก์เมตร สร้างเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๕ เสร็จเมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๐ ใช้งบประมาณ ๒๔๖ ล้านบาท

โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก เป็นโครงการชลประทานที่นำน้ำในแม่น้ำนครนายกมาใช้ประโยชน์ โดยสร้างเขื่อนนายก ปิดกั้นแม่น้ำนครนายกที่บ้านท่าหุบ ตำบลท่าช้าง อำเภอเมืองฯ เพื่อเป็นอาคารทดน้ำเข้าสู่ระบบส่งน้ำของโครงการฯ หล่อเลี้ยงพื้นที่การเกษตรในช่วงฤดูฝนประมาณ ๓๖๘,๐๐๐ ไร่ สร้างเมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๖ เสร็จเมื่อปี พ.ศ.๒๔๙๗

๒. ลุ่มน้ำคลองบ้านนา ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ในเขตอำเภอแก่งคอย และอำเภอมวกเหล็ก จังหวัดสระบุรี มีลำน้ำสาขาไหลมารวมกันคือ ห้วยเจ็ดคด ห้วยใหญ่ ห้วยน้ำเค็ม และห้วยข่าย ลำน้ำไหลจากทิศเหนือไปบรรจบกับคลองส่งน้ำฝั่งขวาของโครงการส่งน้ำฯ นครนายก (คลอง ๒๙) และแม่น้ำนครนายกในตำบลทองหลาง และตำบลบางอ้อ อำเภอบ้านนา ความยาวของลำน้ำ

จากต้นน้ำถึงจุดที่ไหลลงแม่น้ำนครนายก ประมาณ ๕๗ กิโลเมตร ซึ่งมีน้ำไหลตลอดปี แต่มีน้ำน้อยมากในฤดูแล้ง มีพื้นที่ลุ่มน้ำเหนือประตูระบายน้ำบ้านนา ประมาณ ๒๐๖ ตารางกิโลเมตร มีปริมาณน้ำไหลผ่านประตูระบายน้ำบ้านนา เฉลี่ยทั้งปีประมาณ ๑๒๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

มีการพัฒนาโครงการน้ำในลุ่มน้ำไปใช้ประโยชน์ คือ โครงการคลองบ้านนา เพื่อสร้างประตูระบายน้ำ ขนาดกว้าง ๖.๐๐ เมตร สูง ๖.๐๐ เมตร จำนวนสามช่อง ปิดกั้นคลองบ้านนาในตำบลพิกุลออก อำเภอบ้านนา เพื่อเป็นอาคารทดน้ำเข้าสู่ระบบส่งน้ำของโครงการบ้านนา หล่อเลี้ยงพื้นที่ชลประทานในช่วงฤดูฝนประมาณ ๒๐,๐๐๐ ไร่ เริ่มสร้างเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๐ เสร็จปี พ.ศ.๒๕๓๔ ใช้งบประมาณ ๑๔ ล้านบาท

๓. ลุ่มน้ำคลองยาง ต้นน้ำมาจากเทือกเขาสมอปูน ซึ่งเป็นลำน้ำช่วงบนอยู่ในเขตอุทยานฯ เขาใหญ่ เรียกว่า คลองบางบอน ไหลมาทางใต้ถึงตำบลปากพลี เรียกว่า คลองยาง เมื่อเข้าเขตตำบลปากพลี เรียกว่า คลองปากพลี จากสุดเขตตำบลปากพลีไปบรรจบแม่น้ำปราจีนบุรี เรียกว่า คลองสารภี มีความยาวรวมตลอดลำน้ำประมาณ ๓๖ กิโลเมตร เป็นเส้นแบ่งเขตอำเภอปากพลี จังหวัดนครนายก จังหวัดนครนายกกับอำเภอเมืองปราจีนบุรี มีพื้นที่ลุ่มน้ำจากด้านเหนือประตูระบายน้ำคลองยางขึ้นไป ประมาณ ๑๑๐ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำไหลผ่านประตูระบายน้ำคลองยางเฉลี่ยปีละ ๙.๒ ล้านลูกบาศก์เมตร มีโครงการนำน้ำมาใช้ประโยชน์ สามโครงการคือ โครงการฝายน้ำล้นในคลองยาง อยู่ในตำบลหินลาด อำเภอปากพลี เป็นฝายหินก่อสูง ๓.๐๐ เมตร สร้างเมื่อปี พ.ศ.๒๕๓๕ ใช้งบประมาณ ๕.๓๖ ล้านบาท กักเก็บน้ำไว้ในคลองเพื่ออุปโภคและบริโภคในช่วงฤดูแล้ง ประมาณ ๓,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร

โครงการคลองบางยาง สร้างเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๗ เพื่อทดน้ำและผันน้ำจากคลองบางยาง เข้าสู่ระบบส่งน้ำของโครงการ ซึ่งมีพื้นที่ชลประทาน ในเขตอำเภอปากพลี และอำเภอเมืองปราจีนบุรี ประมาณ ๑๒,๘๐๐ ไร่

โครงการสารภี เป็นโครงการสร้างประตูระบายน้ำคลองสารภี ปิดกั้นคลองสารภี ก่อนไหลลงสู่แม่น้ำปราจีนบุรี ช่วยเหลือพื้นที่การเกษตรในเขตอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี

ลำคลองที่สำคัญ มีอยู่หลายสายด้วยกันได้แก่ คลองท่าด่าน คลองมะเดื่อ คลองพรหมณี คลองวังไทร ห้วยนางรอง ห้วยสมพุงใหญ่ ห้วยสาริกา และคลองท่าแดง

การพัฒนาแหล่งน้ำ ได้มีการพัฒนานำน้ำจากลุ่มน้ำมาใช้ประโยชน์ ดังนี้

โครงการเขื่อนคลองท่าด่านอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เขื่อนคลองท่าด่านหรือ เขื่อนขุนด่านปราการชล เป็นเขื่อนประเภทคอนกรีตบดอัด ประเภท High paste แห่งแรกในประเทศไทย เขื่อนประเภทนี้ใช้วัสดุในการก่อสร้างต่ำสุด ใช้เวลาก่อสร้างน้อยไม่ต้องการรากฐานที่ค่อนข้างมั่นคง ความสูงของเขื่อนสูงสุด ๙๕ เมตร ยาว ๒,๖๐๐ เมตร สันเขื่อนสูง ๑๑๔ เมตร จากระดับน้ำทะเล กว้าง ๖.๐ เมตร ระดับใช้การ ๑๒๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับน้ำฝน ๑๘๔ ตารางกิโลเมตร เมื่อสร้างเสร็จจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญในอนาคต

โครงการเขื่อนคลองมะเดื่อ ตั้งอยู่ที่บ้านคลองมะเดื่อ ตำบลสาริกา อำเภอเมืองฯ เป็นเขื่อนประเภทคอนกรีตบดอัด ความสูง ๙๑ เมตร ยาว ๗๓๖ เมตร สันเขื่อนกว้าง ๖ เมตร มีพื้นที่รับน้ำฝนประมาณ ๖๒ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำที่ไหลเข้าอ่างเฉลี่ย ๑๐๘ ล้านลูกบาศก์เมตร ความจุอ่างที่ระดับกักเก็บน้ำปกติ ๙๔ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่อ่าง ๑,๖๐๐ ไร่ ในระยะยาวมีน้ำต้นทุนช่วยเหลือราษฎรในการเกษตร พื้นที่ชลประทานได้ ๖๘,๐๐๐ ไร่

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่ราบเชิงเขา เป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพื่อสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก และขนาดกลางแถบที่ราบเชิงเขาประกอบ ด้วยงานก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ๕ แห่งคือ

- อ่างเก็บน้ำคลองสีเสียด อยู่ในตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี เป็นเขื่อนดินสูง ๒๓ เมตร ยาว ๑๔๕ เมตร ความจุ ๑.๓ ล้านลูกบาศก์เมตร เริ่มสร้างเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๐ สร้างเสร็จเมื่อปี พ.ศ.๒๕๔๑ ใช้งบประมาณ ๑๗ ล้านบาท ส่งน้ำพื้นที่การเกษตร ๓,๐๐๐ ไร่
- อ่างเก็บน้ำคลองวังบอน (คลองยาว) อยู่ในตำบลนาหินลาด อำเภอปากพลี เป็นเขื่อนดินสูง ๑๙ เมตร ยาว ๔๕๐ เมตร มีความจุ ๖.๙ ล้านลูกบาศก์เมตร สร้างเสร็จปี พ.ศ.๒๕๔๒ สามารถส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่ประมาณ ๙,๐๐๐ ไร่ ใช้งบประมาณ ๑๕๘ ล้านบาท
- อ่างเก็บน้ำบ้านวังม่วง อยู่ในตำบลนาหินลาด อำเภอปากพลี เป็นเขื่อนดินสูง ๒๔.๕๐ เมตร ยาว ๒๔๕ เมตร มีความจุ ๐.๘ ล้านลูกบาศก์เมตร ใช้งบประมาณ ๔๖ ล้านบาท สร้างเสร็จในปี พ.ศ.๒๕๔๓
- อ่างเก็บน้ำคลองห้วยกระบอก อยู่ในตำบลนาหินลาด อำเภอปากพลี เป็นเขื่อนดิน สูง ๑๒.๕๐ เมตร ยาว ๒๕๐ เมตร มีความจุ ๐.๕๑ ล้านลูกบาศก์เมตร ใช้งบประมาณ ๗๘ ล้านบาท สามารถส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่ได้ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่
- อ่างเก็บน้ำคลองกลาง อยู่ในตำบลหินลาด อำเภอปากพลี เป็นเขื่อนดิน สูง ๓๖.๑๐ เมตร ยาว ๓๘๐ เมตร มีความจุ ๓.๑ ล้านลูกบาศก์เมตร ใช้งบประมาณ ๒๓๒ ล้านบาท สามารถส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่ได้ประมาณ ๓,๒๐๐ ไร่

(ที่มา : http://www๑.mod.go.th/heritage/nation/oldcity/nakhonnayok๔.htm)

ปัญหาเรื่องแหล่งน้ำ ได้แก่ น้ำท่วม ขาดแคลนน้ำอุปโภค/บริโภคและการเกษตรในฤดูแล้ง แม่น้ำลำคลองตื้นเขิน

➢ **ทรัพยากรน้ำบาดาล**

(๑) สถานการณ์

น้ำบาดาลในจังหวัดนครนายก ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีการขออนุญาตเจาะและใช้บ่อบาดาล จำนวน ๒๓๒ บ่อ และในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ (ข้อมูล ณ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๙) มีการขออนุญาตเจาะและใช้บ่อบาดาล จำนวน ๖๓ บ่อ เพื่อใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรกรรม อุตสาหกรรม อุปโภค-บริโภค โดยส่วนใหญ่มีคุณภาพเพื่อการอุปโภคบริโภคได้ตามมาตรฐานน้ำบาดาล

(๒) ปัญหา

๑. คุณภาพน้ำบาดาลไม่ได้มาตรฐานและปริมาณไม่พอ

๒.๓.๒ ข้อมูลบ่อน้ำในไร่นา (แหล่งน้ำด้านการเกษตรจังหวัดนครนายก)

ตารางที่ ๑๘ แหล่งน้ำด้านการเกษตรจังหวัดนครนายก

ที่	หน่วยงาน	ข้อมูลแหล่งน้ำด้านการเกษตร	
		จำนวน (บ่อ)	ปริมาตรน้ำของหน่วยงาน (ลบ.ม.)
๑	สำนักงานประมงจังหวัดนครนายก	๓,๘๘๖ (๑,๙๒๐ ลบ.ม/บ่อ)	๗,๔๖๑,๑๒๐
๒	สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก	๖๐๑ (๑,๒๖๐ ลบ.ม/บ่อ)	๗๕๗,๒๖๐
๓	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครนายก	๑๖ (๕,๐๐๐ ลบ.ม/บ่อ)	๘๐,๐๐๐
๔	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครนายก	๓๙ (๑,๒๖๘ ลบ.ม-๑,๒๙๒ลบ.ม/บ่อ)	๖๔,๓๔๖
	รวม	**๔,๕๔๒ บ่อ**	**๘,๓๖๒,๗๒๖**

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก สถานีพัฒนาที่ดินนครนายก สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครนายก สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครนายก ณ เดือนกันยายน ๒๕๖๖

๒.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดนครนายก

๒.๔.๑ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๗

ตารางที่ ๑๙ ด้านการปลูกพืชเศรษฐกิจของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๗

ที่	ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	เนื้อที่เพาะปลูกยืนต้น (ไร่)	เนื้อที่เก็บเกี่ยว/เนื้อที่ให้ผล (ไร่)	ปริมาณผลผลิตรวมของปีการผลิต ๒๕๖๗ (ตัน)	**ราคาที่เกษตรกรขายได้เฉลี่ย (บาท/กก.)**	**มูลค่า (ล้านบาท)**
๑	นาปี (ข้าวเจ้า)	๑๔,๙๗๓	๓๕๒,๙๘๔.๗๙	๓๕๑,๑๘๕.๗๖	๒๐๐,๙๒๐.๔๑	๑๐.๙ (ที่ความชื้น ๑๕%)	๒,๑๙๐.๐๓
๒	นาปรัง (ข้าวเจ้า)	๖,๓๖๘	๑๕๙,๙๖๔.๐๐	๑๕๙,๐๑๐	๑๐๓,๗๒๗	๑๑.๔๕ (ที่ความชื้น ๑๕%)	๑,๑๘๗.๖๗
๓	มะยงชิดนครนายก	๒,๖๑๕	๗,๒๒๕.๐๐	๖,๓๐๔.๐๐	๒,๕๗๑.๗๑	๒๐๐-๓๕๐	๕๑๔.๓๔
๔	มะปรางหวานนครนายก	๑,๐๕๗	๒,๒๙๙.๓๑	๒,๒๓๘.๓๑	๖๔๙	๑๕๐-๒๕๐	๙๗.๓๕
๕	ทุเรียน	๑,๓๙๔	๓,๑๕๕.๐๐	๑,๓๐๑.๐๐	๕๕๐	๑๕๐	๘๒.๕
๖	ส้มโอ	๘๔๔	๒,๐๕๔.๑๘	๒,๐๐๕.๒๕	๒,๐๑๑.๗๕	๖๐-๑๐๐	๑๒๐.๗๑
๗	มะดัน	๓๔๘	๑,๐๒๘.๒๕	๑,๐๒๘.๒๕	๑,๖๓๙.๓๘	ธ.ค.-๒๐	๑๙.๖๗
๘	มังคุด	๕๕๗	๗๑๘	๖๕๖	๗๕	๓๙.๔๖	๒.๙๖
๙	กระท้อน	๕๐๐	๖๒๑.๑๘	๖๒๐.๗๕	๕๓๘.๓	ต.ค.-๓๕	๕.๓๘
๑๐	ขนุนหนัง	๒๒๗	๕๖๓	๕๔๑	๕๕๖.๖๙	๑๒	๖.๖๘
๑๑	กล้วยหอมทอง	๒	๑๕๐	๑๕๐	๕๒๐	๔๐	๒๐.๘
๑๒	มะม่วงน้ำดอกไม้	๑๑	๗๔	๗๔	๗๐.๕	๓๕	๒.๔๗
๑๓	เงาะ	๘๘	๑๑๐	๙๙	๒๘	๒๓.๔๘	๐.๖๖
๑๔	ลองกอง	๘๕	๓๐	๓๐	๑๐	๒๙.๘๕	๐.๓
๑๕	ลำไย	๙	๖๔	๖๑	๕๒	๒๗.๘๒	๑.๔๕
๑๖	ฝรั่งกิมจู	๖	๒๒	๒๒	๑๕.๘๓	๓๒.๕	๐.๕๑
๑๗	ปาล์มน้ำมัน	๑๐๒	๔,๖๒๕.๖๘	๔,๓๕๒.๐๐	๑๐,๘๐๖.๘๔	๕.๖๗	๖๑.๒๗
๑๘	มะพร้าวน้ำหอม	๑๔	๑,๐๑๕.๐๐	๑,๐๐๒.๐๐	๒,๗๓๒.๖๐	๒๘	๗๖.๕๑
๑๙	มะพร้าวแก่	๒๙	๖๕	๕๗	๑๓.๓๓	๘.๐๖	๐.๑๑
๒๐	อินทผาลัม	๓	๑๘	๑๘	๕.๗๗	๒๕๐	๑.๔๔
๒๑	ชะอม	๑๒๑	๑๗๔	๑๗๔	๓๔.๘	๑๕	๐.๕๒
๒๒	เมล่อนญี่ปุ่น	๓	๒	๒	๒	๑๕๐	๐.๓
๒๓	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รุ่น ๑	๑๗	๒๖๙	๒๖๙	๒๐๙	๘.๖๘ (ที่ความชื้น ๑๔%)	๑.๘๑
๒๔	มันสำปะหลังโรงงาน	๒	๕๙	๕๙	๑๘๙	๒.๙๑	๐.๕๕
	รวม	**๒๙,๓๗๕**	**๕๓๗,๒๙๐.๓๙**	**๕๓๑,๒๕๙.๓๒**	**๓๒๗,๙๒๘.๙๑**		

ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ข้อมูล อ้างอิงข้อมูลปฏิทินสินค้าเกษตร ปีการผลิต ๒๕๖๗ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

(อ้างอิงราคาสินค้าจากสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร และกระทรวงพาณิชย์)

การปลูกข้าว จังหวัดนครนายกมีพื้นที่ทำนาทั้งหมด ๔๙๔,๗๙๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๔๑ ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด แบ่งการเพาะปลูกออกเป็นข้าวนาปีและข้าวนาปรัง โดยทั้งสองชนิดมีการปลูกในทั้ง ๔ อำเภอ สำหรับข้าวนาปี นิยมปลูกพันธุ์ กข ๔๙, กข ๔๗, ข้าวเหลือง, กข ๘๕ และขาวหลวง ส่วนข้าวนาปรังนิยมปลูกพันธุ์ กข ๔๙, กข ๔๗, กข ๔๑, กข ๘๕ และ กข ๓๑ (รวมถึงปทุมธานี ๘๐ และซีอิโอ)

ตารางที่ ๒๐ ข้าวนาปี : เปรียบเทียบเนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ปีเพาะปลูก ๒๕๖๕/๖๖ กับปีเพาะปลูก ๒๕๖๖/๖๗ ที่ความชื้น ๑๕%

จังหวัด/อำเภอ	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่ต่อเนื้อที่เพาะปลูก (กก./ไร่)		ผลผลิตต่อไร่ต่อเนื้อที่เก็บเกี่ยว (กก./ไร่)	
	๒๕๖๕/๖๖	๒๕๖๖/๖๗	๒๕๖๕/๖๖	๒๕๖๖/๖๗	๒๕๖๕/๖๖	๒๕๖๖/๖๗	๒๕๖๕/๖๖	๒๕๖๖/๖๗	๒๕๖๕/๖๖	๒๕๖๖/๖๗
นครนายก	**๓๖๓,๘๑๓**	**๓๕๙,๗๙๙**	**๓๖๑,๙๙๘**	**๓๕๗,๗๒๔**	**๒๐๑,๓๙๙**	**๑๙๗,๔๕๕**	**๕๕๔**	**๕๔๙**	**๕๕๖**	**๕๕๒**
เมืองนครนายก	๑๐๒,๗๗๓	๑๐๐,๔๕๔	๑๐๒,๒๖๒	๙๙,๘๓๘	๕๓,๑๗๖	๕๑,๔๑๗	๕๑๗	๕๑๒	๕๒๐	๕๑๕
บ้านนา	๗๒,๗๒๖	๗๒,๘๔๘	๗๒,๓๕๗	๗๒,๔๗๐	๓๗,๑๙๑	๓๗,๑๐๕	๕๑๑	๕๐๙	๕๑๔	๕๑๒
ปากพลี	๖๒,๔๓๗	๖๐,๖๙๓	๖๒,๑๙๐	๖๐,๔๐๔	๓๐,๕๓๕	๒๙,๑๗๕	๔๘๙	๔๘๑	๔๙๑	๔๘๓
องครักษ์	๑๒๕,๘๗๗	๑๒๕,๘๐๔	๑๒๕,๑๘๙	๑๒๕,๐๑๒	๘๐,๔๙๗	๗๙,๗๕๘	๖๓๙	๖๓๔	๖๔๓	๖๓๘

ที่มา : อ้างอิงข้อมูลเอกภาพพืชปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗ จังหวัดนครนายก
คณะทำงานพัฒนาคุณภาพข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช ภาคตะวันออก

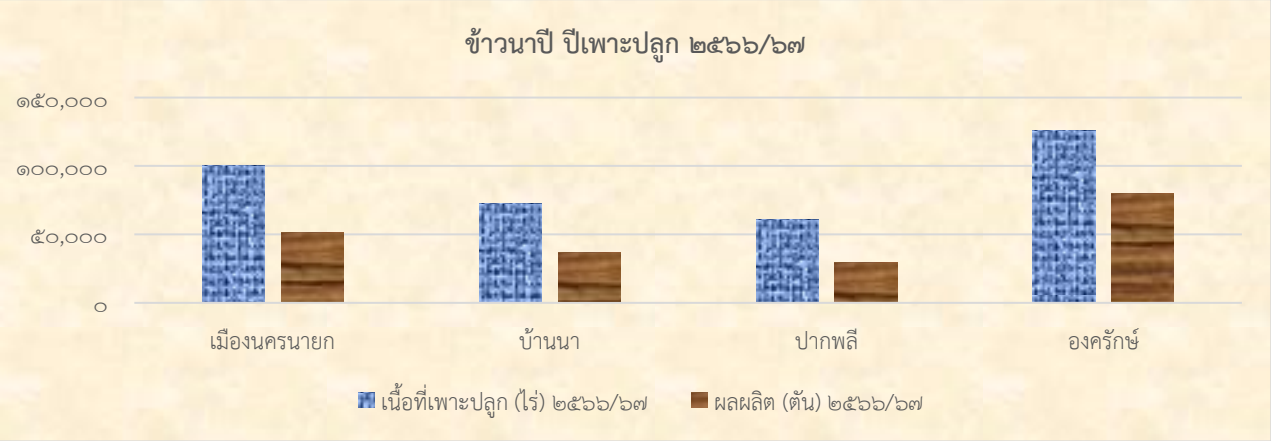

ตารางที่ ๒๑ ข้าวนาปรัง : เปรียบเทียบเนื้อที่เพาะปลูก เนื้อที่เก็บเกี่ยว ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ปี ๒๕๖๖ และปี ๒๕๖๗ ที่ความชื้น ๑๕%

จังหวัด/อำเภอ	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)		เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่ต่อเนื้อที่เพาะปลูก (กก./ไร่)		ผลผลิตต่อไร่ต่อเนื้อที่เก็บเกี่ยว (กก./ไร่)	
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๖	๒๕๖๗
นครนายก	**๑๕๘,๒๖๖**	**๑๕๙,๙๖๔**	**๑๕๗,๑๔๙**	**๑๕๙,๐๑๐**	**๑๐๔,๓๑๕**	**๑๐๓,๗๒๗**	**๖๕๙**	**๖๔๘**	**๖๖๔**	**๖๕๒**
เมืองนครนายก	๒๔,๗๖๑	๒๔,๙๕๓	๒๔,๑๕๐	๒๔,๖๗๗	๑๔,๙๐๑	๑๕,๐๒๘	๖๐๒	๖๐๒	๖๑๗	๖๐๙
บ้านนา	๒๑,๙๑๖	๒๒,๙๓๙	๒๑,๕๘๒	๒๒,๗๕๓	๑๓,๒๙๕	๑๓,๘๑๑	๖๐๗	๖๐๒	๖๑๖	๖๐๗
ปากพลี	๒,๗๐๗	๒,๗๔๑	๒,๗๐๐	๒,๗๓๑	๑,๕๓๙	๑,๕๒๔	๕๖๙	๕๕๖	๕๗๐	๕๕๘
องครักษ์	๑๐๘,๘๘๒	๑๐๙,๓๓๑	๑๐๘,๗๑๗	๑๐๘,๘๔๙	๗๔,๕๘๐	๗๓,๓๖๔	๖๘๕	๖๗๑	๖๘๖	๖๗๔

ที่มา : อ้างอิงข้อมูลเอกภาพพืชปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗ จังหวัดนครนายก
คณะทำงานพัฒนาคุณภาพข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช ภาคตะวันออก

ไม้ผล จังหวัดนครนายกมีพื้นที่ปลูกไม้ผลรวม ๓๔,๐๙๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๔.๙๙ ของพื้นที่ทำการเกษตร โดยไม้ผลที่นิยมปลูกมาก ได้แก่ มะยงชิด มะปรางหวาน ทุเรียน ส้มโอ มะดัน มังคุด กระท้อน และขนุนหนัง โดยเฉพาะมะยงชิดและมะปรางหวานซึ่งเป็นผลไม้ขึ้นชื่อของจังหวัด เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ทำสวนไม้ผลแบบผสมผสาน ทำให้มีผลผลิตหมุนเวียนตลอดทั้งปี และสามารถสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องแก่เกษตรกรในพื้นที่

ตารางที่ ๒๒ มะยงชิด

ตารางมะยงชิด : เปรียบเทียบเนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล และผลผลิต ปี ๒๕๖๖ และปี ๒๕๖๗

จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)		เนื้อที่ให้ผล (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)	
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๖	๒๕๖๗
นครนายก	๗,๕๒๔	๗,๒๒๕	๖,๖๐๓	๖,๓๐๔	๒,๕๕๙	๒,๕๗๒

ที่มา : อ้างอิงข้อมูลปฏิทินพืชเศรษฐกิจจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๖ และปี ๒๕๖๗

จากตารางแสดงข้อมูลการปลูกมะยงชิดในจังหวัดนครนายก เปรียบเทียบระหว่างปี ๒๕๖๖ และ ๒๕๖๗ จะเห็นได้ว่า ในปี ๒๕๖๖ มีเนื้อที่ยืนต้น ๗,๕๒๔ ไร่ เนื้อที่ให้ผล ๖,๖๐๓ ไร่ ผลผลิตรวม ๒,๕๕๙ ตัน ขณะที่ในปี ๒๕๖๗ เนื้อที่ยืนต้นลดลงเหลือ ๗,๒๒๕ ไร่ และเนื้อที่ให้ผลลดลงเช่นกัน เหลือ ๖,๓๐๔ ไร่ อย่างไรก็ตามปริมาณผลผลิตในปี ๒๕๖๗ เพิ่มขึ้นเล็กน้อยเป็น ๒,๕๗๒ ตัน แม้จะมีเนื้อที่ยืนต้นและเนื้อที่ให้ผลลดลง แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของผลผลิต ซึ่งเกิดจากปัจจัยด้านการดูแลรักษา การจัดการสวน และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการให้ผลผลิตของต้นมะยงชิดมากขึ้นในปี ๒๕๖๗

ตารางที่ ๒๓ มะปรางหวาน : เปรียบเทียบเนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล และผลผลิต ปี ๒๕๖๖ และปี ๒๕๖๗

จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)		เนื้อที่ให้ผล (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)	
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๖	๒๕๖๗
นครนายก	๒,๒๓๘	๒,๒๙๙	๒,๑๗๘	๒,๒๓๘	๖๕๒	๖๔๙

ที่มา : อ้างอิงข้อมูลปฏิทินพืชเศรษฐกิจจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๖ และปี ๒๕๖๗

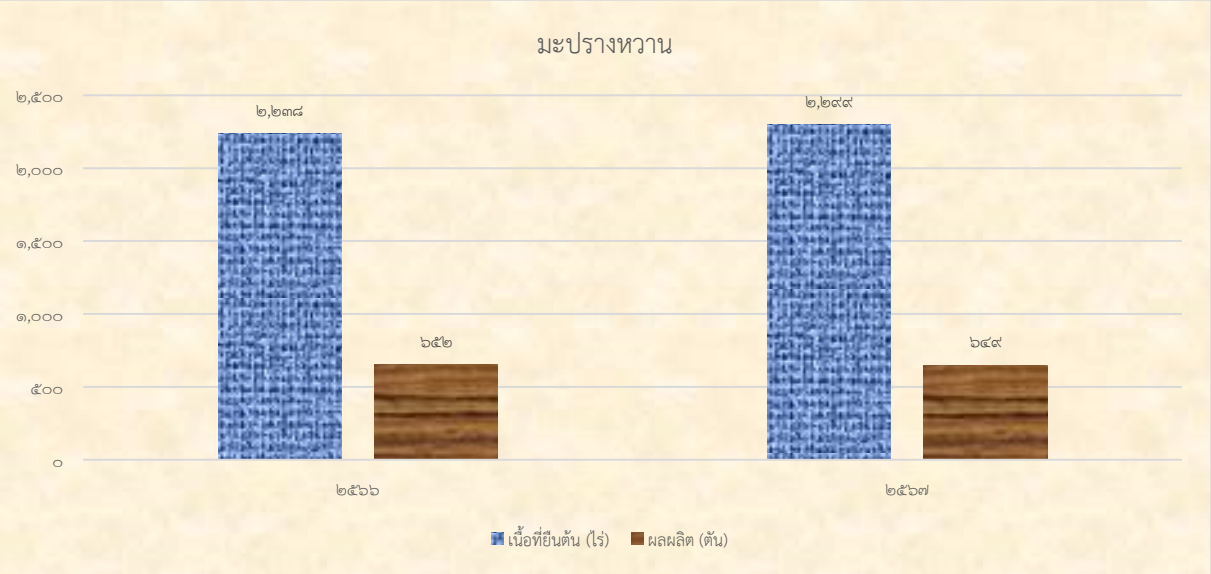

ตารางที่ ๒๔ ทุเรียน : เปรียบเทียบเนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล ผลผลิต และผลผลิตต่อไร่ ปี ๒๕๖๖ และ ปี ๒๕๖๗

จังหวัด/อำเภอ	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)		เนื้อที่ให้ผล (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)		ผลผลิตต่อไร่ (กก.)	
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๖	๒๕๖๗
นครนายก	**๓,๐๕๐**	**๓,๑๕๕**	**๑,๐๕๓**	**๑,๓๐๑**	**๕๙๕**	**๕๕๐**	**๕๖๕**	**๔๒๓**
เมืองนครนายก	๙๔๗	๙๙๓	๒๓๑	๓๔๓	๑๗๖	๑๘๖	๗๖๒	๕๔๒
บ้านนา	๑,๒๐๐	๑,๒๔๖	๖๕๘	๗๑๓	๓๕๓	๒๘๑	๕๓๖	๓๙๔
ปากพลี	๙๐๓	๙๑๖	๑๖๔	๒๔๕	๖๖	๘๓	๔๐๒	๓๓๙

ที่มา : อ้างอิงข้อมูลเอกภาพพืชปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗ จังหวัดนครนายก
คณะทำงานพัฒนาคุณภาพข้อมูลปริมาณการผลิตสินค้าเกษตรด้านพืช ภาคตะวันออก

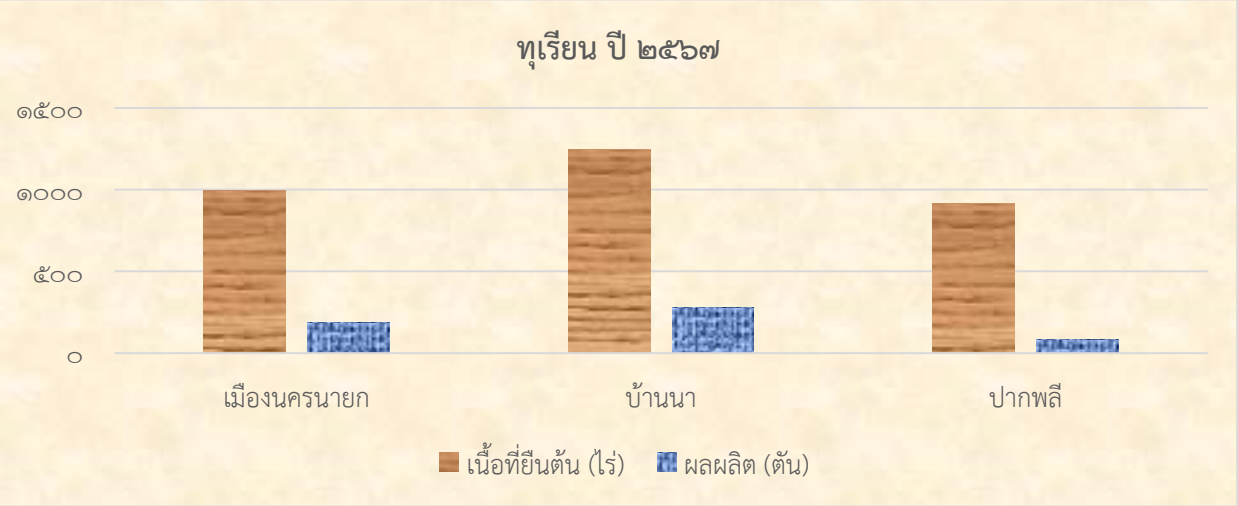

จากตารางแสดงข้อมูลเปรียบเทียบการปลูกทุเรียนในจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๖ และ ๒๕๖๗ จะเห็นได้ว่า ในภาพรวมของจังหวัด เนื้อที่ยืนต้นเพิ่มจาก ๓,๐๕๐ ไร่ ในปี ๒๕๖๖ เป็น ๓,๑๕๕ ไร่ในปี ๒๕๖๗ และเนื้อที่ให้ผลเพิ่มจาก ๑,๐๕๓ ไร่ เป็น ๑,๓๐๑ ไร่ แต่ผลผลิตรวมกลับลดลงจาก ๕๙๕ ตัน เหลือ ๕๕๐ ตัน ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลงอย่างชัดเจนจาก ๕๖๕ กิโลกรัมต่อไร่ เหลือ ๔๒๓ กิโลกรัมต่อไร่ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายอำเภอ พบว่า เมืองนครนายกมีผลผลิตเพิ่มเล็กน้อยแต่ผลผลิตต่อไร่ลดลง ส่วนบ้านนาและปากพลีแม้มีพื้นที่เพิ่มขึ้น แต่ผลผลิตรวมและผลผลิตต่อไร่ต่างก็ลดลงเช่นกัน สะท้อนถึงปัญหาด้านผลผลิตต่อหน่วยพื้นที่ที่เกิดจากปัจจัยภายนอก ได้แก่ สภาพอากาศที่ไม่เหมาะสม และปัญหาด้านการจัดการสวนทุเรียนในปี ๒๕๖๗

ตารางที่ ๒๕ ส้มโอ : เปรียบเทียบเนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล และผลผลิต ปี ๒๕๖๖ และปี ๒๕๖๗

จังหวัด	เนื้อที่ยืนต้น (ไร่)		เนื้อที่ให้ผล (ไร่)		ผลผลิต (ตัน)	
	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๖	๒๕๖๗
นครนายก	๑,๗๖๗	๒,๐๕๕	๑,๗๓๔	๒,๐๐๕	๒,๒๖๑	๒,๐๑๒

ที่มา : อ้างอิงข้อมูลปฏิทินพืชเศรษฐกิจจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๖ และปี ๒๕๖๗

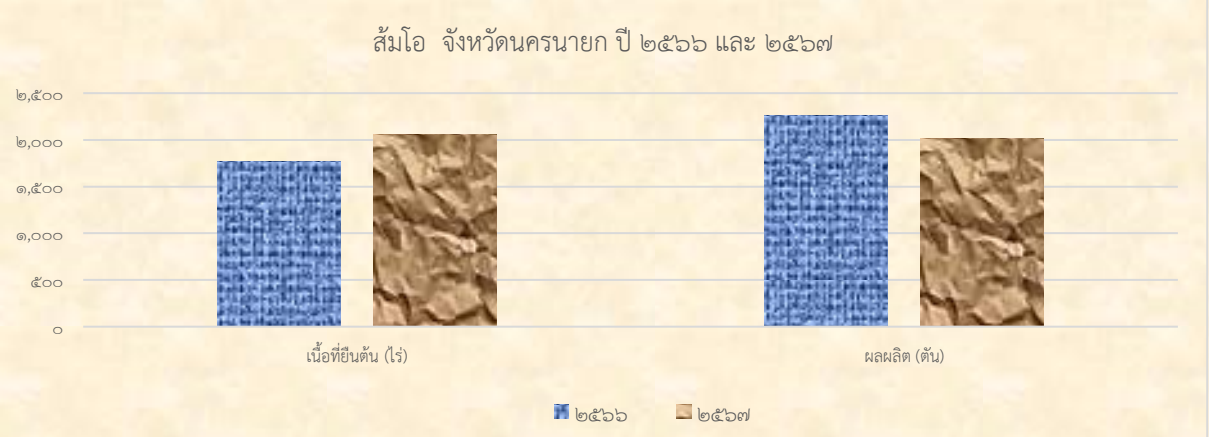

จากตารางแสดงเนื้อที่ยืนต้น เนื้อที่ให้ผล และผลผลิตของส้มโอในจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๖ และ ๒๕๖๗ จะเห็นได้ว่า ในปี ๒๕๖๖ มีเนื้อที่ยืนต้นส้มโอ ๑,๗๖๗ ไร่ เพิ่มขึ้นเป็น ๒,๐๕๕ ไร่ในปี ๒๕๖๗ ส่วนเนื้อที่ให้ผลผลิตในปี ๒๕๖๖ มีจำนวน ๑,๗๓๔ ไร่ และเพิ่มขึ้นเป็น ๒,๐๐๕ ไร่ในปี ๒๕๖๗ อย่างไรก็ตามปริมาณผลผลิตกลับลดลงจาก ๒,๒๖๑ ตันในปี ๒๕๖๖ เหลือเพียง ๒,๐๑๒ ตันในปี ๒๕๖๗ แม้ว่าเนื้อที่ให้ผลจะเพิ่มขึ้นก็ตาม ซึ่งสะท้อนถึงปัจจัยด้านสภาพอากาศ การจัดการสวน และโรคพืชที่มีผลต่อผลผลิต

การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ มีการเพาะปลูกทั้งในลักษณะของไม้ถุง ชำกิ่ง ไม้กระถาง ไม้ตัดใบ รวมถึงไม้ประดับขุดล้อม ส่วนมากอยู่ในเขตอำเภอองครักษ์ ซึ่งมีการเพาะกล้าไม้จำหน่ายทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ จำนวนกว่าพันชนิด ซึ่งมีพื้นที่ปลูกไม้ดอกไม้ประดับประมาณ ๒,๑๗๗ ไร่

การปลูกพืชผักและสมุนไพร เพื่อใช้บริโภคในครัวเรือน ทั้งนำออกจำหน่ายภายในจังหวัดและพื้นที่จังหวัดข้างเคียง เช่น ตลาดปราจีนบุรี ตลาดไท และตลาดสี่มุมเมือง ส่วนใหญ่ปลูกกันมากในพื้นที่อำเภอบ้านนา รองลงมาอำเภอองครักษ์ มีพื้นที่ปลูกประมาณ ๒,๐๓๘ ไร่

๒.๔.๒ การปศุสัตว์ของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๗

จังหวัดนครนายก มีรายชนิดสัตว์ที่สำคัญ ได้แก่ ไก่ไข่ ไก่เนื้อ และกระบือ โดยสามารถแบ่งสัตว์ได้เป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ ๑ การเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจ ได้แก่ ไก่ไข่ และไก่เนื้อ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จังหวัดนครนายกมีจำนวนไก่ไข่เป็นอันดับ ๒ ของประเทศ รองจากจังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมีไก่ไข่ จำนวน ๘,๓๔๑,๐๓๕ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๘๒ ของจำนวนไก่ไข่ทั้งหมดในประเทศ เนื่องจากมีผู้ประกอบการรายใหญ่อยู่ในพื้นที่หลายราย ซึ่งทุกรายได้รับการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) มีการเลี้ยงไก่เนื้อพ่อแม่พันธุ์ จำนวน ๑๘๐,๐๐๘ ตัว ซึ่งมากเป็นอันดับ ๓ ในพื้นที่ปศุสัตว์เขต ๒ รองจากจังหวัดชลบุรีและจังหวัดปราจีนบุรี กลุ่มที่ ๒ การเลี้ยงสัตว์ในรูปแบบเกษตรกรรายย่อย ได้แก่ กระบือ ซึ่งจังหวัดนครนายกมีกระบือ จำนวน ๑๓,๗๙๗ ตัว ซึ่งมากเป็นอันดับ ๒ ในปศุสัตว์เขต ๒ รองจากจังหวัดสระแก้ว

ตารางที่ ๒๖ จำนวนสัตว์และเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์จังหวัดนครนายก ปี พ.ศ. ๒๕๖๗

ที่	สินค้า	*จำนวนเกษตรกร (ราย)	*จำนวนสัตว์ที่เลี้ยงทั้งหมด (ทุกช่วงอายุ) (ตัว)	*จำนวนแม่ไก่ยืนกรง/จำนวนเปิดหรือนกกระทาที่ให้ไข่ (ตัว)	**ปริมาณผลผลิตปีปัจจุบัน (ตัว)	**ปริมาณผลผลิตรวมไข่ ปีปัจจุบัน (ล้านฟอง)	***ราคาขายเฉลี่ย (บาท)	มูลค่าสินค้า (ล้านบาท)
๑	ไก่เนื้อ	๒๖๖	๒,๖๒๗,๒๐๖	-	๑๓,๑๓๖,๐๓๐	-	๔๑.๗๕	๘๒๒.๖๔
๒	ไข่ไก่	๘๖๗	-	๘,๓๔๑,๐๓๕	-	๒,๕๒๗,๓๓๓,๖๐๕	๔.๐๐	๑๐,๑๐๙.๓๓
๓	สุกร	๓๗	๖๘,๑๐๓	-	๑๔๒,๓๓๕	-	๗๑.๒๕	๙๑๒.๗๒
๔	โคเนื้อ	๑,๐๑๘	๑๒,๒๑๐	-	๑,๘๓๒	-	๗๙.๔๓	๗๒.๗๔
๕	กระบือ	๑,๐๙๘	๑๓,๗๙๗	-	๒,๐๗๐	-	๘๗.๗๓	๙๐.๗๘
๖	แพะ	๑๑๘	๓,๒๑๗	-	๓,๖๑๙	-	๑๐๘.๘๑	๗.๘๘
๗	เป็ดเนื้อ	๒๙๒	๕๔๕,๙๗๓	-	๒,๑๘๓,๘๙๒	-	๗๑.๓๘	๓๘๙.๖๙
๘	ไข่เป็ด	๓๕๐	-	๖๓,๐๗๔		๑๔,๙๔๘,๕๓๘	๔.๕๐	๖๗.๒๗
๙	ไก่พื้นเมือง	๘,๓๑๖	๒๙๒,๖๒๓	-	๕๘๕,๒๔๖	-	๘๐.๐๐	๗๐.๒๓

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๘
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. ๒๕๗๐

* อ้างอิงจากข้อมูลจำนวนปศุสัตว์ในประเทศไทย ๒๕๖๗ จัดทำโดย กลุ่มสารสนเทศและข้อมูลสถิติ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ประมวลผล ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๗)

** อ้างอิงข้อมูลจากรายงานปฏิทินสินค้าเกษตรที่สำคัญเพื่อความมั่นคงด้านอาหารและโภชนาการของประเทศไทย

*** อ้างอิงราคาขายเฉลี่ยจากรายงานข้อมูลราคาสินค้าปศุสัตว์ที่เกษตรกรขายได้ ณ หน้าฟาร์ม และจำนวนสัตว์ที่ถูกฆ่า ของสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ข้อมูล ณ เดือน กรกฎาคม ๒๕๖๗ (ไก่เนื้อคิดที่น้ำหนัก ๑.๕ กก. เป็ดเนื้อคิดที่น้ำหนัก ๒.๕ กก. สุกร คิดที่น้ำหนัก ๙๐ กก. แพะ คิดที่น้ำหนัก ๒๐ กก. โค-กระบือ คิดที่น้ำหนัก ๕๐๐ กก.)

ตารางที่ ๒๗ ไข่ไก่จังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

อำเภอ	จำนวนเกษตรกร (ราย)		จำนวนสัตว์ (ตัว)		ปริมาณผลผลิต (ล้านฟอง)		มูลค่า (ล้านบาท)	
	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗
เมืองนครนายก	๑๐๐	๑๐๓	๓,๙๑๙	๔,๘๘๘	๑.๑๙	๑.๔๘	๔.๖๙	๕.๙๒
ปากพลี	๑๙๔	๑๘๗	๓,๖๑๓	๓,๒๑๕	๑.๐๙	๐.๙๗	๔.๓๒	๓.๙๐
บ้านนา	๕๖๖	๕๓๓	๔,๖๖๒,๐๖๐	๘,๑๐๓,๙๒๕	๑,๔๑๒.๖๐	๒,๔๕๕.๔๙	๕,๕๗๙.๗๙	๙,๘๒๑.๙๖
องครักษ์	๔๐	๔๔	๗๐๓,๐๑๒	๒๒๙,๐๐๗	๒๑๓.๐๑	๖๙.๓๙	๘๔๑.๔๐	๒๗๗.๕๖
รวม	**๙๐๐**	**๘๖๗**	**๕,๓๗๒,๖๐๔**	**๘,๓๔๑,๐๓๕**	**๑,๖๒๗.๙๐**	**๒,๕๒๗.๓๓**	**๖,๔๓๐.๒๐**	**๑๐,๑๐๙.๓๓**

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครนายก อ้างอิงข้อมูลปฏิทินสินค้าเกษตร
ปีการผลิต ๒๕๖๖ และ ปี ๒๕๖๗ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๘
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. ๒๕๗๐

จากตารางที่ ๒๗ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จังหวัดนครนายก มีปริมาณผลผลิตไข่ไก่ทั้งสิ้น จำนวน ๒,๕๒๗.๓๓ ล้านฟอง ซึ่งมีผลผลิตเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ประมาณร้อยละ ๕๕.๒๕ เนื่องจากมีการเลี้ยงไก่ไข่เพิ่มขึ้นในอำเภอเมืองนครนายก และอำเภอบ้านนา โดยอำเภอที่มีปริมาณผลผลิตไข่ไก่มากที่สุด คืออำเภอบ้านนา ซึ่งมีการเลี้ยงไก่ไข่ จำนวน ๘,๑๐๓,๙๒๕ ตัว ผลิตไข่ไก่ จำนวน ๒,๔๕๕.๔๙ ล้านฟอง

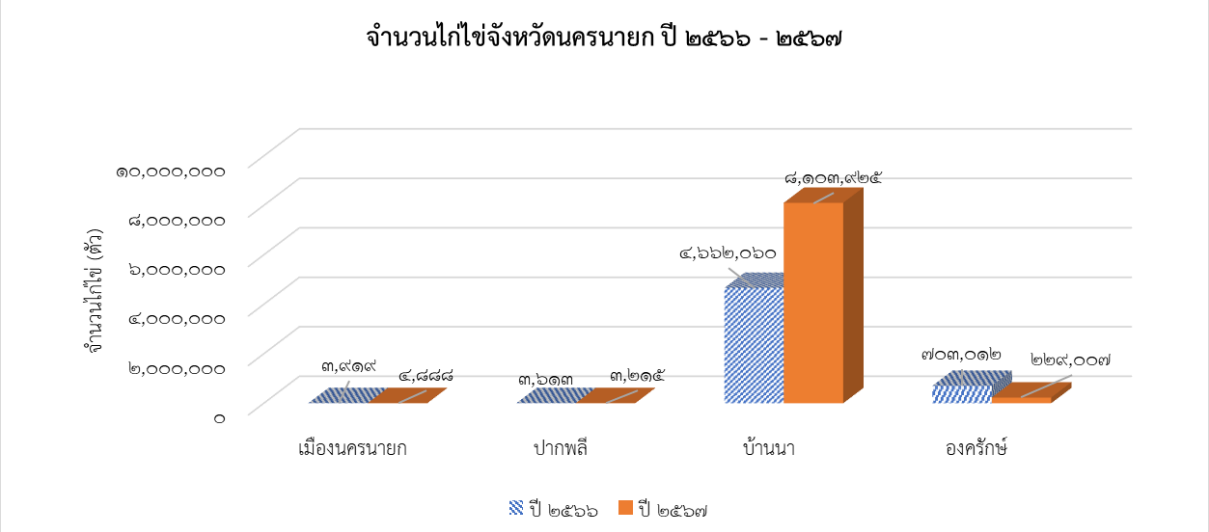

ตารางที่ ๒๘ ไก่เนื้อจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

อำเภอ	จำนวน เกษตรกร (ราย)		จำนวนสัตว์ (ตัว)		ผลผลิต (ตัว) / จำนวนสัตว์ เคลื่อนเข้าโรงฆ่ารวม		มูลค่า (ล้านบาท)	
	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗
เมืองนครนายก	๒๗	๒๙	๓๘๓,๑๖๖	๓๒๘,๖๒๕	๑,๙๑๕,๘๓๐	๑,๖๔๓,๑๒๕	๑๑๔.๙๕	๑๐๒.๙๐
ปากพลี	๑๙	๑๗	๔๐๔,๒๗๒	๔๐๐,๕๓๔	๒,๐๒๑,๓๖๐	๒,๐๐๒,๖๗๐	๑๒๑.๒๘	๑๒๕.๔๒
บ้านนา	๒๔๑	๒๑๕	๑,๓๓๙,๗๗๔	๑,๕๐๒,๕๔๗	๖,๖๙๘,๘๗๐	๗,๕๑๒,๗๓๕	๔๐๑.๙๓	๔๗๐.๔๙
องครักษ์	๔	๕	๒๕๔,๐๐๐	๓๙๕,๕๐๐	๑,๒๗๐,๐๐๐	๑,๙๗๗,๕๐๐	๗๖.๒๐	๑๒๓.๘๔
รวม	**๒๙๑**	**๒๖๖**	**๒,๓๘๑,๒๑๒**	**๒,๖๒๗,๒๐๖**	**๑๑,๙๐๖,๐๖๐**	**๑๓,๑๓๖,๐๓๐**	**๗๑๔.๓๖**	**๘๒๒.๖๔**

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครนายก อ้างอิงข้อมูลปฏิทินสินค้าเกษตร
ปีการผลิต ๒๕๖๖ และ ปี ๒๕๖๗ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๘
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. ๒๕๗๐

จากตารางที่ ๒๘ พบว่า ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จังหวัดนครนายก มีปริมาณผลผลิตไก่เนื้อทั้งสิ้น จำนวน ๑๓,๑๓๖,๐๓๐ ตัว คิดเป็นมูลค่า ๘๒๒.๖๔ ล้านบาท โดยอำเภอบ้านนา มีปริมาณผลผลิตไก่เนื้อมากที่สุด คือ ๗,๕๑๒,๗๓๕ ตัว

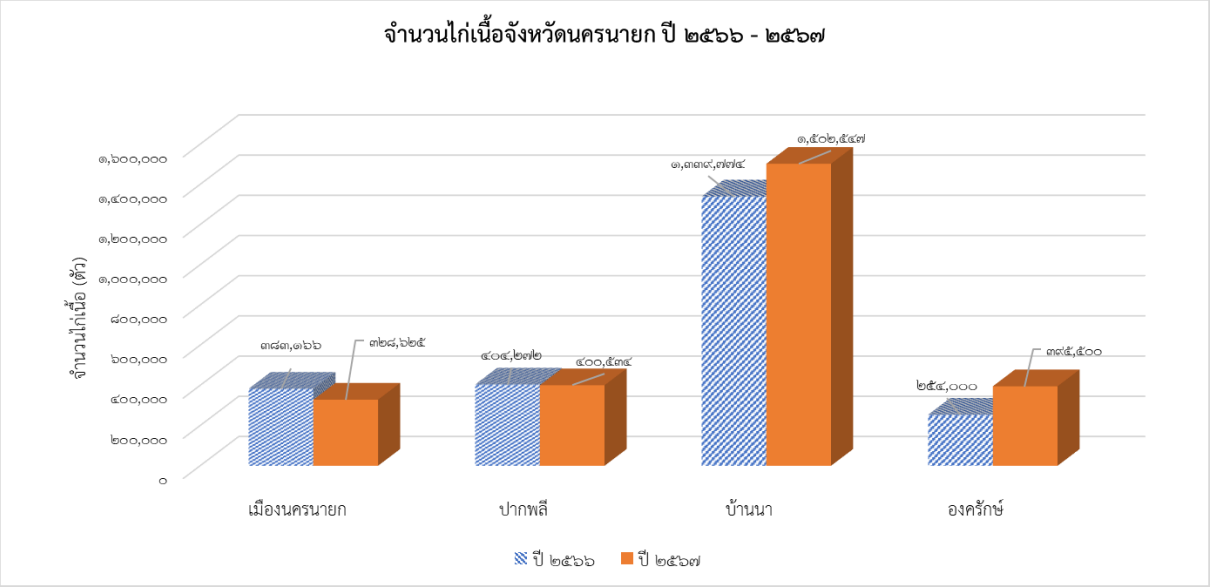

ตารางที่ ๒๙ สุกรจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

อำเภอ	จำนวน เกษตรกร (ราย)		จำนวนสัตว์ (ตัว)		ปริมาณผลผลิต (ตัว)		มูลค่า (ล้านบาท)	
	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗
เมืองนครนายก	๑๓	๑๒	๑๔,๙๐๒	๒๓,๑๑๐	๓๑,๑๔๕	๔๘,๓๐๐	๑๙๙.๐๒	๓๐๙.๗๒
ปากพลี	๗	๒	๑,๒๐๐	๓๐๐	๒,๕๐๘	๖๒๗	๑๖.๐๓	๔.๐๒
บ้านนา	๑๘	๒๒	๔๒,๒๒๓	๔๓,๐๙๓	๘๘,๒๔๖	๙๐,๐๖๔	๕๖๓.๘๙	๕๗๗.๕๔
องครักษ์	๑	๑	๓	๑,๖๐๐	๖	๓,๓๔๔	๐.๐๔	๒๑.๔๔
รวม	**๓๙**	**๓๗**	**๕๘,๓๒๘**	**๖๘,๑๐๓**	**๑๒๑,๙๐๕**	**๑๔๒,๓๓๕**	**๗๗๘.๙๘**	**๙๑๒.๗๒**

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครนายก อ้างอิงข้อมูลปฏิทินสินค้าเกษตร
ปีการผลิต ๒๕๖๕ และ ปี ๒๕๖๖ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๗
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. ๒๕๖๙

จากตารางที่ ๒๙ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จังหวัดนครนายกมีปริมาณผลผลิตสุกรทั้งสิ้น จำนวน ๑๔๒,๓๓๕ ตัว ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ร้อยละ ๑๖.๗๖ เนื่องจากมีการเลี้ยงสุกรเพิ่มขึ้นในพื้นที่อำเภอเมืองนครนายก อำเภอบ้านนา และอำเภอองครักษ์ สร้างมูลค่าให้แก่เกษตรกร ประมาณ ๙๑๒.๗๒ ล้านบาท

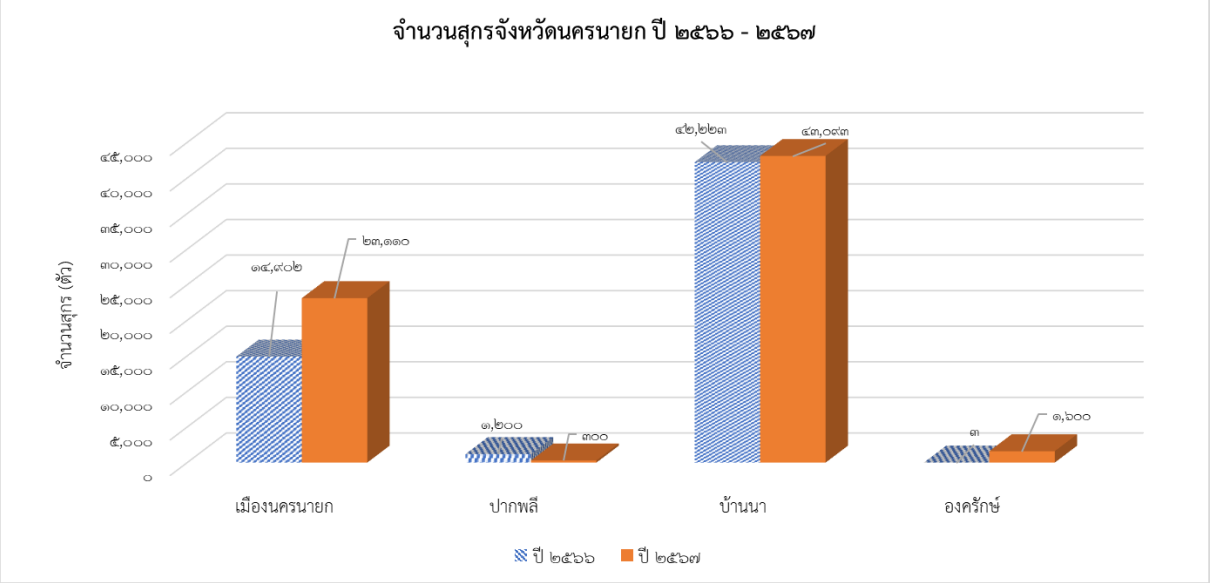

ตารางที่ ๓๐ กระบือจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๖๗

อำเภอ	จำนวน เกษตรกร (ราย)		จำนวนสัตว์ (ตัว)		ปริมาณผลผลิต (ตัว)		มูลค่า (ล้านบาท)	
	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗	ปี ๒๕๖๖	ปี ๒๕๖๗
เมืองนครนายก	๔๘๖	๔๙๗	๔,๐๐๐	๔,๐๖๒	๖๐๐	๖๐๙	๒๗.๙๑	๒๖.๗๓
ปากพลี	๑๐๗	๑๑๗	๘๗๖	๙๘๕	๑๓๑	๑๔๘	๖.๑๑	๖.๔๘
บ้านนา	๔๐๑	๔๑๑	๗,๕๑๔	๗,๖๐๑	๑,๑๒๗	๑,๑๔๐	๕๒.๔๒	๕๐.๐๑
องครักษ์	๖๕	๗๓	๑,๐๗๐	๑,๑๔๙	๑๖๑	๑๗๒	๗.๔๖	๗.๕๖
รวม	**๑,๐๕๙**	**๑,๐๙๘**	**๑๓,๔๖๐**	**๑๓,๗๙๗**	**๒,๐๑๙**	**๒,๐๗๐**	**๙๓.๙๐**	**๙๐.๗๘**

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครนายก อ้างอิงข้อมูลปฏิทินสินค้าเกษตร
ปีการผลิต ๒๕๖๖ และ ปี ๒๕๖๗ ข้อมูล ณ เดือน พฤษภาคม ๒๕๖๘
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. ๒๕๗๐

จากตารางที่ ๓๐ ปี พ.ศ. ๒๕๖๗ จังหวัดนครนายกมีการเลี้ยงกระบือทั้งสิ้น จำนวน ๑๓,๗๙๗ ตัว โดยอำเภอที่มีการเลี้ยงกระบือมากที่สุด คือ อำเภอบ้านนา จำนวน ๗,๖๐๑ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๕๕ ของปริมาณการเลี้ยงกระบือทั้งจังหวัดนครนายก รองลงมาได้แก่ อำเภอเมืองนครนายก อำเภอองครักษ์ และอำเภอปากพลี ตามลำดับ

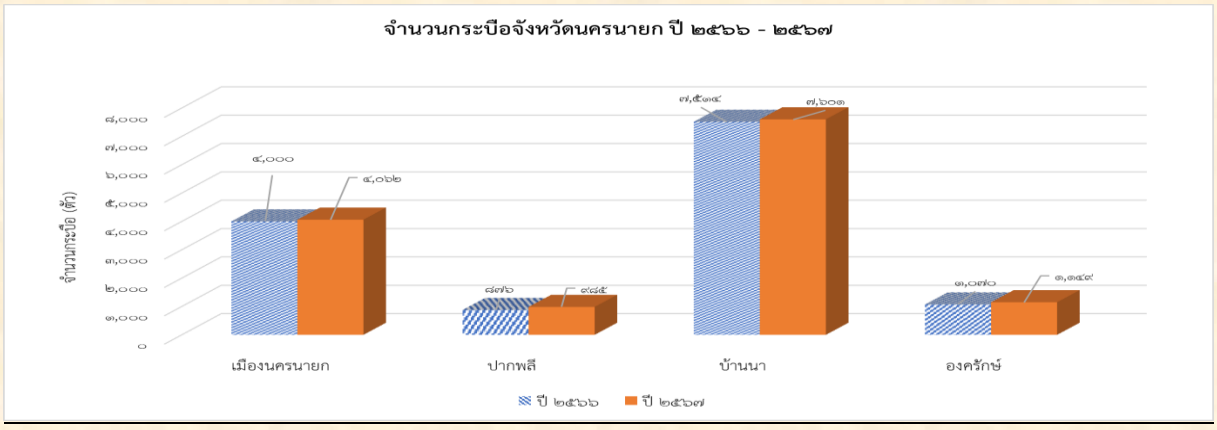

สถานที่ดำเนินกิจการด้านปศุสัตว์ที่สามารถเสริมสร้างเศรษฐกิจในจังหวัดนครนายก

๑) โรงงานผลิตอาหารสัตว์ จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ บริษัทฟาร์มจงเจริญ จำกัด ตำบลอาษา อำเภอบ้านนา

๒) ร้านขายอาหารสัตว์ จำนวน ๑๕๙ ร้าน ได้แก่ ในพื้นที่อำเภอเมืองนครนายก ๗๕ ร้าน อำเภอปากพลี ๖ ร้าน อำเภอบ้านนา ๔๘ ร้าน และอำเภอองครักษ์ ๓๐ ร้าน

๓) โรงฆ่าสัตว์ จำนวน ๑๖ แห่ง ได้แก่ โรงฆ่าสุกร ๕ แห่ง และโรงฆ่าสัตว์ปีก ๑๑ แห่ง จำแนกตามพื้นที่อำเภอเมืองนครนายก ๔ แห่ง อำเภอปากพลี ๒ แห่ง อำเภอบ้านนา ๙ แห่ง และอำเภอองครักษ์ ๑ แห่ง

๔) ร้านค้าจำหน่ายสินค้าปศุสัตว์ที่ผ่านการรับรองมาตรฐานปศุสัตว์ OK จำนวน ๒๙ แห่ง ได้แก่ ร้านค้าเนื้อสัตว์ ๑๔ แห่ง และร้านค้าไข่ ๑๕ แห่ง จำแนกตามพื้นที่อำเภอเมืองนครนายก ๑๗ แห่ง อำเภอบ้านนา ๔ แห่ง และอำเภอองครักษ์ ๘ แห่ง

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ข้อมูล ณ เดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒.๔.๓ ด้านการประมงของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๗

การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จังหวัดนครนายก มีเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน ๔,๐๕๔ ราย มีจำนวนเนื้อที่เลี้ยง ๕๑,๑๓๑.๗๖ ไร่ สัตว์น้ำที่สำคัญของจังหวัดนครนายก ได้แก่ ปลานิล ปลาดุกอุยเทศ ปลาดุกรัสเซีย ปลายี่สกเทศ ปลาตะเพียน ,กุ้งขาวแวนนาไม กุ้งก้ามกราม และลูกพันธุ์ปลาดุก โดยแยกเป็นลูกพันธุ์ปลาดุก ๓๐๗ ราย ปลาดุก ๕๐๕ ราย ปลานิล ๒,๔๒๓ ราย กุ้งก้ามกราม ๑๓๒ ราย กุ้งขาวแวนนาไม ๖๘๗ ราย มีผลผลิต ๑๓,๓๑๖.๙๑ ตัน

ตารางที่ ๓๑ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปี ๒๕๖๗

ชนิดสัตว์น้ำ	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิตในปีปัจจุบัน (ตัน)	ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	มูลค่าสินค้า (ล้านบาท)
ลูกพันธุ์ปลาดุก	๓๐๗	๒,๘๘๗.๐๐	๑,๒๒๘.๐๑(ล้านตัว)	๐.๕๐ บาท/ตัว	๕๑๕.๗๐
ปลาดุก	๕๐๕	๒,๖๐๗.๐๗	๓,๑๒๕.๐๐	๓๐	๙๓.๗๕
ปลานิล	๒,๔๒๓	๓๒,๑๘๐.๗๒	๗,๔๗๒.๒๕	๒๕	๑๘๖.๘๑
กุ้งก้ามกราม	๑๓๒	๑,๔๐๔.๙๒	๓๙๖.๐๐	๒๐๐	๗๙.๒๐
กุ้งขาวแวนนาไม	๖๘๗	๑๒,๐๕๒.๐๕	๒,๓๒๓.๖๖	๑๐๐	๒๓๒.๓๗
รวม	๔,๐๕๔	๕๑,๑๓๑.๗๖	๑๓,๓๑๖.๙๑		๑,๑๐๗.๘๒

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

ตารางที่ ๓๒ ลูกพันธุ์ปลาดุก ปี ๒๕๖๖-๒๕๖๗

อำเภอ	ปี ๒๕๖๖				ปี ๒๕๖๗			
	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิตปีปัจจุบัน (ล้านตัว)	ราคา (เฉลี่ย)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิตปีปัจจุบัน (ตัน)	ราคา (เฉลี่ย)
เมืองนครนายก	๒๒๙	๒,๒๘๖.๓๑	๙๘๔.๕๗	๐.๕๐ (บาท/ตัว ๔ ซ.ม.)	๒๒๙	๒,๒๘๖.๓๑	๙๘๔.๕๗	๐.๕๐ (บาท/ตัว ๔ ซ.ม.)
บ้านนา	๒	๑.๐๐	๔๐.๑๐	๐.๕๐ (บาท/ตัว ๔ ซ.ม.)	๒	๑.๐๐	๔๐.๑๐	๐.๕๐ (บาท/ตัว ๔ ซ.ม.)
องครักษ์	๑๐	๔๘.๐๐	๗.๗๗	๐.๕๐ (บาท/ตัว ๔ ซ.ม.)	๑๐	๔๘.๐๐	๗.๗๗	๐.๕๐ (บาท/ตัว ๔ ซ.ม.)
ปากพลี	๖๖	๕๕๒.๐๐	๑๙๕.๕๗	๐.๕๐ (บาท/ตัว ๔ ซ.ม.)	๖๖	๕๕๒.๐๐	๑๙๕.๕๗	๐.๕๐ (บาท/ตัว ๔ ซ.ม.)
รวม	๓๐๗	๒,๘๘๗.๓๑	๑,๒๒๘.๐๑	๐	๓๐๗	๒๘๘๗.๓๑	๑๒๒๘.๐๑	๐

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครนายก อ้างอิงข้อมูลปฏิทินสินค้าเกษตร
ปีการผลิต ๒๕๖๖ และ ปี ๒๕๖๗ ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๗
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ.๒๕๖๙

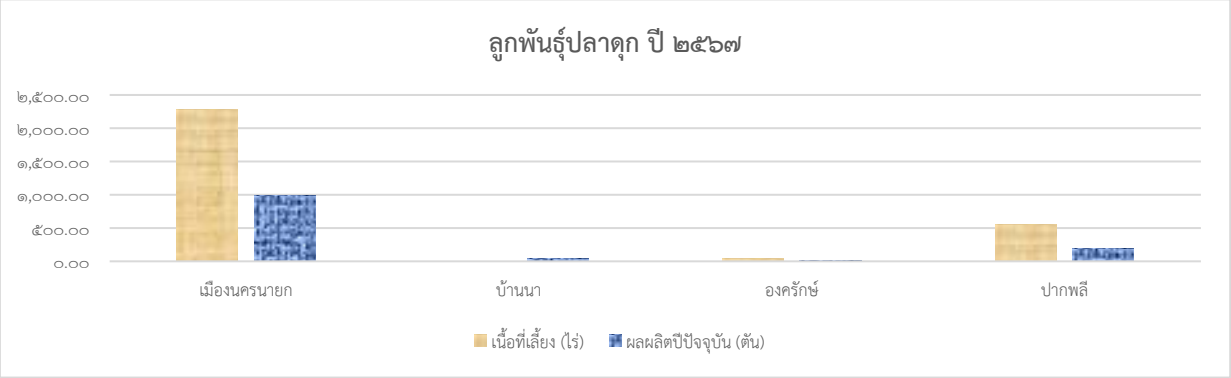

ตารางที่ ๓๓ ปลาดุก ปี ๒๕๖๖-๒๕๖๗

อำเภอ	ปี ๒๕๖๖				ปี ๒๕๖๗			
	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิตปีปัจจุบัน (ตัน)	ราคา (เฉลี่ย)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิตปีปัจจุบัน (ตัน)	ราคา (เฉลี่ย)
เมืองนครนายก	๒๒๖	๑,๓๕๖.๑๗	๒,๑๓๕.๐๐	๓๐	๒๒๖	๑,๓๕๖.๑๗	๒,๑๒๐.๐๐	๓๐
บ้านนา	๗๑	๑๘๔.๗๓	๓๒๐.๐๐	๓๐	๗๑	๑๘๔.๗๓	๓๑๔.๐๐	๓๐
องครักษ์	๙๒	๔๑๐.๙๓	๒๔๐.๐๐	๓๐	๙๒	๔๑๐.๙๓	๒๓๘.๐๐	๓๐
ปากพลี	๑๑๖	๖๕๕.๒๔	๔๓๐.๐๐	๓๐	๑๑๖	๖๕๕.๒๔	๔๑๖.๐๐	๓๐
รวม	๕๐๕	๒,๖๐๗.๐๗	๓,๑๒๕.๐๐		๕๐๕	๒,๖๐๗.๐๗	๓,๐๘๘.๐๐	

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครนายก อ้างอิงข้อมูลปฏิทินสินค้าเกษตร
ปีการผลิต ๒๕๖๖ และ ปี ๒๕๖๗ ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๗
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ.๒๕๖๙

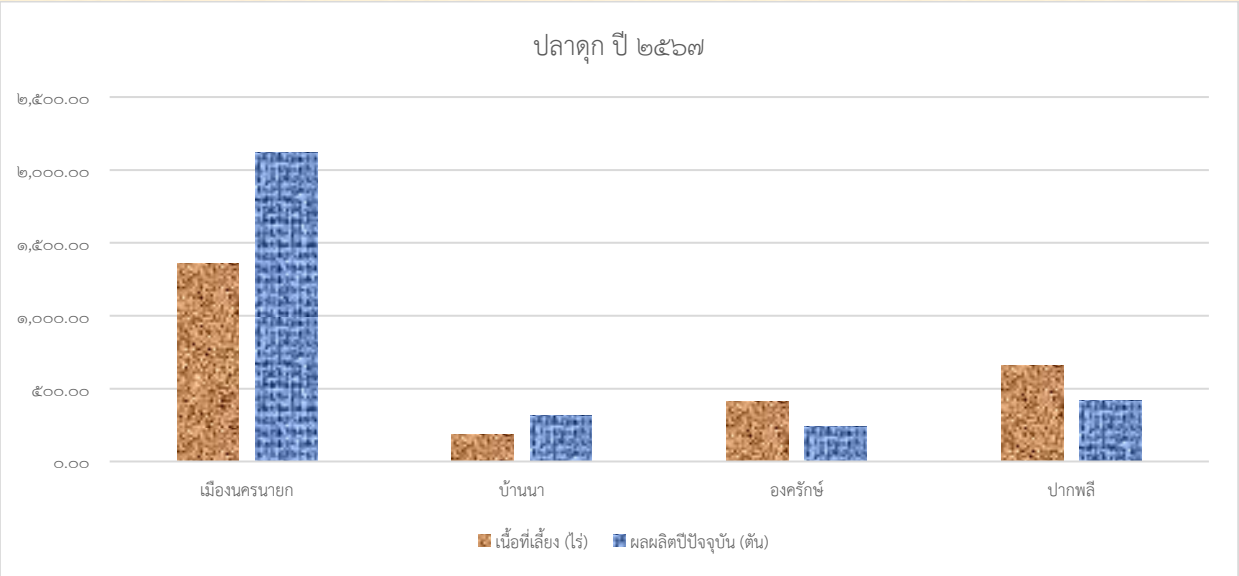

ตารางที่ ๓๔ ปลานิล ปี ๒๕๖๖-๒๕๖๗

อำเภอ	ปี ๒๕๖๖				ปี ๒๕๖๗			
	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิตปีปัจจุบัน (ตัน)	ราคา (เฉลี่ย)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิตปีปัจจุบัน (ตัน)	ราคา (เฉลี่ย)
เมืองนครนายก	๙๔๒	๘,๖๔๖.๓๓	๒,๔๖๕.๗๕	๒๕	๙๔๒	๘,๖๔๖.๓๓	๒,๖๑๕.๐๐	๒๕
บ้านนา	๒๓๒	๓,๐๖๗.๒๖	๗๖๘.๗๕	๒๕	๒๓๒	๓,๐๖๗.๒๖	๗๕๒.๐๐	๒๕
องครักษ์	๙๘๒	๑๗,๑๙๓.๗๕	๓,๔๙๘.๐๖	๒๕	๙๘๒	๑๗,๑๙๓.๗๕	๓,๔๘๐.๐๐	๒๕
ปากพลี	๒๖๗	๓,๒๗๓.๓๘	๕๙๐.๔๔	๒๕	๒๖๗	๓,๒๗๓.๓๘	๕๗๐.๐๐	๒๕
รวม	๒,๔๒๓	๓๒,๑๘๐.๗๒	๗,๓๒๓.๐๐		๒,๔๒๓	๓๒๑๘๐.๗๒	๗,๔๑๗.๐๐	

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครนายก อ้างอิงข้อมูลปฏิทินสินค้าเกษตร
ปีการผลิต ๒๕๖๖ และ ปี ๒๕๖๗ ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๗
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ.๒๕๖๙

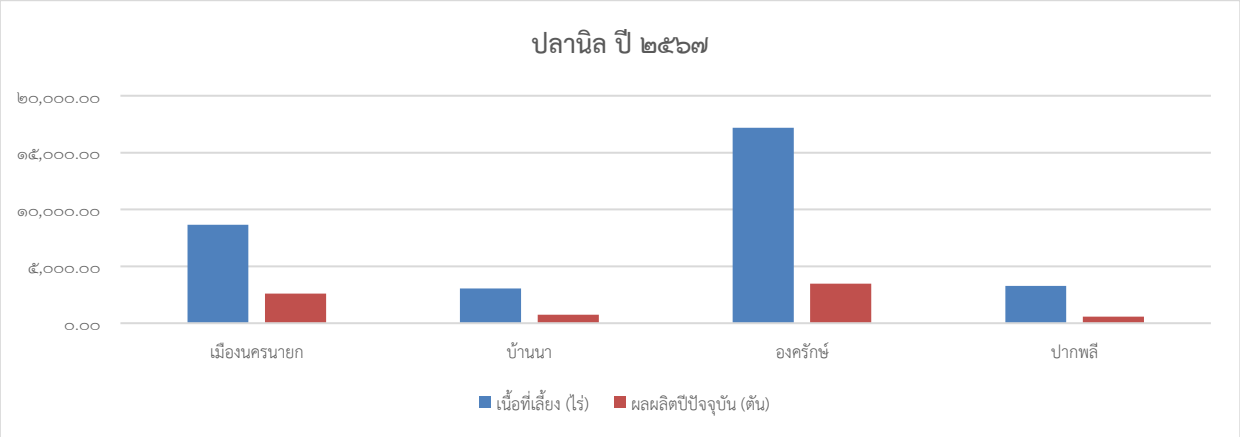

ตารางที่ ๓๕ กุ้งก้ามกราม ปี ๒๕๖๖-๒๕๖๗

อำเภอ	ปี ๒๕๖๖				ปี ๒๕๖๗			
	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิตปีปัจจุบัน (ตัน)	ราคา (เฉลี่ย)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิตปีปัจจุบัน (ตัน)	ราคา (เฉลี่ย)
เมืองนครนายก	๕๑	๔๒๖.๓๔	๑๒๐.๐๐	๑๓๐	๕๑	๔๒๖.๓๔	๑๒๓.๐๐	๑๕๐
บ้านนา	๑๐	๑๔๔.๓๘	๔๑.๕๐	๑๓๐	๑๐	๑๔๔.๓๘	๔๐.๐๐	๑๕๐
องครักษ์	๕๕	๖๗๓.๓๗	๑๙๐.๐๐	๑๓๐	๕๕	๖๗๓.๓๗	๑๘๖.๕๐	๑๕๐
ปากพลี	๑๖	๑๖๐.๘๒	๔๓.๐๐	๑๓๐	๑๖	๑๖๐.๘๒	๔๒.๕๐	๑๕๐
รวม	๑๓๒	๑,๔๐๔.๙๒	๓๙๔.๕๐		๑๓๒	๑,๔๐๔.๙๒	๓๙๒.๐๐	

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครนายก อ้างอิงข้อมูลปฏิทินสินค้าเกษตร
ปีการผลิต ๒๕๖๖ และ ปี ๒๕๖๗ ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๗
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ.๒๕๖๙

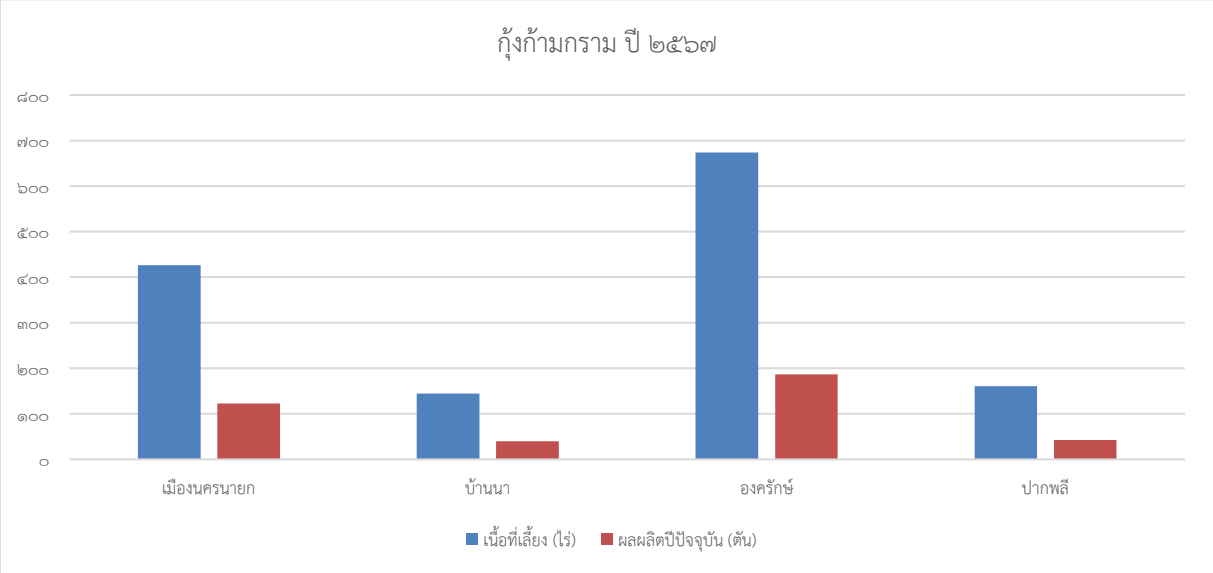

ตารางที่ ๓๖ กุ้งขาวแวนนาไม ปี ๒๕๖๖-๒๕๖๗

อำเภอ	ปี ๒๕๖๖				ปี ๒๕๖๗			
	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิตปีปัจจุบัน (ตัน)	ราคา (เฉลี่ย)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	ผลผลิตปีปัจจุบัน (ตัน)	ราคา (เฉลี่ย)
เมืองนครนายก	๒๒๓	๓,๕๖๐.๔๐	๗๕๖.๗๗	๑๐๐ (๑๐๐ ตัว/กก.)	๒๒๓	๓,๕๖๐.๔๐	๗๓๐.๐๐	๑๐๐ (๑๐๐ ตัว/กก.)
บ้านนา	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐	๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐
องครักษ์	๔๒๖	๘,๐๑๑.๑๕	๑,๔๑๘.๗๙	๑๐๑ (๑๐๐ ตัว/กก.)	๔๒๖	๘,๐๑๑.๑๕	๑,๓๖๐.๐๐	๑๐๐ (๑๐๐ ตัว/กก.)
ปากพลี	๓๘	๔๘๐.๕๐	๑๔๘.๑๐	๑๐๒ (๑๐๐ ตัว/กก.)	๓๘	๔๘๐.๕๐	๑๔๐.๐๐	๑๐๐ (๑๐๐ ตัว/กก.)
รวม	๖๘๗	๑๒,๐๕๒.๐๕	๒,๓๒๓.๖๖		๖๘๗	๑๒,๐๕๒.๐๕	๒,๒๓๐.๐๐	

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครนายก อ้างอิงข้อมูลปฏิทินสินค้าเกษตร
ปีการผลิต ๒๕๖๖ และ ปี ๒๕๖๗ ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๗
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ.๒๕๖๙

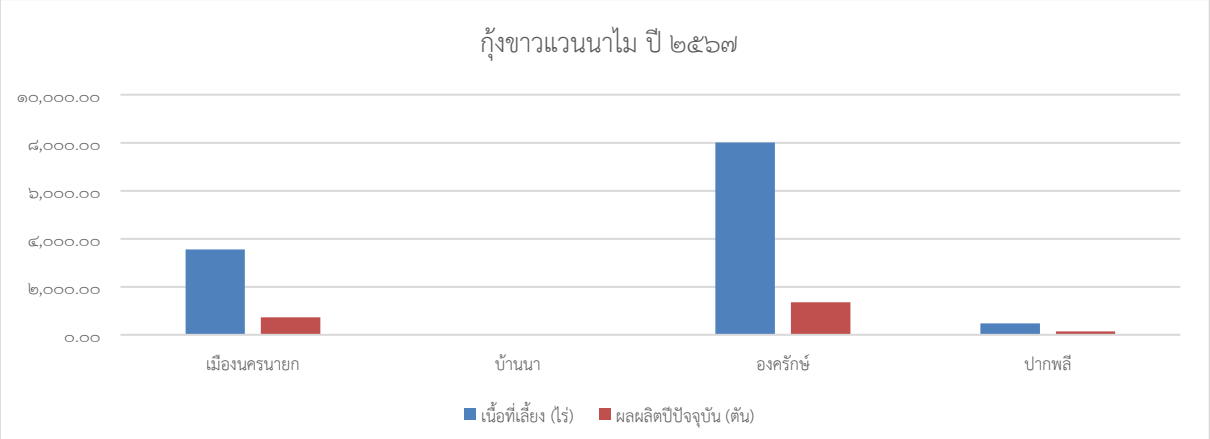

ตารางที่ ๓๗ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ สัตว์น้ำอื่นๆ ที่ไม่ใช่ปลาน้ำจืด

อำเภอ	ปลากะพงขาว		ปลาสวยงาม		ปูน้ำจืด ปูนา	
	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)	จำนวนเกษตรกร (ราย)	เนื้อที่เลี้ยง (ไร่)
เมืองนครนายก	๐	๐.๐๐	๓	๒.๕	๐	๐
บ้านนา	๐	๐.๐๐	๐	๐	๑	๐.๒๕
องครักษ์	๒	๘.๐๙	๑	๑	๐	๐
ปากพลี	๐	๐.๐๐	๐	๐	๑	๐.๒๕
รวม	**๒**	**๘.๐๙**	**๔**	**๓.๕**	**๒**	**๐.๕**

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครนายก อ้างอิงข้อมูลปฏิทินสินค้าเกษตร
ปีการผลิต ๒๕๖๖ และ ปี ๒๕๖๗ ข้อมูล ณ มิถุนายน ๒๕๖๗
แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก (พ.ศ.๒๕๖๖-๒๕๗๐) ฉบับทบทวน ปี พ.ศ.๒๕๖๙

๒.๔.๔ ข้อมูลสินค้าเกษตรที่ได้รับรองสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ตารางที่ ๓๘ ข้อมูลสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกรผู้ขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ GI	จำนวนเกษตรกรผู้ขออนุญาตใช้ตราสัญลักษณ์ GI (รายใหม่)
มะยงชิด	๑๓๔	๘๗
อำเภอเมืองนครนายก	๔๓	๒๗
อำเภอบ้านนา	-	๑
อำเภอปากพลี		
รวม	๑๗๗	๑๑๕
มะปรางหวาน		
อำเภอเมืองนครนายก	๕	๓๑
อำเภอบ้านนา	๔	๓
อำเภอปากพลี	-	-
รวม	๙	๓๔
รวมทั้งหมด	๑๘๖	๑๔๙

ข้อมูล ณ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘
ที่มา สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๘ :พันธุ์มะยงชิด : ทูลเกล้า /บางขุนนนท์/ท่าด่าน/ชิดสาริกา/ทูลถวาย/ชิดส่า และ พันธุ์มะปรางหวาน : ทองนพรัตน์/หวานไข่ทอง/ท่าอิฐ/หวานทองประมูลพรหมณี

(ผลผลิตมะยงชิด ๒๒๖ ก.ก./ไร่ มะปรางหวาน ๑๖๐ ก.ก./ไร่)

๒.๔.๕ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรจังหวัดนครนายก

ตารางที่ ๓๙ ข้อมูลมาตรฐานสินค้าเกษตรจังหวัดนครนายก

มาตรฐาน/ชนิดสินค้า	จำนวนเกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)	ปริมาณผลผลิต (ตัน,ฟอง/ปี)
๑. GAP			
๑) GAP ข้าว	๓๖	๗๖๘	๕๐๐
๒) GAP พืช (พืชผัก/ไม้ผล)	๓๓๓	๑,๔๒๐.๐๐	
๓) GAP ปลานิล	๔๕	๑,๙๕๒	
๔) GAP กุ้งทะเล	๖๖	๑,๑๓๒.๕๐	
๕) GAP ปลาดุก	๕๓	๘๒๐.๗๕	
๖) GAP ปลาอื่นๆ	๑๒๒	๒,๙๑๕.๘๕	
๗) GAP กุ้งก้ามกราม	๓	๙	
๘) GAP มกษ.๗๔๓๖-๒๕๖๓	๘	๑๗๘	
รวม	**๗๓๙**	**๑๑,๑๔๘**	
๒. เกษตรอินทรีย์			
๑) พืชอินทรีย์ (พืชผัก/ไม้ผล)	๕	๘๔.๒๕	
๒) ข้าวอินทรีย์ (กลุ่ม)	๒๓	๑๙๗	๖๔.๕
๓) ข้าวอินทรีย์ (รายเดี่ยว)	-	-	-
๔) ปศุสัตว์อินทรีย์ (ไก่ไข่)	๒	๑๑	
๕) ประมงอินทรีย์ (ปลานิล)	๕	๑๐.๒๕	
รวม	**๗๔**	**๗๗๙.๒๕**	
๓. เกษตรปลอดภัย PGS (ไม้ผล)	**๒๕**	**๓๐๓**	
รวมทั้งสิ้น	**๘๓๘**	**๑๒,๒๓๐.๒๕**	

ที่มา : ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวนครนายก, ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรปทุมธานี, สำนักงานประมงจังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ข้อมูล ณ วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

๒.๔.๖ สินค้า OTOP ของจังหวัดนครนายก

ตารางที่ ๔๐ สินค้า OTOP ๑๐ อันดับแรกของจังหวัดนครนายก

ที่	สินค้า	กลุ่มเกษตรกรที่ผลิต	จำนวนสมาชิก (ราย)	ที่อยู่กลุ่มฯ	เบอร์โทร
๑	มะยงชิดอบแห้ง	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคุ้มเขาราชสีห์	๒๐	๓๕/๑ ม.๓ ต.สาริกา อ.เมืองนครนายก จ.นครนายก	๐๘๑-๙๒๕-๒๑๑๖
๒	มะดันแช่อิ่ม	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลไม้ตำบลท่าทราย	๒๐	๓๘/๑ ม.๗ ต.ท่าทราย อ.เมืองนครนายก จ.นครนายก	๐๘๘-๒๕๗-๑๔๓๑
๓	น้ำพริกมะดันหมูสับ	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปมะดันตำบลท่าทราย	๑๕	๙๔ ม.๖ ต.ท่าทราย อ.เมืองนครนายก จ.นครนายก	๐๘๑-๗๓๓-๑๗๔๕
๔	ไข่เค็ม ไอดินกลิ่นมะดัน	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มคนใจสู้กู้วิกฤตถนอมอาหาร	๒๐	๓/๑ ม.๕ ต.ท่าทราย อ.เมืองนครนายก จ.นครนายก	๐๖๓-๒๑๘-๓๗๙๐
๕	ข้าวเกรียบเห็ด	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านบางความลุย	๒๐	๒๘/๑ ม.๑ ต.บางอ้อ อ.บ้านนา จ.นครนายก	๐๘๗-๗๘๓-๐๕๘๓
๖	ไดฟูกุ ใส้ธัญพืช	นางมะลิวัลย์ อินทรเศียร (อัญชนา)	๕	๓๒/๓ ม.๑๑ ต.สาริกา อ.เมืองนครนายก จ.นครนายก	๐๘๖-๖๖๔-๘๕๓๘
๗	ซอสพริกไทยดำ	นายพิสิษฐ์ จรัสจารุทัศน์	๕	๑๔๕ ม.๘ ต.อาษา อ.บ้านนา จ.นครนายก	๐๘๖-๓๙๖-๕๒๒๒
๘	ปลาเค็มน้ำมะดันแดดเดียว	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มปลาเค็มน้ำมะดันแดดเดียว	๒๐	๓/๒ม.๕ ต.ท่าทราย อ.เมืองนครนายก จ.นครนายก	๐๙๒-๒๖๔-๒๕๖๖
๙	กล้วยอบซอสผลไม้รวม	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรคุ้มเขาราชสีห์	๒๐	๓๕/๑ ม.๓ ต.สาริกา อ.เมืองนครนายก จ.นครนายก	๐๘๑-๙๒๕-๒๑๑๖
๑๐	น้ำมะดัน	วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปมะดันตำบลท่าทราย	๑๕	๙๔ ม.๖ ต.ท่าทราย อ.เมืองนครนายก จ.นครนายก	๐๘๑-๗๓๓-๑๗๔๕

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๘

๒.๔.๗ การเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัดนครนายก

ตารางที่ ๔๑ ปฏิทินข้อมูลการเพาะปลูกและผลผลิตเก็บเกี่ยวรายเดือนของสินค้าเกษตรของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๗

ที่	ชนิดสินค้า	ผลผลิต (ตัน) ม.ค. ๖๗	ผลผลิต(ตัน) ก.พ. ๖๗	ผลผลิต(ตัน) มี.ค. ๖๗	ผลผลิต(ตัน) เม.ย. ๖๗	ผลผลิต (ตัน) พ.ค. ๖๗	ผลผลิต (ตัน) มิ.ย. ๖๗	ผลผลิต (ตัน) ก.ค. ๖๗
๑	นาปี (ข้าวเจ้า) ม.ค.๖๗ เป็น ผลผลิต(ตัน) ม.ค. ๖๘	๑๐.๔๕	-	-	-	-	-	๘๔๒.๘๒
๒	นาปรัง (ข้าวเจ้า)	๑๒๗.๘๕	๓๗,๔๑๒.๓๓	๓๓,๙๙๓.๙๐	๓๐,๘๑๐.๐๐	๒,๗๑๙.๓๐	-	-
๓	มะยงชิดนครนายก	๙๓.๔๐	๑,๑๖๑.๖๖	๑,๑๖๕.๖๕	๑๕๑.๐๐	-	-	-
๔	มะปรางหวานนครนายก	๒๔.๘๐	๓๐๐.๗๐	๒๖๗.๗๐	๕๕.๘๐	-	-	-
๕	ทุเรียนพันธุ์อื่นๆ	-	-	-	๑๕๗.๐๐	๓๙๗.๔๑	๕๑๕.๗๓	๔๘.๙๐
๖	ส้มโอพันธุ์อื่นๆ	-	-	-	-	-	๒๗.๐๑	๔๘๕.๕๐
๗	มะดัน	-	-	-	-	๓๖๑.๐๐	๔๖๔.๗๘	๓๗๘.๐๐
๘	มังคุด	-	-	-	-	๑๙.๕๐	๖๐.๕๙	๔๒.๗๐
๙	กระท้อน	-	-	-	-	๒๔๑.๒๕	๒๗๑.๔๒	๑๙.๗๓
๑๐	ขนุน	๖๗.๖๗	๑.๒๐	๖๙.๖๗	๙๗.๖๗	๑๐๓.๖๗	๖๗.๖๗	๖๖.๔๗
๑๑	กล้วยหอมทอง	-	๒๖๐.๐๐	-	-	-	-	-
๑๒	มะม่วงน้ำดอกไม้	-	-	-	๒๘.๐๐	๔๒.๕๐	-	-
๑๓	เงาะ	-	-	-	-	๗.๙๐	๑๑.๗๐	๖.๘๐
๑๔	ลองกอง	-	-	-	-	๑.๒๐	๘.๓๐	๑๒.๔๐
๑๕	ลำไยพันธุ์อื่นๆ	-	-	-	-	-	-	๒๓.๐๐
๑๖	ฝรั่ง ฝรั่งกิมจู	๐.๓๖	๐.๓๗	๐.๔๑	๐.๕๓	๐.๖๓	๐.๗๖	๐.๗๖
๑๗	ปาล์มน้ำมัน	๘๖๒.๗๗	๘๖๑.๒๑	๘๔๙.๓๓	๘๑๔.๔๐	๘๙๙.๔๖	๙๔๓.๐๔	๙๕๕.๙๘
๑๘	มะพร้าวน้ำหอม	๒๒๘.๒๐	๒๓๐.๒๐	๒๒๙.๑๐	๒๒๗.๙๐	๒๒๗.๙๐	๒๒๗.๖๐	๒๒๗.๖๐
๑๙	มะพร้าวแก่	๐.๕๗	๐.๕๔	๐.๕๔	๑.๓๗	๒.๗๒	๑.๕๖	๑.๕๒
๒๐	อินทผาลัม	-	-	-	-	-	๑.๐๑	๑.๗๘
๒๑	ชะอม	-	๐.๖๐	๒.๒๐	๒.๑๐	๕.๓๓	๖.๕๔	๖.๔๔
๒๒	เมล่อนญี่ปุ่น	๐.๒๐	๐.๒๐	-	-	๐.๒๐	๐.๒๐	-
๒๓	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รุ่น ๑	-	-	-	-	-	-	-
๒๔	มันสำปะหลังโรงงาน	-	-	-	๑๗๐.๐๐	-	-	-
	รวม	**๑,๔๑๖.๒๗**	**๔๐,๒๒๙.๐๑**	**๓๖,๕๗๘.๕๐**	**๓๒,๕๑๕.๗๗**	**๕,๐๒๙.๙๗**	**๒,๖๐๗.๙๑**	**๓,๑๒๐.๔๐**

ที่	ชนิดสินค้า	ผลผลิต(ตัน) ส.ค. ๖๗	ผลผลิต(ตัน) ก.ย. ๖๗	ผลผลิต(ตัน) ต.ค. ๖๗	ผลผลิต(ตัน) พ.ย. ๖๗	ผลผลิต(ตัน) ธ.ค. ๖๗	รวม
๑	นาปี (ข้าวเจ้า) ม.ค.๖๗ เป็น ผลผลิต(ตัน) ม.ค. ๖๘	๑๖,๙๒๓.๙๐	๕๔,๗๓๑.๕๑	๓๒,๐๓๑.๘๓	๔๐,๒๒๑.๕๑	๕๖,๑๕๘.๓๘	๒๐๐,๙๒๐.๔๑
๒	นาปรัง (ข้าวเจ้า)	-	-	-	-	-	๑๐๕,๐๖๓.๓๘
๓	มะยงชิดนครนายก	-	-	-	-	-	๒,๕๗๑.๗๑
๔	มะปรางหวาน นครนายก	-	-	-	-	-	๖๔๙.๐๐
๕	ทุเรียนพันธุ์อื่นๆ	๒.๐๐	-	-	-	-	๑,๑๒๑.๐๔
๖	ส้มโอพันธุ์อื่นๆ	๘๘๖.๓๔	๖๑๒.๙๐	-	-	-	๒,๐๑๑.๗๕
๗	มะดัน	๔๑๑.๙๐	๒๒.๗๐	๐.๕๐	๐.๕๐	-	๑,๖๓๙.๓๘
๘	มังคุด	-	-	-	-	-	๑๒๒.๗๙
๙	กระท้อน	๕.๙๐	-	-	-	-	๕๓๘.๓๐
๑๐	ขนุน	๖๗.๖๗	-	๕.๐๐	๕.๐๐	๕.๐๐	๕๕๖.๖๙
๑๑	กล้วยหอมทอง	๒๖๐.๐๐	-	-	-	-	๕๒๐.๐๐
๑๒	มะม่วงน้ำดอกไม้	-	-	-	-	-	๗๐.๕๐
๑๓	เงาะ	-	-	-	-	-	๒๖.๔๐
๑๔	ลองกอง	๖.๓๘	๑.๐๐	-	-	-	๒๙.๒๘
๑๕	ลำไยพันธุ์อื่นๆ	๒๐.๐๐	-	-	-	-	๔๓.๐๐
๑๖	ฝรั่ง ฝรั่งกิมจู	๐.๕๒	๐.๓๘	๐.๓๗	๓.๓๗	๗.๓๗	๑๕.๘๓
๑๗	ปาล์มน้ำมัน	๙๖๒.๑๑	๙๕๒.๗๕	๙๔๑.๙๕	๘๙๘.๖๒	๘๖๕.๒๒	๑๐,๘๐๖.๘๔
๑๘	มะพร้าวน้ำหอม	๒๒๗.๕๐	๒๒๗.๕๐	๒๒๗.๕๐	๒๒๖.๓๐	๒๒๕.๓๐	๒,๗๓๒.๖๐
๑๙	มะพร้าวแก่	๑.๕๓	๑.๕๑	๐.๔๙	๐.๔๙	๐.๔๙	๑๓.๓๓
๒๐	อินทผาลัม	๑.๖๘	๑.๓๐	-	-	-	๕.๗๗
๒๑	ชะอม	๖.๐๓	๒.๖๒	๒.๔๒	๐.๕๒	-	๓๔.๘๐
๒๒	เมล่อนญี่ปุ่น	-	-	๐.๔๐	๐.๔๐	๐.๔๐	๒.๐๐
๒๓	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รุ่น ๑	-	-	๒๙๑.๐๐	-	-	๒๙๑.๐๐
๒๔	มันสำปะหลังโรงงาน	-	-	-	-	-	๑๗๐.๐๐
	รวม	**๑๙,๗๘๓.๔๖**	**๕๖,๕๕๔.๑๗**	**๓๓,๕๐๑.๔๖**	**๔๑,๓๕๖.๗๑**	**๕๗,๒๖๒.๑๖**	

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก อ้างอิงข้อมูลปฏิทินสินค้าเกษตร ปีการผลิต ๒๕๖๕ ปีการผลิต ๒๕๖๖ และ ปี ๒๕๖๕ ข้อมูล ณ ธันวาคม ๒๕๖๗

ตารางที่ ๔๒ ข้อมูลผลผลิตด้านประมง ปี ๒๕๖๗

ที่	ชนิดสินค้า	ผลผลิต (ตัน) ม.ค.๖๗	ผลผลิต (ตัน) ก.พ.๖๗	ผลผลิต (ตัน) มี.ค.๖๗	ผลผลิต (ตัน) เม.ย.๖๗	ผลผลิต (ตัน) พ.ค.๖๗	ผลผลิต (ตัน) มิ.ย.๖๗	ผลผลิต (ตัน) ก.ค. ๖๗
๑	ปลานิล	๔๗๙.๕	๕๕๑.๖๑	๖๓๘.๕๙	๖๘๕.๐๑	๘๐๔.๔	๘๘๒.๙๙	๘๙๔.๖๘
๒	ปลาดุก	๑๖๘.๓	๑๘๙.๗	๒๐๒.๙๘	๒๑๗.๗๕	๒๔๑.๓	๒๗๒.๓๕	๒๙๐.๕
๓	กุ้งแวนนาไม	๑๐๒.๕๒	๑๑๙.๗	๑๔๒.๕๕	๑๖๔.๓๓	๑๙๑.๓๘	๒๒๙.๔	๒๕๘.๙๕
๔	กุ้งก้ามกราม	๐	๐	๐	๓	๑๐.๕	๑๖.๑๕	๒๖.๑๓
	รวม	**๗๕๐.๓๒**	**๘๖๑.๐๑**	**๙๘๔.๑๒**	**๑,๐๗๐.๑**	**๑,๒๔๗.๖**	**๑๔๐๐.๙**	**๑,๔๗๐.๓**

ที่	ชนิดสินค้า	ผลผลิต(ตัน) ส.ค.๖๗	ผลผลิต(ตัน) ก.ย.๖๗	ผลผลิต(ตัน) ต.ค.๖๗	ผลผลิต(ตัน) พ.ย.๖๗	ผลผลิต(ตัน) ธ.ค.๖๗	รวม
๑	ปลานิล	๙๐๑.๕	๙๑๘.๗	๗๙๕.๗๕	๗๑๑.๐๓	๕๒๐	๘,๗๘๓.๘
๒	ปลาดุก	๒๗๘.๓	๒๖๗.๕	๒๓๘.๐๒	๒๑๔	๑๘๔	๒,๗๖๔.๗
๓	กุ้งแวนนาไม	๒๙๕.๙	๓๑๔.๔๔	๒๖๑.๕๖	๑๙๐.๕๗	๑๑๒.๕	๒,๓๘๓.๘
๔	กุ้งก้ามกราม	๒๖.๓๓	๒๐.๖	๑๖	๑๓.๕	๑๐.๕	๑๔๒.๗๑
	รวม	**๑๕๐๒**	**๑,๕๒๑.๒**	**๑,๓๑๑.๓**	**๑,๑๒๙.๑**	**๘๒๗**	

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดนครนายก อ้างอิงข้อมูลปฏิทินสินค้าเกษตร ปีการผลิต ๒๕๖๕ ปีการผลิต ๒๕๖๖ และ ปี ๒๕๖๕ ข้อมูล ณ ธันวาคม ๒๕๖๗

ตารางที่ ๔๓ ข้อมูลผลผลิตสินค้าด้านปศุสัตว์ ปี ๒๕๖๗

ที่	ชนิดสินค้า	ผลผลิต(ตัน/ตัว/ฟอง) ม.ค. ๖๗	ผลผลิต(ตัน/ตัว/ฟอง) ก.พ. ๖๗	ผลผลิต(ตัน/ตัว/ฟอง) มี.ค. ๖๗	ผลผลิต(ตัน/ตัว/ฟอง) เม.ย. ๖๗	ผลผลิต(ตัน/ตัว/ฟอง) พ.ค. ๖๗	ผลผลิต(ตัน/ตัว/ฟอง) มิ.ย. ๖๗	ผลผลิต(ตัน/ตัว/ฟอง) ก.ค. ๖๗
๑	ไข่ไก่	๒๑๐,๗๓๘,๐๕๘	๒๑๐,๗๓๘,๐๕๘	๒๑๐,๗๒๘,๐๕๘	๒๑๐,๗๒๘,๐๕๘	๒๑๐,๗๑๖,๓๑๒	๒๑๐,๗๒๓,๐๕๘	๒๑๐,๗๒๗,๖๒๘
๒	กระบือ	๑๗๙	๑๗๙	๑๕๙	๑๕๘	๑๕๙	๑๗๘	๑๖๙
๓	ไก่เนื้อ	๑,๑๓๖,๐๐๐	๑,๑๓๖,๐๐๐	๑,๑๓๖,๐๐๐	๑,๑๑๒,๘๑๕	๑,๑๑๑,๑๐๐	๑,๑๑๑,๕๐๐	๑,๑๑๖,๐๐๐
๔	สุกร	๑๔,๕๓๓	๑๔,๕๓๒	๑๔,๓๙๖	๑๔,๓๓๑	๑๔,๓๓๑	๑๔,๓๓๑	๑๔,๓๓๑
๕	ไก่พื้นเมือง	๔๘,๕๐๐	๔๘,๕๐๐	๔๘,๕๐๐	๔๕,๔๑๖	๔๕,๐๔๘	๔๕,๐๔๒	๔๕,๐๓๔
๖	ไข่เป็ด	๑,๒๓๕,๖๕๗	๑,๒๓๕,๒๖๕	๑,๒๓๔,๕๕๗	๑,๒๓๓,๕๕๗	๑,๒๓๓,๙๗๔	๑,๒๓๔,๓๓๗	๑,๒๓๔,๖๕๔
๗	โคเนื้อ	๑๔๗	๑๔๗	๑๔๖	๑๔๔	๑๔๑	๑๔๒	๑๔๔
๘	เป็ดเทศ	๔,๐๑๑	๔,๐๐๙	๔,๐๐๙	๔,๐๐๔	๓,๙๓๘	๓,๙๐๓	๓,๙๐๕
๙	เป็ดเนื้อ	๑๘๑,๑๕๐	๑๘๑,๑๕๐	๑๗๙,๑๕๐	๑๗๙,๑๕๐	๑๗๙,๑๕๐	๑๗๔,๕๒๒	๑๘๐,๖๒๒
๑๐	แพะ	๒๖๘	๒๖๗	๒๖๕	๒๖๕	๒๖๕	๒๖๕	๒๖๕
	รวม	**๒๑๓,๓๕๘,๕๐๓**	**๒๑๓,๓๕๘,๑๐๗**	**๒๑๓,๓๔๕,๒๔๐**	**๒๑๓,๓๑๗,๘๙๘**	**๒๑๓,๓๐๔,๔๑๘**	**๒๑๓,๓๐๗,๒๗๘**	**๒๑๓,๓๒๒,๗๕๒**

ที่	ชนิดสินค้า	ผลผลิต(ตัน/ตัว/ฟอง) ส.ค. ๖๗	ผลผลิต(ตัน/ตัว/ฟอง) ก.ย. ๖๗	ผลผลิต(ตัน/ตัว/ฟอง) ต.ค. ๖๗	ผลผลิต(ตัน/ตัว/ฟอง) พ.ย. ๖๗	ผลผลิต(ตัน/ตัว/ฟอง) ธ.ค. ๖๗	รวม
๑	ไข่ไก่	๒๑๐,๗๓๘,๐๕๘	๒๑๐,๗๓๘,๐๕๘	๒๑๐,๗๓๘,๐๕๘	๒๑๐,๗๓๘,๐๕๘	๒๑๐,๗๓๘,๐๕๘	๒,๕๒๘,๗๘๙,๕๒๐
๒	กระบือ	๑๖๙	๑๖๘	๑๖๘	๑๗๗	๑๗๗	๒,๐๔๐
๓	ไก่เนื้อ	๑,๑๑๖,๐๐๐	๑,๑๓๑,๐๐๐	๑,๑๓๔,๐๐๐	๑,๑๓๖,๐๐๐	๑,๑๓๖,๐๐๐	๑๓,๕๑๒,๔๑๕
๔	สุกร	๑๔,๓๓๑	๑๔,๓๓๑	๑๔,๓๓๑	๑๔,๓๘๗	๑๔,๔๓๓	๑๗๒,๕๙๘
๕	ไก่พื้นเมือง	๔๕,๕๐๐	๔๖,๕๐๐	๔๘,๕๐๐	๔๘,๕๐๐	๔๘,๕๐๐	๕๖๓,๕๔๐
๖	ไข่เป็ด	๑,๒๓๔,๖๕๗	๑,๒๓๔,๖๕๗	๑,๒๓๔,๖๕๗	๑,๒๓๕,๑๕๗	๑,๒๓๕,๑๖๓	๑๔,๘๑๖,๒๙๒
๗	โคเนื้อ	๑๔๔	๑๔๔	๑๔๔	๑๔๔	๑๔๕	๑,๗๓๒
๘	เป็ดเทศ	๓,๙๐๗	๔,๐๐๘	๔,๐๐๘	๔,๐๐๙	๔,๐๑๑	๔๗,๗๒๒
๙	เป็ดเนื้อ	๑๘๑,๑๕๐	๑๘๑,๑๕๐	๑๘๑,๑๕๐	๑๘๑,๑๕๐	๑๘๑,๑๕๐	๒,๑๖๐,๖๔๔
๑๐	แพะ	๒๖๕	๒๖๕	๒๖๖	๒๖๗	๒๖๙	๓,๑๙๒
	รวม	**๒๑๓,๓๓๔,๑๘๑**	**๒๑๓,๓๕๐,๒๘๑**	**๒๑๓,๓๕๕,๒๘๒**	**๒๑๓,๓๕๗,๘๔๙**	**๒๑๓,๓๕๗,๙๐๖**	**๒,๕๖๐,๐๖๙,๖๙๕**

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครนายก อ้างอิงข้อมูลปฏิทินสินค้าเกษตร ปีการผลิต ๒๕๖๕ ปีการผลิต ๒๕๖๖ และ ปี ๒๕๖๕ ข้อมูล ณ ธันวาคม ๒๕๖๗

๒.๕ สถาบันเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๒.๕.๑ ประเภทสหกรณ์และจำนวนสมาชิก สหกรณ์ในจังหวัดนครนายก มีจำนวน ๓๒ แห่ง สมาชิกสหกรณ์ จำนวน ๓๓,๓๒๑ ราย ดังนี้

ตารางที่ ๔๔ ข้อมูลสหกรณ์และจำนวนสมาชิก

ประเภทสหกรณ์	จำนวนสหกรณ์ (แห่ง)	จำนวนสมาชิก (ราย)
สหกรณ์การเกษตร	๙	๒๑,๑๖๘
-สหกรณ์การนิคม	๒	๙๘๑
-สหกรณ์การประมง	๑	๑๕๒
สหกรณ์ออมทรัพย์	๗	๘,๖๓๑
-สหกรณ์ร้านค้า	๒	๒,๐๑๕
-สหกรณ์บริการ	๑๐	๘๙๓
-สหกรณ์เครดิตยูเนียน	๑	๔๓๗
รวม	**๓๒**	**๓๓,๓๒๑**

ที่มา สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครนายก ณ วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๘

ตารางที่ ๔๕ กลุ่มเกษตรกรจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๗

ประเภทกลุ่ม	จำนวนกลุ่มเกษตรกร(กลุ่ม)	จำนวนสมาชิก(ราย)
กลุ่มเกษตรทำนา	๘	๕๕๕
กลุ่มเกษตรทำสวน	๒	๑๑๗
กลุ่มเกษตรกรอื่น ๆ	๒	๑๐๔
รวม	**๑๒**	**๗๗๖**

ที่มา : สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครนายก ณ วันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๘

๒.๖ ข้อมูลอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๗

ตารางที่ ๔๖ ข้อมูลอาสาสมัครเกษตรของจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๗

- ข้อมูลอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จังหวัดนครนายก

ที่	อำเภอ	จำนวนตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวน อกม.	หมายเหตุ
๑	เมืองนครนายก	๑๓	๑๒๕	๑๒๕	
๒	ปากพลี	๗	๕๑	๕๑	
๓	บ้านนา	๑๐	๑๑๖	๑๑๔	หมู่ที่ ๕,๖ ตำบลบ้านนา
๔	องครักษ์	๑๑	๑๑๖	๑๑๖	ไม่มีครัวเรือนเกษตรกร
		๔๑	๔๐๘	๔๐๖	

- ข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ๑๖ สาขา จังหวัดนครนายก

ที่	หน่วยงาน	ประเภทอาสาเกษตร	จำนวน (ราย)
๑	กรมส่งเสริมการเกษตร	อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	๔๐๖
๒	กรมตรวจบัญชีสหกรณ์	ครูบัญชีอาสา	๖๗
๓	กรมพัฒนาที่ดิน	หมอดินอาสา	๔๑๓
๔	กรมประมง	ประมงอาสา	๑๐๔
๕	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร	เศรษฐกิจการเกษตร	๔
๖	การยางแห่งประเทศไทย	ครูยางอาสา	-
๗	สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	อาสาสมัครปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม	๖๔
๘	กรมปศุสัตว์	อาสาปศุสัตว์	๑๒๖
๙	กรมฝนหลวงและการบินเกษตร	อาสาสมัครฝนหลวง	๓๘
๑๐	กรมส่งเสริมสหกรณ์	อาสาสมัครสหกรณ์	๙
๑๑	กรมชลประทาน	อาสาสมัครชลประทาน	๕๗
๑๒	กรมการข้าว	ชาวนาอาสา	๒
๑๓	กรมส่งเสริมการเกษตร	เกษตรหมู่บ้าน	๕๓๒
๑๔	กรมวิชาการเกษตร	สารวัตรเกษตรอาสา	๒๐
๑๕	กรมหม่อนไหม	หม่อนไหมอาสา	-
๑๖	มกอช.	Q อาสา	๒๑

**หมายเหตุ : ที่มาข้อมูล https://asa-center.doae.go.th/ตัดยอด ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๗*

**สรุปจากข้อมูลในตาราง อาสาสมัครเกษตรในจังหวัดนครนายกมี จำนวน ๑๓ สาขา*

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๗

๒.๗ จำนวนปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ ๔๗ ปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

อำเภอ	จำนวน (ราย)
๑. อำเภอเมือง (ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ)	๑
๒. อำเภอปากพลี (ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเศรษฐกิจพอเพียงชุมชน)	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

๒.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรอื่นๆ เช่น ข้อมูล Smart Farmer, Young Smart Farmer, แหล่งแปรรูป, แหล่งกระจายสินค้า ฯลฯ

๒.๘.๑ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) / ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)

ตารางที่ ๔๘ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.) / ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)

อำเภอ	จำนวนศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)(ศูนย์)	สมาชิก (ราย)	จำนวนศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน(ศดปช.) (ศูนย์)	สมาชิก (ราย)
เมืองนครนายก	๙	๒๑๐	๒	๖๐
ปากพลี	๑๒	๓๖๐	๒	๖๐
บ้านนา	๑๓	๓๙๐	๒	๖๐
องครักษ์	๙	๑๗๐	๒	๖๐
รวม	**๔๓**	**๑,๑๓๐**	**๘**	**๒๔๐**

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๘

๒.๘.๒ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลัก (ศพก.หลัก)และเครือข่าย(ศพก.เครือข่าย)

ตารางที่ ๔๙ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรหลัก และเครือข่าย

อำเภอ	ประเภท ศพก.หลัก/ ศพก. เครือข่าย														รวม
	ศพก. หลัก	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	ศูนย์เรียนรู้ด้านประมง	ศูนย์เรียนรู้ด้านปศุสัตว์	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	ศูนย์เรียนรู้ด้านไม้ผล	ศูนย์ปราชญ์ชาวบ้าน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/ เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	ศูนย์เรียนรู้ด้านสหกรณ์	ศูนย์ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	ศูนย์เรียนรู้พืชผัก	ศูนย์เรียนรู้ด้านการแปรรูปผลิตผลด้านการเกษตร	
๑. เมืองนครนายก	๑	๒	๑	๐	๑	๑	๑	๒	๑	๒	๑	๐	๐	๔	๑๗
๒. ปากพลี	๑	๑	๑	๐	๒	๐	๑	๑	๑	๒	๒	๐	๑	๐	๑๓
๓. บ้านนา	๑	๑	๐	๐	๐	๑	๓	๐	๐	๖	๐	๐	๐	๑	๑๓
๔. องครักษ์	๑	๕	๑	๐	๗	๐	๐	๒	๐	๔	๑	๑	๐	๐	๒๒
รวม	๔	๙	๓	๐	๑๐	๒	๕	๕	๒	๑๔	๔	๑	๑	๕	๖๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ณ วันที่ ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒.๘.๓ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ตารางที่ ๕๐ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

อำเภอ	วิสาหกิจชุมชน (แห่ง)	เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน(แห่ง)	รวม
เมืองนครนายก	๘๖	๓	**๘๙**
ปากพลี	๕๔	๑	**๕๕**
บ้านนา	๔๔	-	**๔๔**
องครักษ์	๕๖	-	**๕๖**
รวม	**๒๔๐**	**๔**	**๒๔๔**

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๖๘

๒.๘.๔ ข้อมูลแปลงใหญ่จังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๗

ตารางที่ ๕๑ ข้อมูลแปลงใหญ่จังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๗

ลำดับที่	ประเภทสินค้า	จำนวนแปลง	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ (ไร่)
๑	ข้าว	๒๗	๑,๐๗๐	๒๖,๔๔๘.๗๕
๒	มะยงชิด	๗	๒๙๔	๑,๓๕๙.๗๕
๓	ทุเรียน	๒	๖๐	๒๑๗
๔	ส้มโอ	๓	๙๐	๓๘๖
๕	มะดัน	๑	๓๑	๘๑.๒๕
๖	ผัก (ผักพื้นบ้าน)	๑	๓๐	๔๖
๗	ไม้ดอกไม้ประดับ	๒	๑๐๕	๒๙๙
๘	ประมง	๓	๑๑๐	๑,๕๕๔.๐๐
๙	ปศุสัตว์	๒	๖๔	๖๕๕ (ตัว)
	รวม	๔๘	๑,๘๕๔	๓๐,๓๙๒.๐๐

หมายเหตุ : ๑) แปลงใหญ่ไม้ดอกไม้ประดับ (ไทรเกาหลี ๑ แปลง, ไม้ประดับชำถุง ๑ แปลง)

๒) แปลงใหญ่ประมง (ปลานิล ๒ แปลง, ปลาดุก ๑ แปลง)

๓) แปลงใหญ่ปศุสัตว์ (กระบือ ๑ แปลง, แพะ ๑ แปลง)

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

ตารางที่ ๕๒ ข้อมูลแปลงใหญ่ รายอำเภอ ปี ๒๕๖๕

อำเภอ	ข้าว	มะยงชิด	ทุเรียน	ส้มโอ	มะดัน	ผัก	ไม้ดอกไม้ประดับ	ประมง	ปศุสัตว์	รวม
เมืองนครนายก	๖	๕	๐	๑	๑	๑	๐	๑	๑	๑๖
ปากพลี	๙	๐	๑	๑	๐	๐	๐	๑	๐	๑๒
บ้านนา	๘	๒	๑	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๑๒
องครักษ์	๔	๐	๐	๐	๐	๐	๒	๑	๑	๗
รวม	**๒๗**	**๗**	**๒**	**๓**	**๑**	**๑**	**๒**	**๓**	**๒**	**๔๘**

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๕

๒.๘.๕ ข้อมูล Smart Farmer และข้อมูล Young Smart Farmer

ตารางที่ ๕๓ ข้อมูล Smart Farmer และ Young Smart Farmer

❍ ข้อมูล Smart Farmer ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕

ปี	๑. กษจ.		๒. ปศจ.		๓. ปมจ.		๔. สกจ.		๕. สปก.		๖. ศมข.		รวมทั้งหมด	
	SF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	SF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	SF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	SF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	SF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	SF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	**SF (ราย)**	**ขายออนไลน์ (ราย)**
๒๕๖๐	๗	-	๙๐	๑๐	๒๐๐	-	-	-	-	-	-	-	๒๙๗	๑๐
๒๕๖๑	๑๔๘	-	๘๐	๒๐	๒๐๐	-	-	-	-	-	-	-	๔๒๘	๒๐
๒๕๖๒	๘๙	-	๓๐	๒๐	๒๐๐	-	๓๐	-	๕๐	๑	๓๖๘	-	๗๖๗	๒๑
๒๕๖๓	๖๗	-	๔๐	๒๐	๙๕	-	-	-	๔๐	๑	๑๒๐	๔	๓๖๒	๒๕
๒๕๖๔	๕๔	-	๑๐	๑๐	-	-	-	-	-	-	๙๐	-	๑๕๔	๑๐
๒๕๖๕	๔๐	-	๔๐	๓๐	-	-	-	-	๑๕	-	๐	-	๙๕	๓๐
รวม	**๔๐๕**	-	**๒๙๐**	**๑๑๐**	**๖๙๕**	-	**๓๐**	-	**๑๐๕**	**๒**	**๕๗๘**	**๔**	๒,๑๐๓	๑๑๖

❍ ข้อมูล Smart Farmer ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

อำเภอ	๑. กษจ.		๒. ปศจ.		๓. ปมจ.		๔. สกจ.		๕. สปก.		๖. ศมข.		รวมทั้งหมด	
	SF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	SF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	SF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	SF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	SF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	SF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	**SF (ราย)**	**ขายออนไลน์ (ราย)**
เมืองนครนายก	๑๑๗	-	๘๐	๒๘	๑๘๕	-	๘	-	๘๐	๑	๑๓๕	-	๖๐๕	๒๙
บ้านนา	๗๒	-	๗๕	๓๐	๗๐	-	๗	-	-	-	๑๔๗	๓	๓๗๑	๓๓
ปากพลี	๑๐๑	-	๙๐	๒๗	๑๕๐	-	๘	-	-	-	๑๙๓	-	๕๔๒	๒๗
องครักษ์	๑๑๕	-	๔๕	๒๕	๒๙๐	-	๗	-	๒๕	๑	๑๐๓	๑	๕๘๕	๒๗
รวม	**๔๐๕**	-	**๒๙๐**	**๑๑๐**	**๖๙๕**	-	**๓๐**	-	**๑๐๕**	**๒**	**๕๗๘**	**๔**	๒,๑๐๓	๑๑๖

❍ ข้อมูล Young Smart Farmer ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕

ปี	๑. กษจ.		๒. ปศจ.		๓. ปมจ.		๔. สกจ.		๕. สปก.		๖. ศมข.		รวมทั้งหมด	
	YSF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	YSF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	YSF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	YSF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	YSF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	YSF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	**YSF (ราย)**	**ขายออนไลน์ (ราย)**
๒๕๖๐	๒๘	-	๑๐	๕	-	-	-	-	-	-	-	-	๓๘	๕
๒๕๖๑	๑๕	-	๒๐	๑๕	-	-	-	-	-	-	-	-	๓๕	๑๕
๒๕๖๒	๒๓	-	๑๐	๑๐	-	-	๒	-	-	-	-	-	๓๕	๑๐
๒๕๖๓	๑๙	-	๒๐	๒๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๓๙	๒๐
๒๕๖๔	๒๐	-	๑๐	๑๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๓๐	๑๐
๒๕๖๕	๑๖	-	๑๐	๑๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๒๖	๑๐
รวม	**๑๒๑**	-	**๘๐**	**๗๐**	-	-	**๒**	-	-	-	-	-	๒๐๓	๗๐

❍ ข้อมูล Young Smart Farmer ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕

อำเภอ	๑. กษจ.		๒. ปศจ.		๓. ปมจ.		๔. สกจ.		๕. สปก.		๖. ศมข.		รวมทั้งหมด	
	YSF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	YSF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	YSF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	YSF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	YSF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	YSF (ราย)	ขายออนไลน์ (ราย)	**YSF (ราย)**	**ขายออนไลน์ (ราย)**
เมืองนครนายก	๕๐	-	๒๕	๑๗	-	-	๑	-	-	-	-	-	๗๖	๑๗
บ้านนา	๒๘	-	๒๐	๒๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๔๘	๒๐
ปากพลี	๒๗	-	๒๐	๒๐	-	-	-	-	-	-	-	-	๔๗	๒๐
องครักษ์	๑๖	-	๑๕	๑๓	-	-	๑	-	-	-	-	-	๓๒	๑๓
รวม	**๑๒๑**	-	**๘๐**	**๗๐**	-	-	**๒**	-	-	-	-	-	๒๐๓	๗๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก , สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดนครนายก , สำนักงานประมงจังหวัดนครนายก , สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครนายก , สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครนายก , ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๖

ทั้งนี้ ข้อมูลเกษตรที่ขายออนไลน์ ของสำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก อยู่ระหว่างการจัดเก็บ

๒.๘.๖ พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๘

ตารางที่ ๕๔ พื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครนายก ปี ๒๕๖๘

อำเภอ	จำนวนตำบล	เนื้อที่ (ไร่)	จำนวนเกษตรกร (ราย)
เมืองนครนายก	๔	๙,๙๓๑	๕๕๗
บ้านนา	๔	๗,๘๖๐	๔๘๑
องครักษ์	๑๐	๓๓,๐๒๐	๑,๗๕๒
ปากพลี	๓	๔,๓๒๔	๑๙๗
รวม	**๒๑**	**๕๕,๑๓๕**	**๒,๙๘๗**

ที่มา : สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

๒.๘.๗ ข้อมูลตลาดเกษตรกรจังหวัดนครนายก ด้านการเกษตร

ตารางที่ ๕๕ ข้อมูลตลาดเกษตรกรจังหวัดนครนายก ด้านการเกษตร

ที่	ชื่อ -สกุล	ที่อยู่				เบอร์โทรศัพท์	ผลผลิตและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรที่จำหน่าย
		เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ		
๑	นางน้ำทิพย์ อินทะปัญญา	๗๒	๒	สาริกา	เมือง	๐๘๔-๙๕๙๗๖๑๖	ผลไม้ตามฤดูกาล
๒	นางสุภาศรี พานเงิน	๑๔๙	๒	สาริกา	เมือง	๐๘๘-๒๘๖๕๖๒๘	ผลไม้ตามฤดูกาล / กล้วยฉาบ มันฉาบ เผือกฉาบ
๓	น.ส.ลาวรรณ จิตรอ่อน	๒๘	๓	สาริกา	เมือง	๐๘๖-๔๕๙๙๙๗๓	ผลไม้ตามฤดูกาล ผักพื้นบ้าน
๔	นางเฉลียว ปัจจามิตร์	๒๗๘	๓	สาริกา	เมือง	๐๖๑-๖๒๔๐๕๕๖	ผักและผลไม้ตามฤดูกาล
๕	นางสาวนภัสวรรณ แสวงจันทร์	๒๘/๑	๓	สาริกา	เมือง	๐๖๒-๒๖๒๒๖๘๒	ผลไม้ตามฤดูกาล ผลไม้แปรรูป
๖	นางพวน กุลดี	๒๘	๑๑	สาริกา	เมือง	๐๙๐-๗๗๑๔๓๖๕	ผักพื้นบ้าน อาหารแปร[illegible]
๗	นางบัวแก้ว แก่นทองแดง	๙๗	๑๑	ศรีจุฬา	เมือง	๐๙๘-๓๓๘๖๗๔๘	แปรรูปปลา
๘	นางสาวนวรัตน์ ใจหอม	๙๔	๒	ท่าทราย	เมือง	๐๙๕-๕๔๓๔๖๑๒	ผักสลัด ไม้ประดับ อาหารแปรรูป
๙	นางกมลทิพย์ หนูปั้น	๓/๑	๕	ท่าทราย	เมือง	๐๖๓-๒๑๘๓๗๙๐	ไข่เค็มน้ำมะดัน ผักพื้นบ้าน
๑๐	นางอำไพ ช้างสุวรรณ	๓/๒	๕	ท่าทราย	เมือง	๐๙๒-๒๖๔๒๕๖๖	แปรรูปปลา
๑๑	นางสาวปราณีต แต้ฮวง	๓๙/๒	๕	ท่าช้าง	เมือง	๐๘๐-๖๑๕๓๗๒๔	พืชผักสวนครัว อาหารและขนมแปร
๑๒	นางประนอม ฉิมวัย	๕๖	๑	ท่าช้าง	เมือง	๐๖๒-๔๖๓๘๖๑๒	ผัก ผลไม้ตามฤดูกาล
๑๓	นายประทีป ฤทธิ์แดง	๘	๗	ท่าช้าง	เมือง	๐๘๖-๑๕๘๑๕๖๑	ไม้ดอก ไม้ประดับ กิ่งพันธุ์ไม้ผล
๑๔	นางพิชญากร บัณฑิต	๑๐๑	๓	วังกระโจม	เมือง	๐๘๕-๓๔๓๒๗๔๓	เชื้อราไตรโครฯ / ผักและผลไม้ปลอด
๑๕	นางบุญรุ่ง ศิลาไสล	๕๐	๖	วังกระโจม	เมือง	๐๘๐-๕๖๐๖๘๓๗	พืชผักสวนครัว

ที่	ชื่อ -สกุล	ที่อยู่				เบอร์โทรศัพท์	ผลผลิตและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรที่จำหน่าย
		เลขที่	หมู่	ตำบล	อำเภอ		
๑๖	นางชมมณี ปุณวัชระพิศาล	๔๙	๑๐	ดงละคร	เมือง	๐๘๑-๘๖๑๔๐๔๓	ขิงดอง ผลไม้แช่อิ่มอบแห้ง
๑๗	นายยุทธศักดิ์ เทียนจีน	๓๐/๒	๒	ดงละคร	เมือง	๐๘๑-๗๗๕๙๘๖๙	กิ่งพันธุ์ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ
๑๘	นายไชยศักดิ์ ศรีจันทร์ธร	๑	๗	ศรีนาวา	เมือง	๐๘๑-๗๘๒๙๗๒๑	กิ่งพันธุ์ไม้ผล ผลไม้ตามฤดูกาล ไม้ดอกไม้
๑๙	นางอุทัย รุ่งกฤษดาพร	๓๖	๑	เกาะหวาย	ปากพลี	๐๙๐-๑๓๘๐๓๑๒	อาหารแปรรูป (ปลาตะเพียนต้มเค็ม น้ำพริก)
๒๐	วสช.กลุ่มขนมไทยบ้าน	๑๒๑	๖	ปากพลี	ปากพลี	๐๘๑-๔๓๕๕๗๗๑	ขนมไทย
๒๑	วสช.วิถีอินทรีย์บ้านห้วย	๑๙๘	๑	เกาะโพธิ์	ปากพลี	๐๖๒-๙๕๖๔๙๓๙	ผัก ผลไม้ตามฤดูกาล
๒๒	นางลำดวน จีนลักษณ์	๔	๖	เกาะโพธิ์	ปากพลี	๐๘๗-๗๑๐๗๙๐๒	แปรรูปปลา อาหารแปรรูป
๒๓	น.ส.รุ่งนภา มีมั่งคั่ง	๙๐	๓	หนองแสง	ปากพลี	๐๘๙-๖๑๓๒๘๑๖	สินค้าแปรรูป เครื่องดื่ม
๒๔	นางสุภา พิกุลแก้ว	๑๔๖	๖	ทองหลาง	บ้านนา	๐๘๑-๗๕๙๙๕๘๙	ผักพื้นบ้าน กล้วย ข้าวสาร
๒๕	น.ส. อัจฉรา สังสะโอภาส	๓๖	๖	พิกุลออก	บ้านนา	๐๘๑-๙๐๔๕๑๔๐	ข้าวสารบรรจุถุง ผัก และผลไม้ตามฤดูกาล
๒๖	นางพัชรนันท์ บุญจรัส	๑๑๘	๘	บ้านพร้าว	บ้านนา	๐๙๒-๔๘๙๘๑๓๕	ผัก ผลไม้ตามฤดูกาล

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

สรุปข้อมูลตลาดเกษตรกรจังหวัดนครนายก ด้านการเกษตร

ที่	ผลผลิตและผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรที่จำหน่าย	จำนวน (ราย)	ตำบล	อำเภอ
๑	ผลไม้ตามฤดูกาล	๙	สาริกา , ท่าช้าง , วังกระโจม , เกาะโพธิ์ , พิกุลออก , บ้านพร้าว	เมืองนครนายก , ปากพลี , บ้านนา
๒	สินค้าเกษตรแปรรูป	๑๒	สาริกา , ศรีจุฬา , ท่าทราย , ดงละคร , เกาะหวาย , ปากพลี , เกาะโพธิ์ ,หนองแสง ,	เมืองนครนายก , ปากพลี ,
๓	กิ่งพันธุ์/ไม้ดอกไม้ประดับ/ผักพื้นบ้าน	๕	ท่าช้าง , วังกระโจม , ดงละคร , ศรีนาวา , ทองหลาง	เมืองนครนายก , บ้านนา
	รวม	๒๖		

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

๒.๘.๘ ข้อมูลองค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน จังหวัดนครนายก

ตารางที่ ๕๖ ข้อมูลองค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน จังหวัดนครนายก

หน่วยงาน	จำนวนกลุ่มพื้นฐาน (กลุ่ม)	สมาชิก (ราย)	พื้นที่องค์กรผู้ใช้น้ำ (ไร่)
รวม	**๒๓๔**	**๔,๗๐๙**	**๑๐๘,๓๕๒**
โครงการชลประทานนครนายก	๓๓	๑,๕๐๓	๑๙,๘๙๔
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก	๑๔๒	๒,๖๑๐	๗๘,๙๐๖
โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาขุนด่านปราการชล	๕๙	๕๙๖	๙,๕๕๒

ที่มา : โครงการชลประทานนครนายก โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานครนายก โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาขุนด่านปราการชล ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ตารางที่ ๕๗ แหล่งศึกษาดูงานด้านการเกษตร ของจังหวัดนครนายก

พื้นที่	กิจกรรมเด่น		ที่อยู่	เบอร์โทร
๑. **ปราชญ์ชาวบ้านของจังหวัดภายใต้โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่** อำเภอเมือง (ศูนย์ภูมิรักษ์ธรรมชาติ)	๑. เพื่อเผยแพร่แนวคิดและทฤษฎี การพัฒนาในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ด้านการจัดการเกษตร ปศุสัตว์ สิ่งแวดล้อมและพลังงาน ๒. สาธิตความเป็นอยู่วิถีไทยด้วยเทคโนโลยีที่เหมาะสม ๓. บริการการฝึกอบรมหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ประชาชนส่วนราชการ และสถาบันการศึกษาต่างๆ ๔. ประสานงานกับประชาคมต่างๆ	นาย ปัญญา	๙๘/๑ หมู่ ๒ ต.หินตั้ง อ.เมือง จ.นครนายก ๒๖๐๐๐	๐๓๗-๓๘๔๐๔๙ ๐๓๗-๓๘๔๐๔๙
๒. ศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านทุ่งกระโปรง ตำบลป่าขะ อำเภอบ้านนา (ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน)	ต้นแบบเศรษฐกิจพอพียง ฐานการเรียนรู้ : สวนผลไม้(กระท้อน)ปลอดสารพิษเก็บผัก ทำอาหารเมนูพื้นบ้าน เก็บกระท้อน แปรรูปกระท้อนสามรส ทำขนมทองพลับผักกูด ทำขนมกล้วยเขย่า ทำนา จับปลา ปลูกป่า	นาย สมหมาย เกตุแก้ว	สถานที่ตั้งบ้านเลขที่ ๒๔๒ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลป่าขะ อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก	๐๓๗ – ๓๐๖๓๖๔
๓. ศูนย์เรียนรู้ชุมชนด้านสิ่งแวดล้อม ตำบลหนองแสง อำเภอปากพลี (สวนทองมล)	เศรษฐกิจพอเพียง ด้านพืช ประมง ปศุสัตว์ ดิน และผึ้งชันรง	นางสาว นฤมล บุญเคลิ้ม	๑๙๐ หมู่ ๓ ต.หนองแสง อ.ปากพลี จ.นครนายก	๐๘๖๓๒๖๘๔๗๖
๔. แหล่งเรียนรู้เกษตร สวนศรียา	แหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร, เป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชน, เป็นสถานที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดสืบทอดภูมิปัญญาให้กับคนทุกระดับ เป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชนด้านการเกษตร ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	นายไสว ศรียา	ตั้งอยู่เลขที่ ๔๒/๒ หมู่ ๖ ตำบลหินตั้ง อำเภอเมืองนครนายก นครนายก ๒๖๐๐๐	๐๓๗-๓๘๔-๐๙๓

ที่มา : เว็บไซต์ เศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์เรียนรู้ในจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗

ชุมชนท่องเที่ยว

พื้นที่	กิจกรรมเด่น	ที่อยู่	เบอร์โทร
๑.ภูกะเหรี่ยง	แหล่งเรียนรู้ที่ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย บนพื้นที่กว่า ๕๐ ไร่ ในบรรยากาศที่ร่มรื่น มีแลนด์มาร์คที่น่าสนใจคือ สะพานไม้ที่ทอดยาวไปกลางทุ่งนาอันเขียวขจี นอกจากนี้ยังมีพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านรัตนจันพิพิธภัณฑ์ขนาดเล็กที่ได้สะสมข้าวของเครื่องใช้ในอดีต ทั้งเครื่องมือทำเกษตรกร ช่างไม้และแพทย์แผนโบราณ นอกจากนี้ยังเป็นสถานที่วางจำหน่ายสินค้าทางการเกษตรและหัตถกรรมที่ผลิตโดยบ้านภูกระเหรี่ยงและสมาชิกของกลุ่มผู้ผลิตหลายรายในจังหวัดนครนายก รวมถึงเป็นร้านอาหารและร้านกาแฟอีกด้วย	๑๐๔ ตำบล ศรีนาวา อำเภอเมืองนครนายก นครนายก ๒๖๐๐๐	๐๘๗ ๓๖๑ ๕๘๒๑
๒. ชุมชนเมืองมะดัน (ท่าทราย-บางอ้อ)	“ต.ท่าทราย จ.นครนายก เป็นที่ราบลุ่ม น้ำท่วมขังแทบทุกปี แต่มะดันพื้นบ้านที่ขึ้นเองตามธรรมชาติกลับยังยืนต้นอยู่ได้ แม้แต่ตอนแล้งยังไม่เป็นไร ที่สำคัญสามารถดึงเอาสารอาหารจากตะกอนของดินในแม่น้ำ เข้ามาช่วยส่งเสริมให้มีผลใหญ่เป็นพิเศษ ขณะที่รสชาติไม่เปรี้ยวเข็ดฟันเหมือนมะดันที่อื่นๆ ปี ๒๕๒๐ ชาวบ้านแถบนี้จึงร่วมกันปรับปรุงสายพันธุ์มะดันเรื่อยมาจนได้มะดัน ๒ สายพันธุ์ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนพันธุ์ไปแล้ว เมื่อปี ๒๕๖๑”	เลขที่ ๓/๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลท่าทราย อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก **กัญญลักษณ์ พันธุ์อุดม** ประธานวิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปรรูปผลไม้ตำบลท่าทราย	๐๘-๘๒๕๗-๑๔๓๑
๓. เมืองปลาศรีจุฬา	ปลาเบรคแตก"	กลุ่มแปรรูปปลาศรีจุฬา ๔๕ หมู่ ๑ ตำบลศรีจุฬา อำเภอเมือง จังหวัดนครนายก ๒๖๐๐๐	๐๙-๘๓๓๘-๖๗๔๘

ที่มา : เว็บไซต์ เศรษฐกิจพอเพียง ศูนย์เรียนรู้ในจังหวัดนครนายก ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๗